

ONDERZOEK EN ANALYSE VAN DE KERK VAN SANTA LUZIA, TAVIRA MANUEL GOMES DA COSTA EN ZIJN ARCHITECTUUR IN DE ALGARVE

**ONDERZOEK EN ANALYSE VAN DE KERK VAN SANTA LUZIA, TAVIRA
Antonio Jesus Palomino Rodriguez**

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding op MGdC (Manuel Gomes da Costa) in Tavira
 - 1.1. Biografie van Manuel Gomes da Costa
 - 1.2. Contextualisatie, situatie en locatie
 - 1.3. Beschrijving van de kerk van Santa Luzia
2. Relatie van het werk met andere gebouwen van de moderne beweging
 - 2.1. Architectuur in de Algarve
 - 2.2. Delen met Portugese architecten en anderen
 - 2.3. reeds bestaande hermitage
3. Grafische uitwerking van het werk
 - 3.1. Bezoek ter plaatse en gegevensverzameling
 - 3.2. Overzicht van fotografische rectificatie
 - 3.3. trajecten en kleur
4. Opheffing van de kerk van Santa Luzia
 - 4.1. bijgewerkte planimetrie
 - 4.2. Weergave van verhogingen
 - 4.3. secties
 - 4.4. Structurele analyse
 - 4.5. Axonometrieën
5. Analyse van het binnen- en buitenlicht van het gebouw
 - 5.1. Luigi Moretti
 - 5.2. De lichtinval naar binnen
 - 5.3. Spel van volumes en effect van licht
6. Visuele perceptie
7. Conclusie
8. Bibliografie
9. Bijlage: Omgeving en foto's van de plaats

1. Inleiding over Manuel Gomes da Costa

1.1. Manuel Gomes da Costa: modernistisch regionalisme

Het gebruik van deze karakteristieke elementen van de Algarve (de lamellen en roosters die volumes ontwikkelen), de overheersende witte gevelkleur, gebruikelijk in deze provincie als een manier om de zon te weerkaatsen en de eenvoud van de vormen zullen bijdragen aan de integratie van deze architectuur met de regio. Manuel Gomes da Costa, Gebouw Algarve, p.291 Trad. Ricardo Agarez, Routledge, 2016

Als casus heb ik één van de onderzoekslijnen genomen waarin ik me verdiepte. Misschien is MGdCosta niet een van de architecten die het meest wordt bestudeerd in deze school, sterker nog, ik denk niet dat er iets nieuws kan worden verteld dat niet wordt weerspiegeld in een artikel of publicatie van Ricardo Agarez. Maar met dit werk weet ik dat ik me niet alleen zal verdiepen in gegevens die waarschijnlijk worden genoemd in de verschillende referenties waar ik mijn toevlucht tot heb genomen. Ik ben van plan mijn studie te concentreren op de Algarve, om een werkmethode te volgen waarmee ik mijn afstudeerproject kan vormgeven.

De interesse in deze architect werd gewekt door mijn verdieping in het vak met het onderwerp dat ik in het eerste semester met succes bestudeerde. In dit genoemde onderwerp bracht ik mijn eerste bezoek aan de stad Tavira en kon ik enkele werken van de architect Gomes da Costa zien. Ik moet zeggen dat deze stad in de Algarve een aanzienlijk unieke architectuur heeft, vooral de kleuren waarin de stad zich manifesteert zijn erg interessant. Overwegend wit op de gevels en

kleurfragmenten op tegels. De stad heeft een belangrijke cultuur die ik later zal benadrukken in het geval van Santa Luzia, waar het werk zich als casestudy bevindt.

Het belangrijkste hulpmiddel om het werk van Manuel Gomes da Costa te begrijpen, is begonnen op basis van een reeks van tekeningen die me in staat stelden het werk van deze weinig bekende architect te begrijpen. De kenmerken van deze architect zijn moeilijk te begrijpen zonder te kijken naar de habitat die hem omringt. Elke casestudy is een poging om de plannen van zijn werken te redden van de vergetelheid. Van veel van zijn werken zijn slechts enkele projecttekeningen bewaard gebleven die, in tegenstelling tot de realiteit van wat bewaard is gebleven, kleine of grote wijzigingen hebben ondergaan. Aan het begin van het onderzoek hield ik me bezig met zijn residentiële woningbouwprojecten, die zich in de Algarve bevonden. Maar hij ontwikkelt ook andere soorten werk en ik neem nu zijn religieuze architectuur als voorbeeld.

Onze zorg was de constructie van een sober aspect, geïntegreerd met de typisch landelijke constructies van de Algarve, waar grote witte vlakken en sobere vormen de boventoon voeren. Alle aandacht gaat uit naar het verkrijgen van een architecturale houding die een voortzetting is van dat type, vastgezet in onze omgeving, bijgewerkt, sober, het product van een dynamische en nog steeds gehumaniseerde leeftijd. (1)

De stad Tavira wordt bevolkt door ongeveer 25.000 inwoners, de architect bouwt voor deze stad en andere nabijgelegen steden zoals Faro of Santa Luzia; waarin hij een rol vervult met een uitstekende vaardigheid in termen van het vocabulaire waarmee hij communiceert met een architectuur die uit haar as herrijst die zich in een ogenschijnlijk stilstaande stad zou moeten bevinden.

De gevel wordt de introductiebrief voor al zijn projecten, de compositie is uitsluitend de pure praktische gevoeligheid van een heel proces waarin de architect een taak ontwikkelt die zijn authenticiteits zegel perfect definieert. Dat komt tot uiting in dit spel van volumes, het tegeldesign waarmee hij kleuraccenten geeft aan zijn projecten en niet te vergeten de kieren waaruit zijn gevels bestaan. De impact die zijn architectuur teweegbracht was zo groot dat het onvermijdelijk is om met een ongetraind oog te verwarren en te denken sommige gebouwen van zijn auteurschap te identificeren; als het gaat om talloze acteurs die architectuur produceren in de Algarve *op de manier* van Gomes da Costa.

De moderne renaissance van deze stad, zoals die van Faro na de oorlog, resulteert in een bewonderenswaardig model van regionaal modernisme, mogelijk gemaakt door een specifieke combinatie van politieke, economische en sociale gebeurtenissen. Zoals Manuel Gomes da Costa in zijn werk wil communiceren, moeten we alles over deze samenleving uitdrukken als een oefening die we op verschillende manieren zullen oplossen. We zullen eerst tasten, zoals het kind dat begint te kruipen om te beginnen met lopen. De Algarve wordt een gebied als veldstudie, waarbij een evenwichtige architectuur wordt gedefinieerd met een menselijke schaal die geschikt is voor de samenleving.

Zijn eigen leerproces wordt beschreven in een interview in 2008, waarin ik het geluk had een fragment van deze documentaire op video (Vimeo) te vinden. Het vertelt hoe hij de ontwikkeling van zijn projecten van begin tot eind uitwerkt, je ziet beelden van de kunstenaar in zijn atelier die informatie geven over zijn werk en enkele referenties uit zijn eigen bibliotheek. Een weerspiegeling van wat zijn invloeden waren, kon worden gemaakt uit de boeken die in de op zijn boekenplank stonden over:

LE CORBUSIER
MARCEL BREUER 1921-1961
HARRY SEIDLER 1955-63
NIEMEYER
SIRENE
KENZO TANGE 1946-69
PAUL RUDOLPH
ALVAR AALTO

De architect had een grondige kennis van de moderne taal, hij nam op twintigjarige leeftijd deel aan de opleiding architectuur aan de School of Fine Arts in Lissabon. Als leerling van Carlos Ramos en klasgenoot van Fernando Távora in Porto, deelde hij zijn kennis met andere figuren die bepalend zijn voor de modernistische architectuur in de Algarve zoals Antonio Vicente de Castro (1920-02) in Lagos en Manuel Laginha (1919-85) in Loulé.

Zoals ik al eerder aangaf, is de verzameling tijdschriften en boeken van architecten met hoofdletters die ik in een kleine lijst heb verzameld geen toeval. MGdC was zeer toegewijd aan het verwerven van tijdschriften uit winkels van Franse en Italiaanse oorsprong, waar publicaties van figuren als Le Corbusier tot Gropius, Bakema en Terragni werden verzameld als voorbeelden van academisch werk om rekening mee te houden. Twee andere architecten die de ontwikkeling van deze collega-architecten van Gomes da Costa in de Algarve markeerden, zijn Reidy en Niemeyer (2).

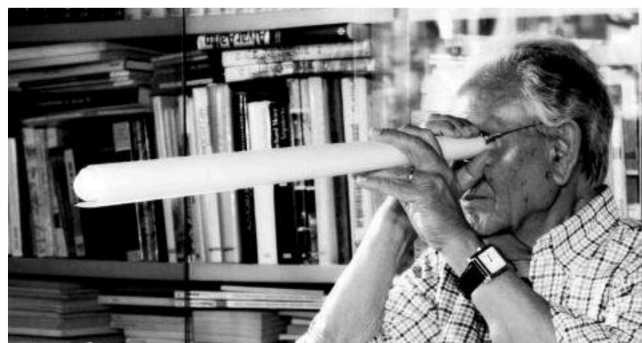

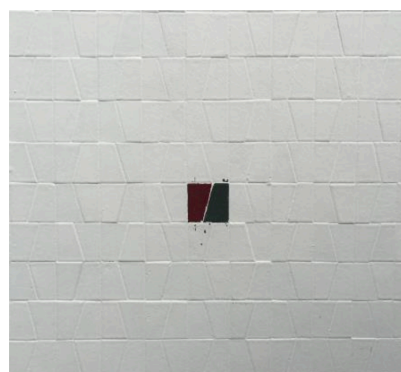
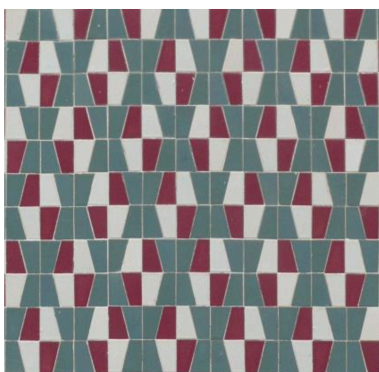
Fig. 1. Foto's uit de rapportage van Arq. Manuel Gomes da Costa Moderno au Sul (Vimeo)

1.2. Context, situatie en locatie

Hij wordt beschouwd als een van de meest invloedrijke architecten van zijn generatie in de Algarve, wat betreft zijn ontwerp en constructie tussen 1950 en 2002. Zijn werk bestaat uit zo'n vierhonderd gebouwen in deze regio, verdeeld over Vila Real de Santo Antonio (plaats van geboorte), Tavira, Olhão en Faro. In deze vijf decennia van hard, vastberaden en solowerk; Het werk van Gomes da Costa bestaat uit een groot aantal huizen waarvan ik op de hoogte ben van in totaal 9 gebouwen met een woonprogramma in Tavira, waarvan ik uit de eerste hand weet dat zijn werk aan de straat 1o de Maio ligt, Het geeft mijns inziens grotendeels weer wat de architect met zijn vak wilde uitdrukken.

Helaas hebben de huizen in deze straat, voor zover ik kon zien, aanpassingen ondergaan ten opzichte van het oorspronkelijke project. Het huis dat ik hierboven noemde, wordt op de begane grond bewoond door een reisbureau, dat er de voorkeur aan heeft gegeven al het timmerwerk en de gevel aan de begane grond voor uw model voor de commerciële vestiging. Het betegelde gedeelte naast de tweede toegang tot de bovenverdieping van de tweede woning is helaas overgeschilderd met witte verf.

In zijn voorstel voor openbare voorzieningen is het de moeite waard om onder zijn werken te vermelden: Kinderopvang Aljezur, Alcantariha Vakantie-colonie, het College van Onze-Lieve-Vrouw van Alto, de landbouwcoöperatie van Santa Catarina da Fonte do Bispo en de kerk van Santa Luzia.

Ik begin relaties aan te knopen voor de locatie van de kapel of kerk van Santa Luzia, die iets meer dan 3 kilometer van Tavira ligt, het is de moederkerk. Als casestudy lijkt het interessant om genoemd werk te situeren met een soort planimetrie waarmee ik de relaties kan visualiseren die deze kerk aangaat met de omgeving, aangezien Santa Luzia een vissersdorp is met een grote erfgoedwaarde, het is een witte stad die zijn kleurrijke betegelde gevels draagt die behoorlijk lijken op de nabijgelegen zusterstad Tavira.

Afb. 3. A.J. Palomino. Conceptuele kaart van het grondgebied van Tavira en Santa Luzia. Schaal 1/100.000.

Afb. 4. A.J. Palomino. Plattegrond van St. Lucia. Schaal 1/10000

1.3. Beschrijving van de Kerk van Santa Luzia

Bij het eerste bezoek was ik verrast hoe geïntegreerd het nog was in het geval van de moederkerk van Santa Luzia. Als u uit Tavira komt, ziet u aan de linkerkant de zee en als u deze gemeente Tavira binnenkomt, worden de straten smal. De locatie is gemakkelijk te vinden, vrij succesvol geïntegreerd met het volume van de omgeving. De kerk van Santa Luzia is geïmplanteerd in het midden van een openbare ruimte in de straat Largo da Igreja, van royale afmetingen, in een overvol stedelijk centrum van beperkte omvang.

De klokkentoren steekt iets boven de andere gebouwen uit en bereikt een hoogte van ongeveer 15 meter vanaf de grond tot het hoogste uiteinde van het kruisbeeld bovenop de klokkentoren. Het lijkt te zijn geïmplanteerd op een kleine stenen sokkel van ongeveer 13 centimeter hoog op het laagste punt van de straat. De kerk laat de circulatie van de auto over de hele omtrek toe, ze is zelfs uitgerust met parkeerplaatsen aan de zuid-, oost- en westgevel.

In een eerste benadering terwijl ik wachtte tot de kerk haar deuren zou openen, bezocht ik een van de restaurants eromheen. Op zoek naar informatie die mij zou kunnen helpen om interessante gegevens te verzamelen. In een eetzaal naast de keuken bevond zich een foto van een kerk met vergelijkbare kenmerken, het was de hermitage voorafgaand aan de huidige. De voormalige hermitage (4) wordt vervangen door het ontwerp van Manuel Gomes da Costa, dat hij in opdracht van de regionale kerkelijke autoriteit in 1956 maakte.(5)

De taal van het project lokt tijdens het bouwproces kritiek uit, hoewel het concept van de volumetrie van de vorige koepel behouden blijft, wordt het niet geaccepteerd door de bewoners. In zijn verdediging voerde pater António do Nascimento Patrício (6), die verantwoordelijk is voor de kerk, het project met de volgende woorden: Het Huis van God wordt zo een symbool, hoewel modern,

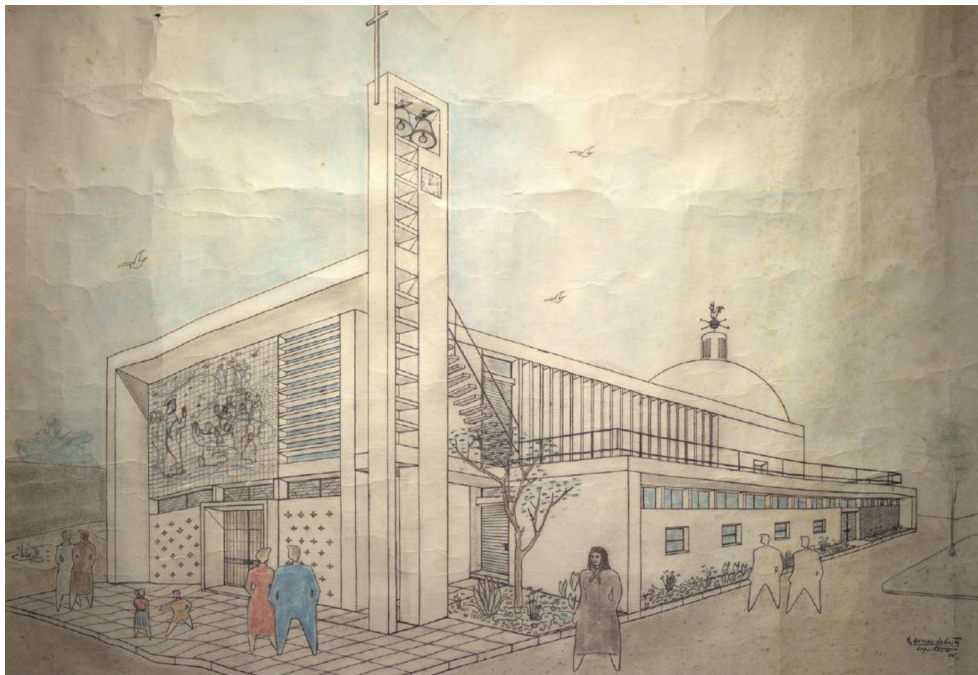
De grootste moeilijkheid (7) van dit werk was de schaarse grafische en literaire documentatie waarmee sommige onderzoekers meer dan eens te maken hebben gehad. Er is geen planimetrie van de auteur gevonden in het gemeentehuis van Tavira, de locatie van de plattegronden van de kerk de overblijfselen van vele huizen of van de landbouwcoöperatie van Santa Catarina da Fonte do Bispo. De kennis van deze specifieke collectie is alleen bekend vanuit het perspectief van het gebouw dat is opgenomen in de publicatie van het artikel dat onderaan de pagina wordt aangehaald.

Afb. 5. A.J. Palomino. Fotografie in restaurant Casa do Abade. Afb. 6. A.J. Palomino. Foto in de parochiekerk Titel: KAPEL VAN SANTA LUZIA Afgebroken in 1957.

In de huidige kerk zien we discrepanties met het perspectief van MGdC, er zijn veranderingen in de kerk te onderscheiden die in de loop van de tijd zijn doorgevoerd. Het timmerwerk van de toegangsdeuren met kerkelijk ornament, ongebruikelijk door de auteur; Aluminium metalen

timmerwerk in ramen, die hoewel ze lijken op de geometrie die wordt gebruikt om de veranderingen te waarderen die optreden in positie en type gaten in de parochiezaal; dwarsperforaties die eigenlijk cirkelvormig zijn; tuintje waar op de tekening een boom staat en nu het borstbeeld van António Patrício; de ritmes van de langgerekte openingen op de bovenverdieping of die van de klokkentoren en natuurlijk een timmerwerk dat meer geschikt is voor het type ontwerp dat door de architect is voorgesteld. De tekening is gedateerd in 1956 als een analyse van de intenties van de architect om het voorstel dat hij deed voor de kerkelijke commissie onder ogen te zien. In relatie tot de kluis die eraan voorafging, is in de schets een vrijstaand gebouw zonder bijbehorende bouwelementen waar te nemen, zoals we kunnen bevestigen met figuur 5 en 6 waarin zelfs het pleintje op de hoofdgevel van beide constructies nauw verwant is .

Afb. 8. J.J. Parra Bañon. Tekening uit de publicatie *Arquitectura residencial Tavira*.

Fig. 9. A.J. Palomino
Fotografías de la primera
visita. [28/02/17]

2. Relatie van het werk met andere gebouwen van de moderne beweging

2.1. Architectuur in de Algarve

Om een relatie te leggen tussen de kerk en andere voorbeelden van architectuur in de Algarve, wendde ik me onvermijdelijk tot Tavira. Recht tegenover de Álvaro de Campos-bibliotheek staat een kerk met zeer vergelijkbare kenmerken als de reeds bestaande hermitage (daterend uit de 16e eeuw) en de kerk van Santa Luzia, bekend als Ermida de São Sebastião (Hermitage van Sint Sebastiaan) in Ladeira de São Sebastião 14, deze hermitage is ongetwijfeld het gebouw dat de meeste gelijkenis vertoont in heel Tavira.

De exacte datum van de bouw is niet bekend, maar er is bewijs van het bestaan ervan in het jaar 1723, aangezien in 1745 een reconstructie van de kapel in barokstijl werd uitgevoerd met een enkel schip, een pastorie met daarop hetzelfde volumetrische concept als de hermitage van Santa Luzia en een rechthoekige sacristie die voelbaar is in de afbeelding van figuur 5, waar hij ook verborgen zou kunnen zijn, zoals in het andere, niet-bestaande geval.

De voorgevels van beide hermitages zijn praktisch identiek, in een barokke stijl die zeer waarschijnlijk meerdere eeuwen samenleefde, het puntgevel middenschip in beide gevallen met puntdaken van Arabisch traliewerk, afgewerkt met het kruisbeeld in het bovenste deel van de hoofdgevel, de marabout is heel uniek omdat de lantaarn zelf is versierd met hetzelfde lijstwerk en achthoekige geometrie, evenals het kubusvormige element zelf is afgewerkt met identieke kroonlijsten, de hele hermitage op de basis van een iets dikkere rand deze keer, wit zoals zijn zustergebouw en met vergelijkbare proporties.

Het raam op de foto rechts heeft dezelfde typologie die wordt geïdentificeerd in de ermitage van Santa Luzia, stenen frame en slotenmakersrooster, evenals de klokkentoren op de linker afbeelding, we kunnen zien hoe het dezelfde kenmerkende compositiecriteria bevat van de barokke lijn.

De hermitage van San Sebastián is een belangrijke aanwijzing voor de studie van een patrimoniaal gebouw, waaruit we vrij waardevolle informatie kunnen halen voor de analyse van dit type constructie. Het is niet alleen een christelijke kapel uit een ander tijdperk, men zou kunnen spreken van een evolutie door de geschiedenis heen waarin het een architectuur van islamitische oorsprong was die werd getransformeerd in het christendom. Daarnaast bevat het werk fresco's uit de periode die het verhaal vertellen van de heilige die de hermitage zijn naam gaf.(8)

Afb. 10. A.J. Palomino. Foto's van de Hermitage van San Sebastián. [03/26/17]

2.2. Delen met andere Portugese architecten en anderen

Een redelijke uitwisseling en les die niet alleen willekeurig is, zal niet alleen met Portugese architecten worden behandeld, aangezien het de meest directe en eerder becommentarieerde relatie zou zijn. Charles-Édouard Jeanneret, of met de naam die iedereen van hem kent, Le Corbusier, hij is een van de grootste invloeden van de moderne beweging voor architectuur. Als analyse oefening vanuit de meetkunde wordt die bestudeerd met de Modulor een concept gebaseerd op de menselijke maat en de gulden snede, die deze directe relatie versterken.

In een eerste literaire publicatie in 1950 werd de Modulor gebouwd met een afmeting van 1,82 meter, terwijl in 1955 met de Modulor 2 naar 1,72 meter hoogte ging vanwege het Latijnse karakter. De invloed van deze architect op Manuel Gomes da Costa is duidelijk te zien in de korte geometrische analyse van Fig. 11 hoe MGdC een geometrie gebruikt die sterk lijkt op die van de Franse architect. De indeling van de tegel, ontworpen door de architect uit de Algarve, heeft me uitgedaagd om dit detail van de kerk van Santa Luzia en de relatie met de Modulor aan een diepgaander onderzoek te onderwerpen.

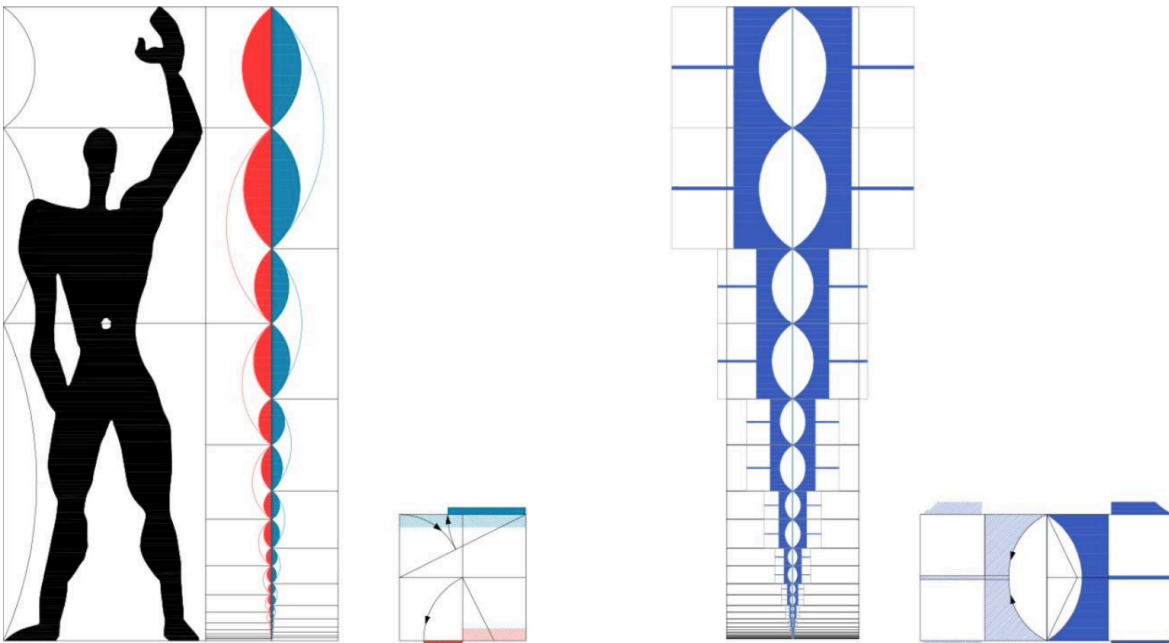

Fig. 11. A.J. Palomino. Dibujo analítico del modulator de Le Corbusier y geometría de azulejo de MGdC.

De gulden snede die Le Corbusier maakt met de verdeling van segmenten in zijn Modulor als een numerieke schaal, wordt dan het resultaat van een kwadratische desintegratie in 4 eenheden, met een verhouding van 2:1, zoals gebeurt met de blauw-witte kerktegel. Dit detail is nog intrigerender wanneer beide geometrische vormen over elkaar heen worden gelegd, de straal van de kromming die afkomstig is van een van de helften van het vierkante segment wordt in beide gevallen herhaald, met een groter succes dan ik had verwacht.

In de tegel eindigt de curve wanneer MGdC die curve volgt met de horizontale lijn, die de geometrische lay-out in een rechte lijn beëindigt, zonder de verticale verdeling in de helft van de tegel te vergeten die hem weer gelijke verhoudingen geeft in beide richtingen.

De zorg van deze architect voor dit soort werk is niet onbelangrijk, MGdC bestudeert onder meer Le Corbusier en vele andere architecten van de moderne beweging. Hij past zijn theorie toe op zijn projecten met de bedoeling een architectonisch antwoord te geven op de functionaliteit van zijn werken, zoals hij verzorgt op de terrassen van zijn huizen of op zijn trappen.

Als voorbeeld, de eigen trap van de kerk, zowel binnen als buiten, het interieur is een uniek stuk, met treden gemaakt uit één stuk steen die rusten op een dunne plaat waaraan vandaag waarschijnlijk onmogelijk te voldoen zou zijn vanwege de voorschriften die daarmee gepaard gaan. En een buitentrap op een uitkraging, zonder muren of ondersteuning en met zijn metalen reling die toegang geeft tot het dak van de kerk, oplossingen die waarschijnlijk voortkomen uit een herinterpretatie van precedenten en uit een uitgebreide catalogus van de moderne beweging. (9)

Deze details zouden kunnen worden verkend in de betonnen trap, toegang tot de galerij commercial van de Unité d'Habitation van de Franse architect in Marseille (1946-1952) of van dezelfde architect de trap in de tuin van Maison Antonin Planeix (1925)

Fig.12. Detalle escaleras. Unité d'habitation de Le Corbusier en Berín, Alemania. Fotografía de Branly Pérez publicada en Metalocus

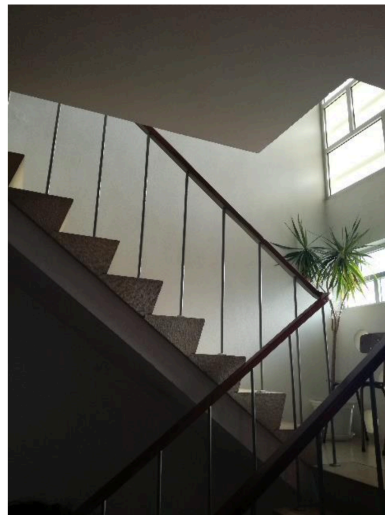

Fig.13. Detalle escaleras. Iglesia de Santa Luzia en Santa Luzia, Tavira. Fotografía A.J. Palomino

Fig.14. Detalle escaleras. Maison Antonin Planeix¹⁰

Fig.15. Detalle escalera exterior. Iglesia de Santa Luzia

De gelijkenis van het gebruik van de doorlopende leuning in zijn secties wordt herhaald in beide trapdetails, waardoor het zicht in de verandering van richting wordt verfijnd, op het plateau wordt waargenomen hoe de trapleuning wordt beschouwd als een element van nauwgezette studie. Misschien verschilt het van MGdC door het gebruik van een trede die is gebouwd als een massief stuk steen dat op de dunne trapplaat rust, terwijl Le Corbusier kiest voor een huid die de traptrede van gewapend beton omhult.

ALVARO SIZA

Wat de verdiensten van Siza's gebouwen buiten zijn vaderland ook mogen zijn, ze lijken niet zozeer te voeden met het culturele landschap als zijn prestaties aan de westelijke rand van het Iberisch schiereiland, een wereld die zoveel eigen nuances bevat. Je hoeft alleen maar te denken aan de witte en ritmische kubussen van hun huizen aan de rand van Évora om de indringende voorouders van de lokale architectuur van het centrale deel van Portugal te begrijpen, evenals de formele en poëtische reactie op het gevoel van tijd.

Álvaro Siza heeft grote genegenheid voor de stad Porto, geboren op deze plek, hij kent alle hoeken, bewondert zijn geboorteplaats en bouwt voor haar door te bieden wat ze nodig heeft. Witte architectuur, zoals die van de meeste moderne architecten, waarin de architect bekend staat om de omvang van zijn projecten in al zijn facetten, op deze manier worden zijn werken gewaardeerd door de lokale bevolking die ze bewoont, iets dat zeker veel zegt over deze Portugees . Dit humanisme, toenadering tot de samenleving die hem kenmerkt, komt ook tot uiting in Manuel Gomes da Costa. Misschien zijn niet alle werken van MGdC erg getolereerd, sommige woongebouwen hebben nogal wat aanpassingen ondergaan, andere niet-residentiële gebouwen zoals de kerk in Santa Luzia zijn versierd en in eerste instantie weinig gewenst, maar vandaag kan ik van mijn ervaring in de plaats waar de kerk wordt bewoond door parochianen die zijn werk met meer of minder succes bewonderen, zoals altijd gebeurt, ze versieren de architectuur op hun eigen manier die deze ornamenten soms niet nodig hadden. Maar iets dat me verbaasde, is hoe ze voor hun gebouw zorgen, hoe dankbaar ze zijn voor die ruimte waar ze hun gebeden oefenen en de plek tot hun eigendom maken.

Ik moet de relatie noemen die Siza onderhoudt met Fernando Távora, en Manuel Gomes da Costa heeft die op zijn beurt als professionele collega. Van 1985 tot 1987 bouwde Álvaro Siza met de hulp van Fernando Távora een klein gebouw als uitbreiding van de Faculteit Architectuur van Porto met een programma dat probeerde de capaciteit voor zijn studenten te vergroten.

Fig.16. Pabellón Carlos Ramos de la Escuela de Arquitectura en Oporto

Als we een deel van het werk van MGdC kennen, is het onvermijdelijk om architecturale relaties aan te gaan met dit laatste geciteerde werk, niet alleen met de vierkante ramen in het bovenste deel van het paviljoen (ook gebruikt in de kerk van Santa Luzia), maar ook met de architecten Álvaro Siza en Fernando Távora projecteren een gebouw met subtiele nuances die met het blote oog niet waarneembaar zijn, fijne en dunne lijnen die aan de zijkant van het gebouw worden getrokken, een lijn gemaakt met zwarte tegels die Manuel Gomes da Costa op een andere manier interpreteert, het in zijn de tegels en de composities met deze tegels in sommige van zijn werken.

Fig.17. Pabellón Carlos Ramos, Revista el Croquis, ALVARO SIZA

Fig.18. Fotografia de Nelson Garrido, Detalle de fachada

De lijnen van de kerk lijken sterk op die van Álvaro Siza. Zoals we op de foto links kunnen zien, volgt architect MGdC hetzelfde schema in zijn gevels. In dit hoofdwesen, aan de zuidkant en een klein deel van een klein volume aan de noordgevel, vallen enkele vluchten van afmetingen op die vergelijkbaar zijn met die van het Carlos Ramos-paviljoen. Ik heb geen document gevonden dat een directe relatie tussen deze twee architecten aantoont, maar het is duidelijk dat beide architecturale constructies met verschillende identiteiten een sterke overeenkomst behouden tussen hun vorm, kleur en tijd.

De overheersende witte kleur, de steen om de openingen af te werken, de uitkraging als bescherming op de deur die zo vaak voorkomt in de huizen van de Algarve-architect, worden in dit werk van Siza op dezelfde manier gebruikt.

AFFONSO EDUARDO REIDY

Reidy's ideologie was gebaseerd op de mythe van vooruitgang en techniek, de uitdaging van modernisering, de mythe van het moderne als een inheemse ervaring en de mythe van de humanisering van de stad. De architect ontwikkelde een oefening in interactie met de plek, het lokaliseren van het probleem en de kenmerken die het project presenteert. Hij toont een opmerkelijke interesse in de technologie van zijn tijd met het gebruik van innovatieve elementen die zijn werk een opmerkelijk potentieel en ingenieuze oplossingen geven.

In zijn werk Pedregulho, gevestigd in Rio de Janeiro, deze architect van de Porto-school die werkt met het spel van de dubbele gevel, een dubbele huid die de ruimte van een galerij toelaat. Deze bron die door MGdC wordt gebruikt in zijn woningen en utiliteitsbouw.

Beide architecten ontwikkelen een vernieuwend idee met de betonnen roosters, keramiek en andere materialen, waarmee ze nieuwe geometrieën van licht en schaduw genereren. Het werk van MGdC wordt geïdentificeerd door de vullingen en hiaten die de volumes vormen die het resultaat zijn van een nauwgezette studie; roosters, lamellen en uitkragingen die het licht begeleiden en nieuwe silhouetten in de ruimte genereren. Reidy in het wooncomplex door Pedruglho, genereert hetzelfde idee met behulp van een keramisch rooster en reproduceert deze zoals getoond in de afbeelding, met een fijn timmerwerk dat wordt gebruikt om gaten in de huid van de galerij te maken, met behulp van een fijne structuur dat is verborgen met het rooster zelf.

Fig.20. Conjunto habitacional Pedregulho. Foto: Bob Wolferson

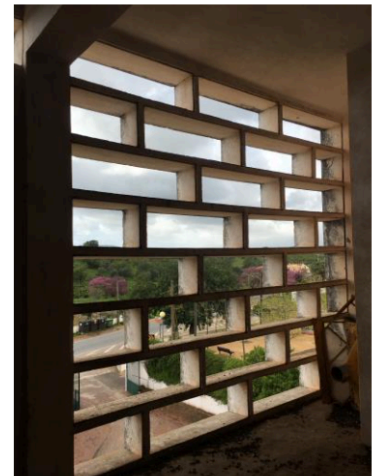

Fig.21. A.J. Palomino. Harinera de Cooperativa agrícola. MGdC

Fig.22. A.J. Palomino. Harinera de Cooperativa agrícola. MGdC

23. De voorgaande hermitage

Het was essentieel om de oorsprong van de hermitage te analyseren, die werd vervangen door de kerk van Santa Luzia. Ik begin met het enige beeld dat ik te pakken kon krijgen en dat ik eerder heb laten zien.

Tijdens mijn onderzoek desintegreerde ik de hermitage in delen, ten eerste het kubusvormige volume dat de koepel en de lantaarn oprichtte, een islamitische architectuur die de naam marabout krijgt; bedoeld voor de aanbidding van hoge heren of christelijke hermitage.

Om een interpretatie van deze hermitage te reguleren, besluit ik om wat duidelijkere gelijkenissen vast te stellen om een geschatte dimensie te hebben. Ik vind een ermitage in Tavira met zeer vergelijkbare vormen, het is de ermitage van Santa Ana(12), gebouwd in de Middeleeuwen. Het behoorde tot de orde van Santiago en had te lijden onder zijn fysionomie, bestaande uit verschillende niet-verbonden beuken en verschillende uitbreidingen gedurende de zeventiende eeuw. Met een enkel middenschip, hoofdkapel en bijgevoegde sacristie, ligt het in veel opzichten dicht bij de hermitage van Santa Luzia.

toen deze Ermitage en die van San Sebastián, beschreven in een vorig hoofdstuk, eenmaal waren gelokaliseerd, had ik genoeg gegevens om een hypothese op te stellen op basis van deze twee voorbeelden en de foto van de Ermitage van Santa Luzia vóór de sloop in 1956.

Fig.23. Fachada lateral de la capilla de Santa Ana, Tavira.

Fig.24. Fachada principal de la capilla de Santa Ana, Tavira.

Als curiositeit om te vermelden dat de hermitage van Santa Luzia in een vervallen staat verkeerde, zo stortte de koepel in en probeerden ze hem te herbouwen. Maar aangezien het een gebouw was waarvan weinig kon worden behouden, werd de opdracht geboren bij Manuel Gomes da Costa, die besloot de koepel te behouden (als projectidee) die hem zo verraste vanwege de problemen die het veroorzaakte in de hermitage.

Fig.25. Interior de nave central capilla de Santa Ana.

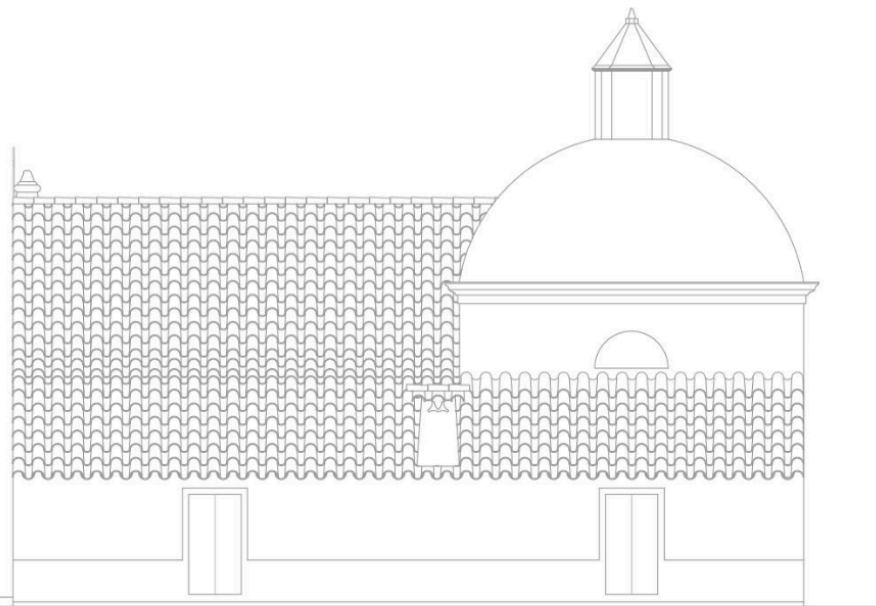
Fachada Oeste ermita

Het

hoofdaanzicht van de hermitage is gemaakt op basis van de fotografische rectificatie, met behulp van de ASRIX-software, het genereerde verhoudingen in de foto's en mogelijke dimensierelaties met gebouwen die nog bewaard zijn gebleven waarmee ik het heb vergeleken.

Op deze tekening zie je het islamitische gebouw op de achtergrond, een kleine klokkentoren en een tweede dakpan links van de verhoging beschermd door het puntdak, dat naar alle waarschijnlijkheid niet de ideale positie heeft, misschien omdat veel of Trouw aan de zwart-witfoto van deze hermitage, plaats ik deze als een teken van de positie van een klein volume met een tweede ingang zoals in Fig.23.

De barokke gevel en ramen, bijna kopieën van de andere hermitages uit referenties, zijn misschien wel de duidelijkste elementen waarmee ik rekening moest houden bij deze verhoging. En tot slot, het trapeziumvormige volume dat de symmetrie van het schip doorbreekt en een schoorsteen herbergt, zou kunnen behoren tot het huis waar de pastoor woonde.

Fachada Sur ermita

In deze gevel, gemaakt met dezelfde techniek als de vorige tekening, zien we de halfvemaanvormige opening van de marabout, twee zij-ingangen voor het huis dat het zou kunnen bevatten en de schoorsteen, evenals het doek van het keramische pannendak met twee schilden en met een verlengde schild in de Zuidhoek.

Als resultaat van de studie die is uitgevoerd naar de barokke hermitage van Santa Luzia, werk ik dit driedimensionaal model uit als benadering van het gesloopte gebouw dat plaats maakte voor het project van Manuel Gomes da Costa.

3. Grafische uitwerking van het werk

3.1. Bezoek ter plaatse en gegevensverzameling

Het veldwerk was gebaseerd op enkele bezoeken aan de plaats van de kerk, uitgevoerd op 28 februari en 24 maart in verband met de gegevensverzameling die nodig was voor het onderzoek.

28 FEBRUARI 2017

Bij dit eerste bezoek besloot ik een reeks plannen te maken ter ondersteuning van het nemen van metingen en toekomstige correcties van hoogtes en plattegronden. Vertrekkend van fotografische rectificatie en het nemen van afbeeldingen uit Google Maps, werk ik een week voorafgaand aan het bezoek aan deze tekeningen, met de bedoeling om de meest efficiënte gegevensverzameling in situ mogelijk te maken en veelvoorkomende planimetrische onderzoeksfouten te verminderen. Met de bedoeling het interieur van de kerk te bezoeken, besloot ik verhogingen en plannen samen te stellen met de huid van het gebouw, waardoor ik met een grotere hoogte, hoogten en al het benodigde materiaal in dit werk zou kunnen wijzen, maar helaas de kerk voldeed op deze dag niet aan de opening om plaats te maken voor de mis van morgen, dus ik moest overwegen om het later te bezoeken.

Deze dag ontdekte ik dat het werk dat ik voor me had een architectonische voorouder had en ik nam de beslissing om de sectie te maken waar ik het over heb op de vorige pagina.

De totale hoogte van de gevelmuren van de eerste delen werd gemeten met een meetlint, maar de totale hoogte van de klokkentoren zou onmogelijk zijn geweest zonder de triangulatie van een lasermeter die ik gelukkig bij me had.

24 MAART 2017

Deze sessie was georganiseerd voor 3 dagen werk, ik had de tekeningen van alle gevels van de kerk, een plattegrond bestaande uit de huid van een muur die ik dimensie kon geven dankzij de vluchten die Manuel Gomes da Costa eruit haalt binnenstebuiten en krijg het magnifieke effect van dit spel van volumes.

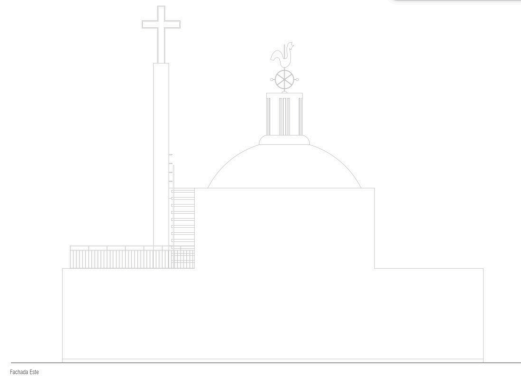
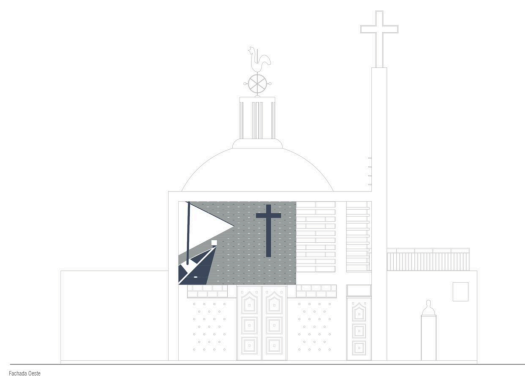
De belangrijkste taak was om alle mogelijke metingen van het interieur, de interne hoogte van de koepel, het structurele systeem van het gebouw te analyseren, foto's te maken, een parochiaan te interviewen over hun kennis van de kerk, een taak met een grotere intensiteit dan die van The eerste bezoek in de Ik heb de informatie alleen verkregen van de gezichten van het gebouw. Tijdens de zaterdagmiddag die weekend openden ze de deuren voor de middag die zou plaatsvinden. Ik ging de kleine parochiezaal binnen en bereidde me voor om de kamer, ontwerp elementen van het project, binnenopeningen en alle noodzakelijke elementen op te meten. om de juiste definitie te geven aan een eerste volledige planimetrie.

Het bezoek binnen was kort, de vrouw die aan het begin van de mis verantwoordelijk was voor de sleutels, ondervroeg me over het werk dat ik aan het doen was en vroeg me de kerk te verlaten, aan het einde van de mis ging ik terug naar binnen om het middenschip op te meten gehecht aan de kamer waar ik eerder was, nam ik alle nodige maatregelen in een paar minuten en ze sloten de kerk, ik moest een paar kamers bezoeken, de eerste was de kamer van de pastoor en de tweede was een klein kantoor.

Fig.26. Plano de emplazamiento a partir de ortofoto.

Op de plattegrond is de geometrie van het plein van de aan de kerk grenzende gebouwen nader te onderscheiden. De witte lijnen markeren de parkeerplaatsen op het plein en aan de zuid- en oostgevel van het gebouw.

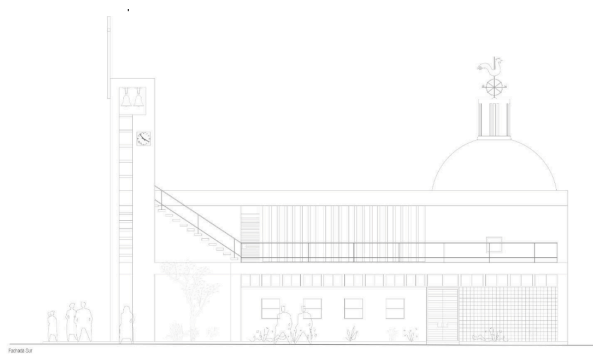
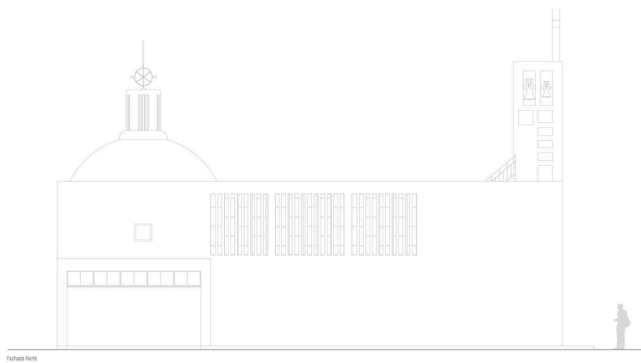

De tekeningen bevatten fouten vanwege de kwaliteit van het beeld waarmee de rectificatie is uitgevoerd, het ontbreken van een minimum aantal metingen en onwetendheid over het gebouw die later zullen worden opgelost.

De bijgewerkte planimetrie volgens de feitelijke afmetingen en verhoudingen zal na de juiste schaal worden opgenomen in het laatste deel van het onderzoekswerk.

Het project dat we vandaag zien, komt niet volledig overeen met wat MGdC dacht, als een aanvullende oefening en toen ik eenmaal een echte planimetrie had verkregen, stelde ik voor hoe het had kunnen zijn volgens de enige tekening die momenteel wordt bewaard door de auteur van de werk, met de Om de verzameling bestaande plannen te voltooien volgens de compositie criteria van de architect, de manier om zijn projecten weer te geven, een model durven creëren waarmee het perspectief van de tekening van Gomes da Costa kan worden vergeleken.

Als voorschot op de definitieve plannen, het door de architect voorgestelde zijaanzicht dat we kunnen vergelijken met mijn hierboven weergegeven eerste benadering.

3.3. Trajecten en Kleur

In dit hoofdstuk wil ik, door middel van een plattegrond en een verzameling afbeeldingen, een van de laatste werken weergeven die ik heb gemaakt tijdens mijn bezoek aan Santa Luzia afgelopen maart. Het is een fotocollectie van alle tegels van de gemeenteraad van de stad Tavira.

In deze lijst voer ik een sweep uit van alle tegels die ik tijdens mijn laatste bezoek aan Santa Luzia kon vinden als een proces van analyse van de plaats.

De uitgebreide lijst omvat alle straten van het historische centrum van de gemeente en laat de meest recente gebouwen in het noorden achter. De tour begint bij de kerk zelf, in de eerste bocht maak ik een reis naar de twee richtingen oost en west van de straat om alle stukken te zoeken, totdat ik de vissershaven bereik en ga verder naar het westen om het bezoek van Santa Luzia te voltooien.

Lijst met straten voor uw locatie:

1. Rua do Comandante Henrique Tenreiro
2. Rua do Comandante Henrique Tenreiro
3. Rua do Comandante Henrique Tenreiro 18-68
4. Rua do Comandante Henrique Tenreiro 18-68
5. Rua do Comandante Henrique Tenreiro 18-68
6. Rua do Comandante Henrique Tenreiro 18-68
7. Rua do Comandante Henrique Tenreiro 18-68
8. Rua do Comandante Henrique Tenreiro 18-68
9. Rua do Comandante Henrique Tenreiro 18-68
10. Travessa das Canas
11. Rua do Comandante Henrique Tenreiro 6-16
12. Rua Patrão Joaquim Lopes 1
13. Rua Patrão Joaquim Lopes 7
14. Rua Patrão Joaquim Lopes 7
15. Rua Capitão Jorge Ribeiro 47
16. Rua Capitão Jorge Ribeiro 41
17. Rua Capitão Jorge Ribeiro 39
18. Rua Capitão Jorge Ribeiro 35
19. Rua Capitão Jorge Ribeiro 35
20. Rua Capitão Jorge Ribeiro 31
21. Rua Capitão Jorge Ribeiro 23
22. Rua Capitão Jorge Ribeiro 1-21
23. Rua Capitão Jorge Ribeiro 1-21
24. Rua Primero de Maio 4-16
25. Rua João António das Chagas Ferreira 2
26. Rua João António das Chagas Ferreira 3
27. Rua Primero de Maio 4-16
28. Rua Primero de Maio 4-16
29. Rua Primero de Maio 4-16
30. Rua Primero de Maio 4-16
31. Rua Primero de Maio 4-16
32. Rua Primero de Maio 4-16
33. Rua Primero de Maio 4-16
34. Rua Patrão Joaquim Lopes
35. Rua Capitão Jorge Ribeiro 32
36. Rua Capitão Jorge Ribeiro 67
37. Rua Capitão Jorge Ribeiro 73
38. Rua Capitão Jorge Ribeiro 50
39. Rua Capitão Jorge Ribeiro 91
40. Rua João António das Chagas Ferreira 31
41. Rua João António das Chagas Ferreira 34
42. Rua João António das Chagas Ferreira 34
43. Rua João António das Chagas Ferreira 30
44. Rua João António das Chagas Ferreira 30
45. Rua João António das Chagas Ferreira 24

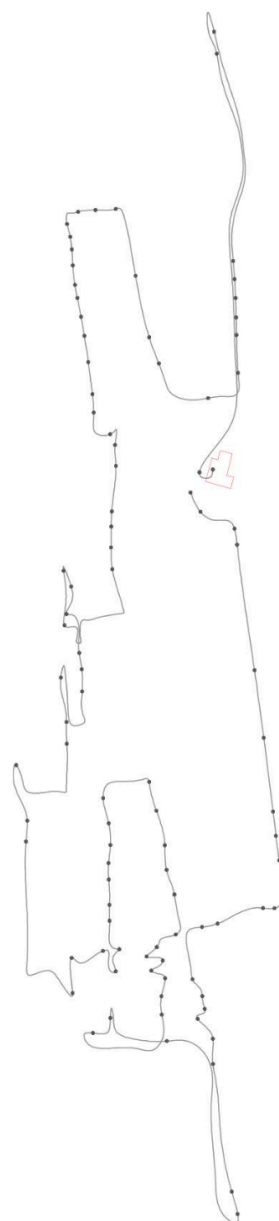

Fig.27. Esquema de recorridos.

46. Rua João António das Chagas Ferreira 22
47. Rua João António das Chagas Ferreira 22-28
48. Rua Patrão Joaquim Lopes 10
49. Rua João António das Chagas Ferreira 18
50. Rua Capitão Manuel Batista Marçal 64-66
51. Rua Capitão Manuel Batista Marçal 76
52. Avenida Engenheiro Duarte Pacheco 20
53. Avenida Engenheiro Duarte Pacheco 20
54. Avenida Engenheiro Duarte Pacheco 12
55. Rua Capitão Manuel Batista Marçal 37
56. Rua Capitão Manuel Batista Marçal 28 5
7. Rua Capitão Manuel Batista Marçal 24
58. Rua Almirante Gago Coutinho
59. Rua Mestre Manuel Rodrigues
60. Rua Mestre Manuel Rodrigues
61. Travessa Capitão Jorge Ribeiro
62. Rua Capitão Manuel Batista Marçal 2
63. Rua Capitão Manuel Batista Marçal 2
64. Rua Capitão Manuel Batista Marçal 4
65. Rua Capitão Manuel Batista Marçal 4
66. Rua Marenchal Gomes da Costa 6-16
67. Rua Capitão Jorge Ribeiro 141
68. Rua Capitão Jorge Ribeiro 153
69. Rua Capitão Jorge Ribeiro 153
70. Rua Capitão Jorge Ribeiro 153
71. Rua Capitão Jorge Ribeiro 155
72. Travessa da Rosa
73. Travessa da Rosa
74. Rua Capitão Jorge Ribeiro 124-169
75. Travessa da Rosa 23
76. Professor Silva Carvalho 2-4
76. Professor Silva Carvalho 3
77. Professor Silva Carvalho 5
78. Professor Silva Carvalho 5
79. Professor Silva Carvalho 9
80. Professor Silva Carvalho 11
81. Professor Silva Carvalho 9
82. Professor Silva Carvalho 43
83. Professor Silva Carvalho 43
84. Rua do General Carmona 9-37
85. Rua do General Carmona 9-37
86. Rua do General Carmona 9-37
87. Rua do General Carmona 5
88. Rua do General Carmona 5
89. Largo da Igreja
90. Rua de Joaquin Soares 1-25
91. Rua de Joaquin Soares 2-32
92. Rua de Joaquin Soares 1-25
93. Rua de Joaquin Soares 1-25
94. Rua de Joaquin Soares 2-32
95. Rua de Joaquin Soares 2-32
96. Rua de Joaquin Soares 40-42
97. Rua de Joaquin Soares 40-42
98. Rua do Comandante Henrique Tenreiro
99. Travessa da Rosa
100. Largo da Igreja

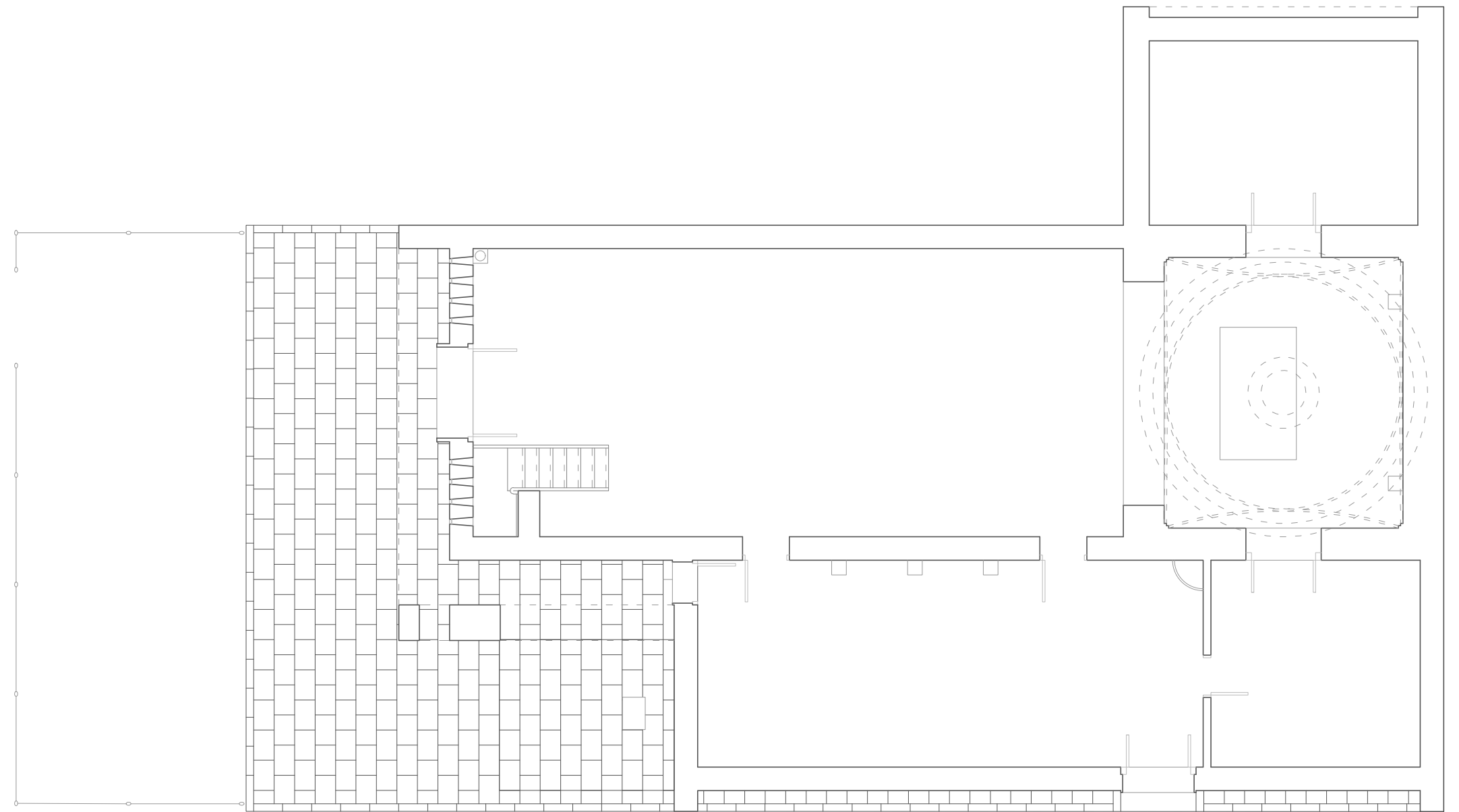
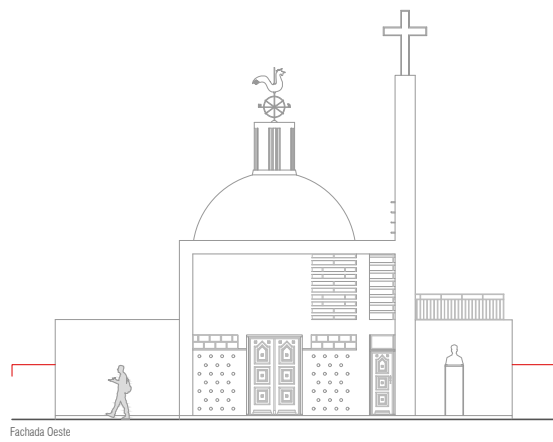
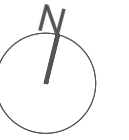
Fig.27. A.J. Palomino Rodríguez. Azulejos de Santa Luzia.

De kerk erft kleuren van de gemeente Santa Luzia, de architect verwerkt het formaat van de tegel in het project, van een iets grotere afmeting dan wat gebruikelijk is in zijn ontwerp. Het vangt twee gekleurde panelen, een op de zuidgevel bestaande uit witte en blauwe tegels, de andere bij de ingang van de kerk aan de westgevel, waarin de deuropening het raam van de stad wordt en een canvas van tegels van drie chromatische variëteiten, wit en twee tinten blauw, zijn onderverdeeld in 105 kolommen met 153 rijen tegels wat een totaal van 16.065 stukken oplevert.

Zoals het geval is met verschillende aanpassingen van het oorspronkelijke project, is dit lappendeken van tegels die een beeld vormen van een vissersboot niet het eerste idee van Manuel Gomes da Costa voor zijn project.

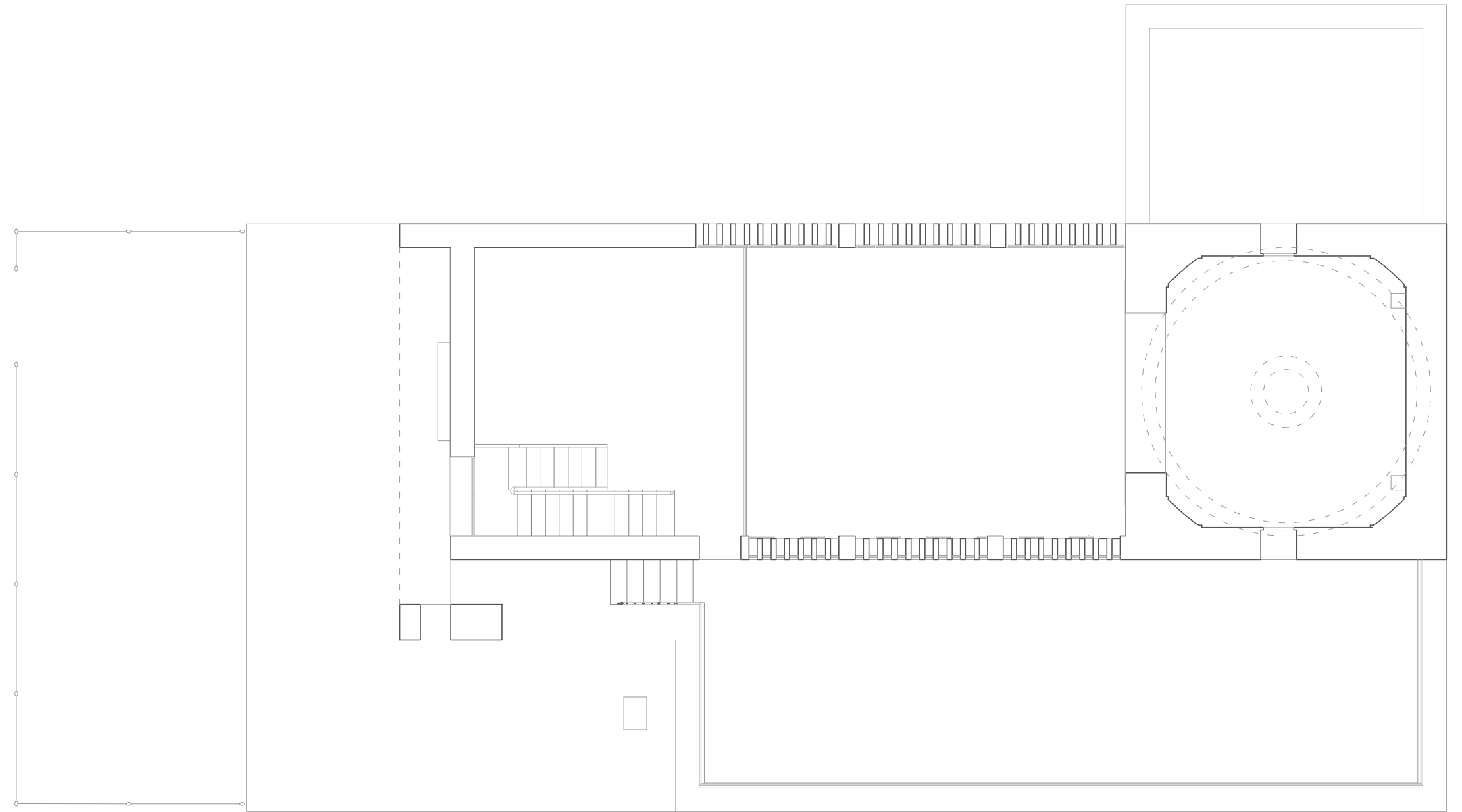
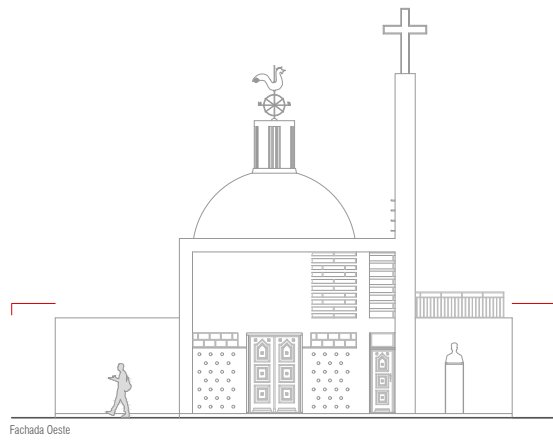
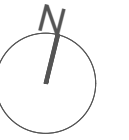
Het is niet met zekerheid bekend of het doek op de omslag zijn ontwerp was, maar een ander primitiever idee van zijn auteurschap is te lezen in zijn perspectief op de kerk in enkele eerdere regels in de tekening van het jaar 1956.

4. Levantamiento de la iglesia de Santa Luzia

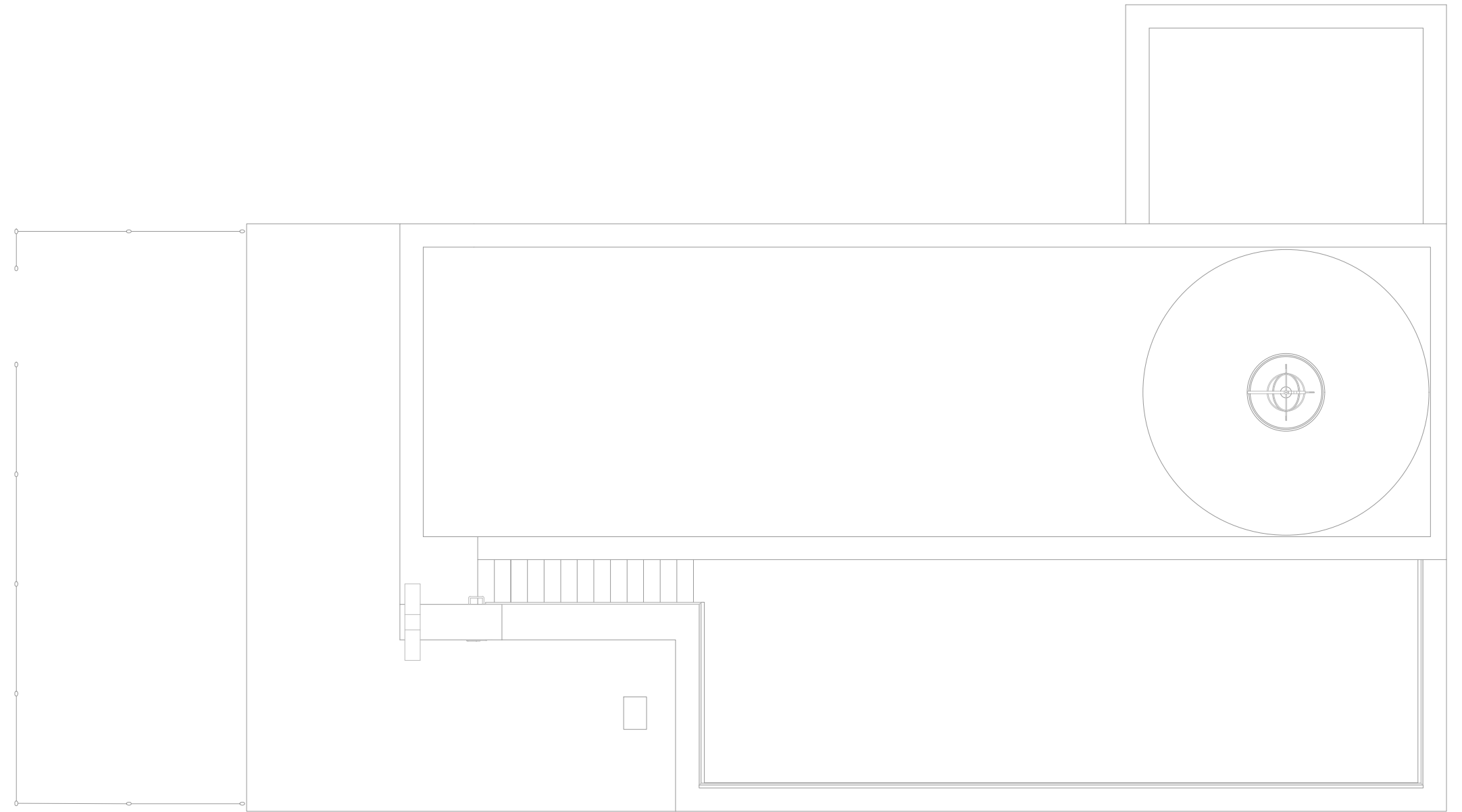
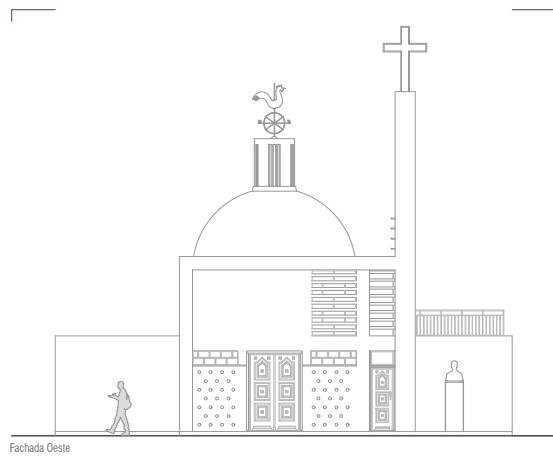
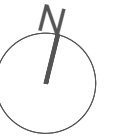
Planta Baja

Planta a cota del coro

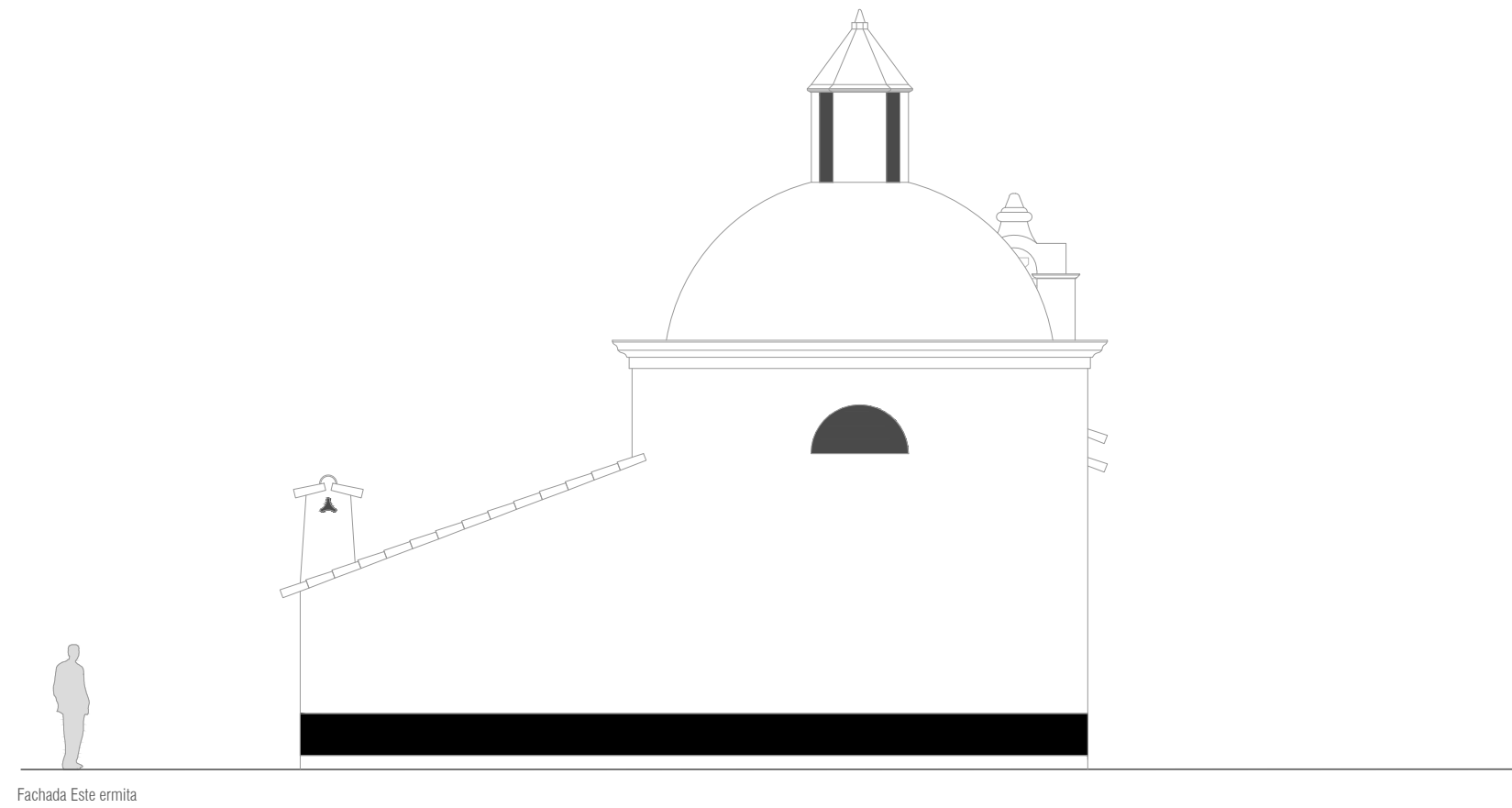
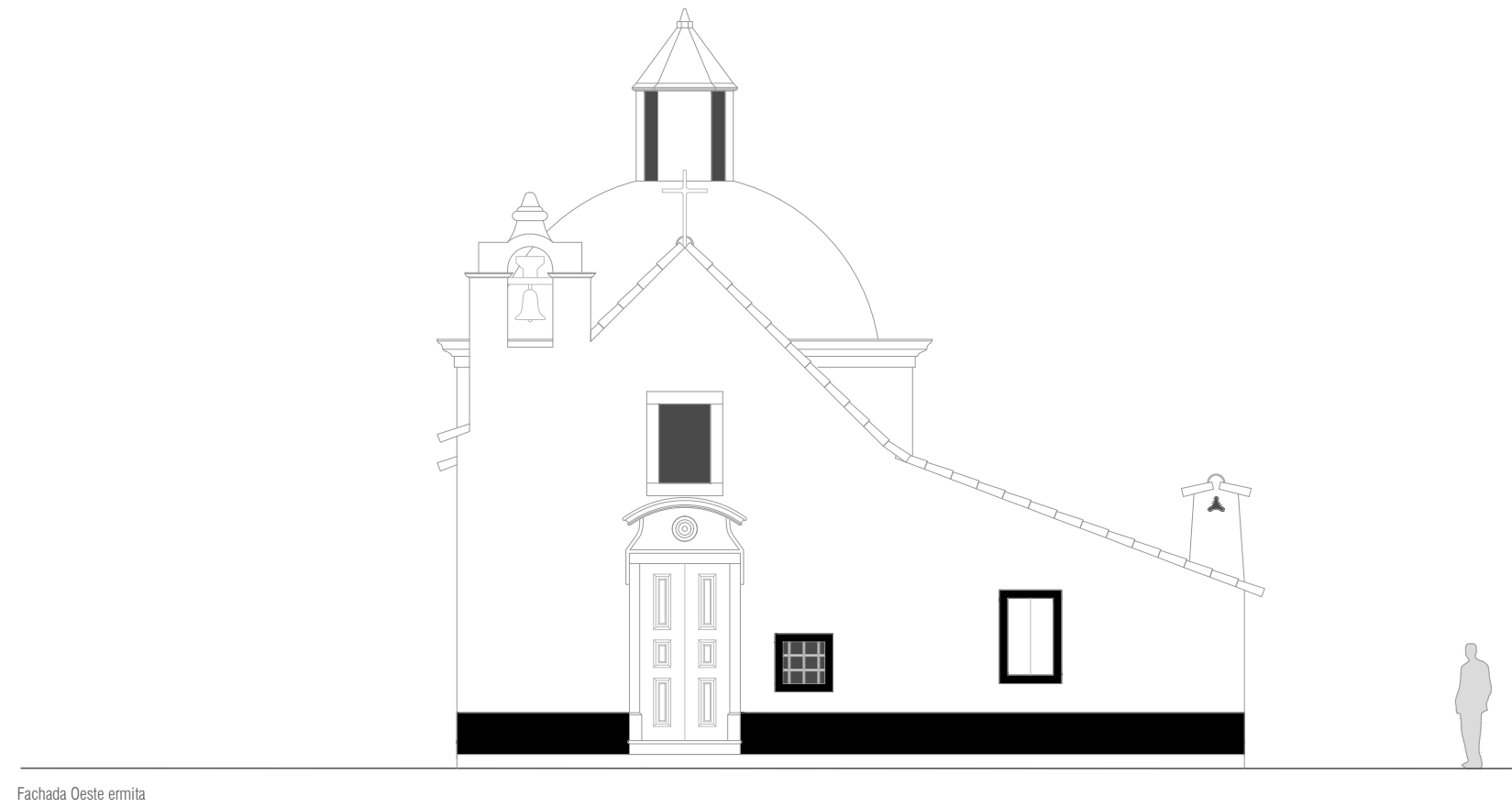

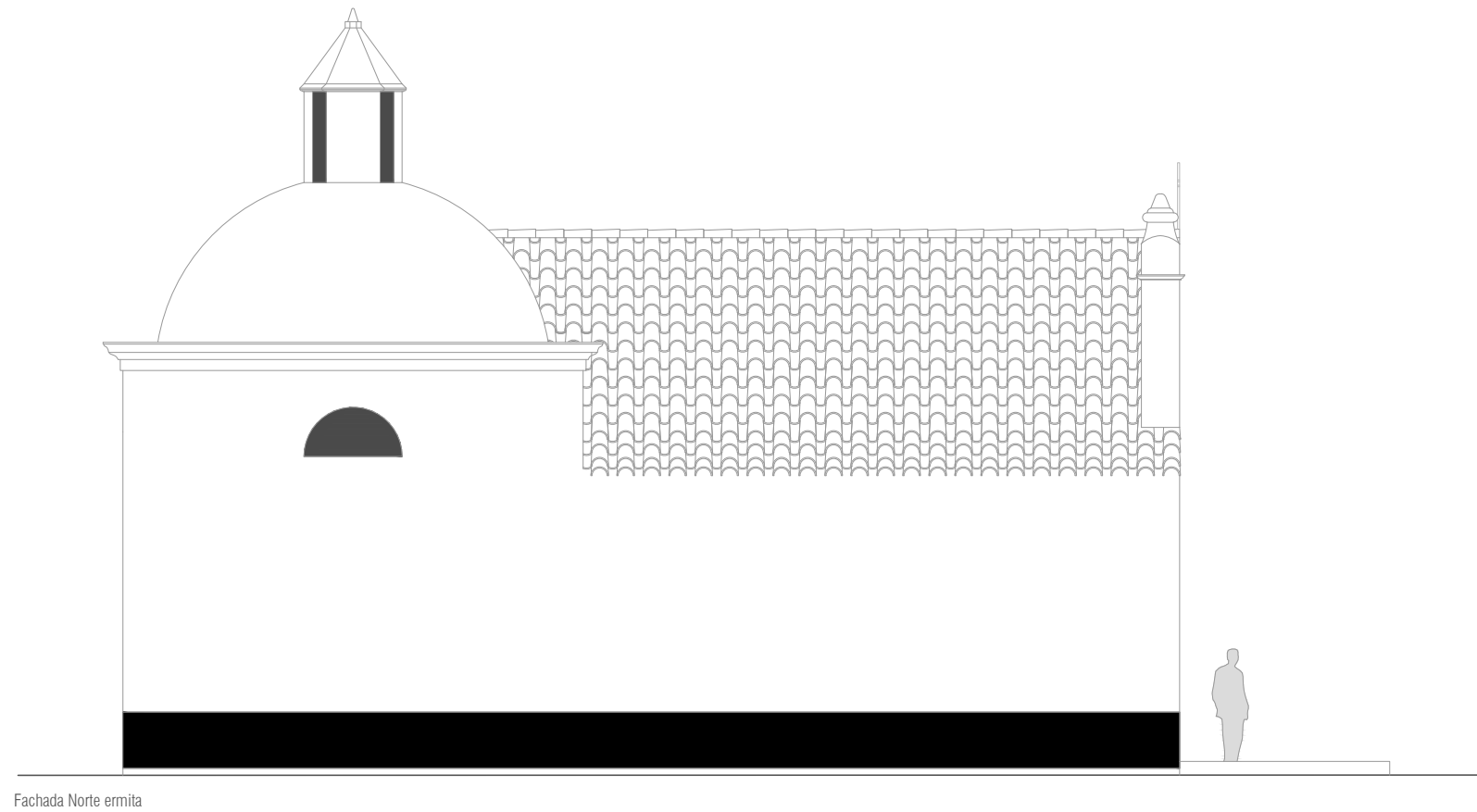

Planta Cubierta

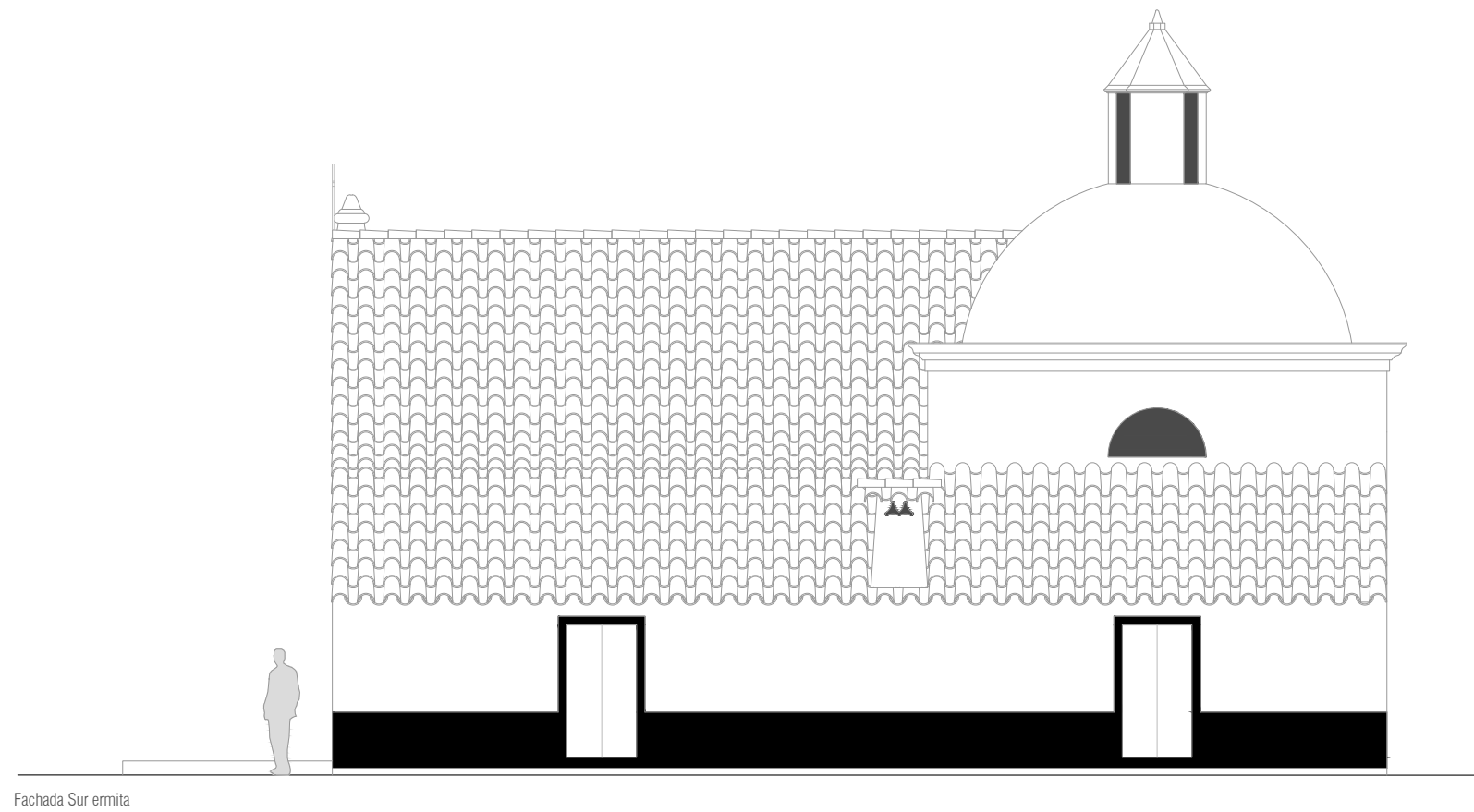

4.2. Despliegue de alzados

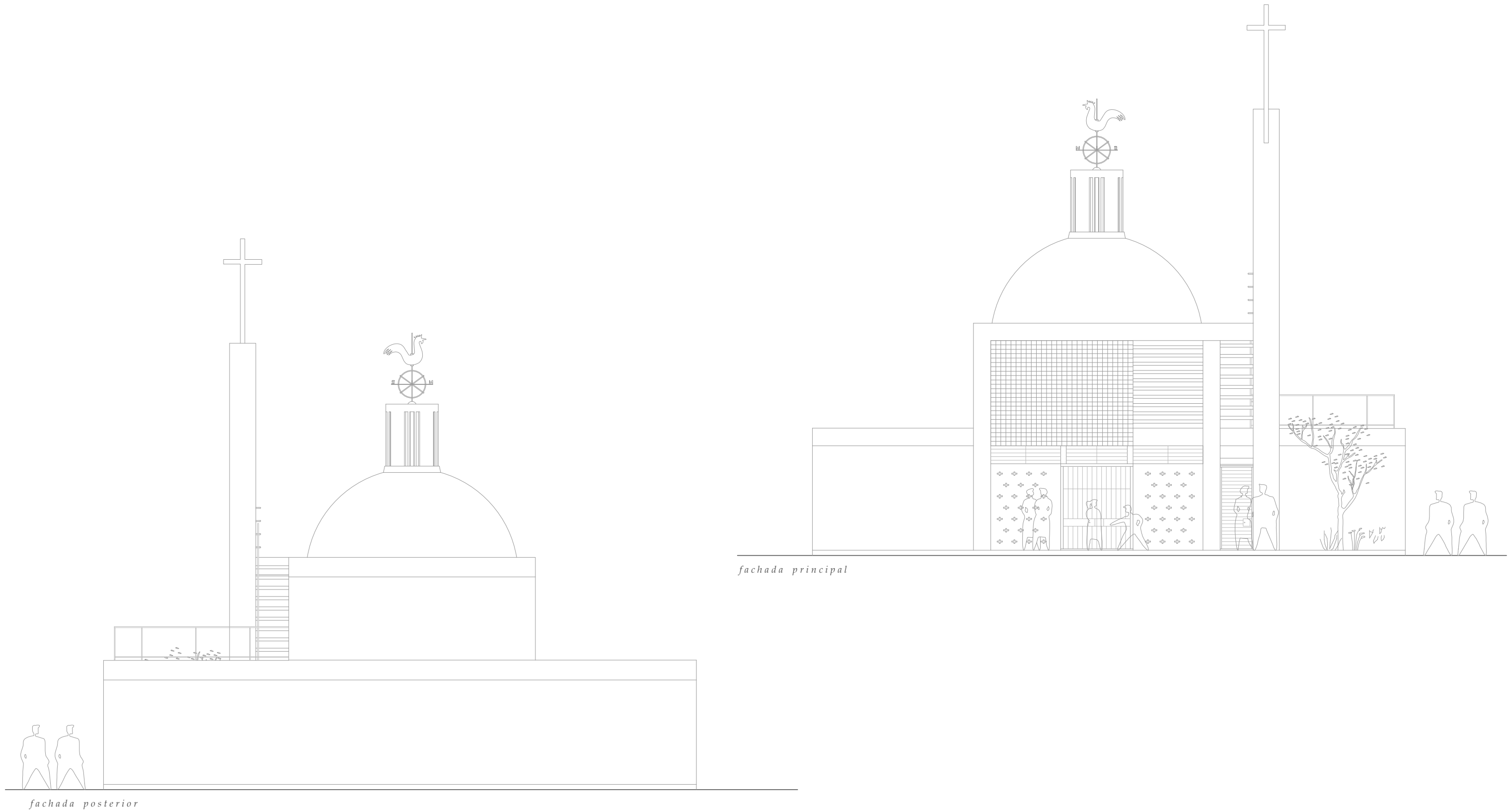

Fachada Norte ermita

Fachada Sur ermita

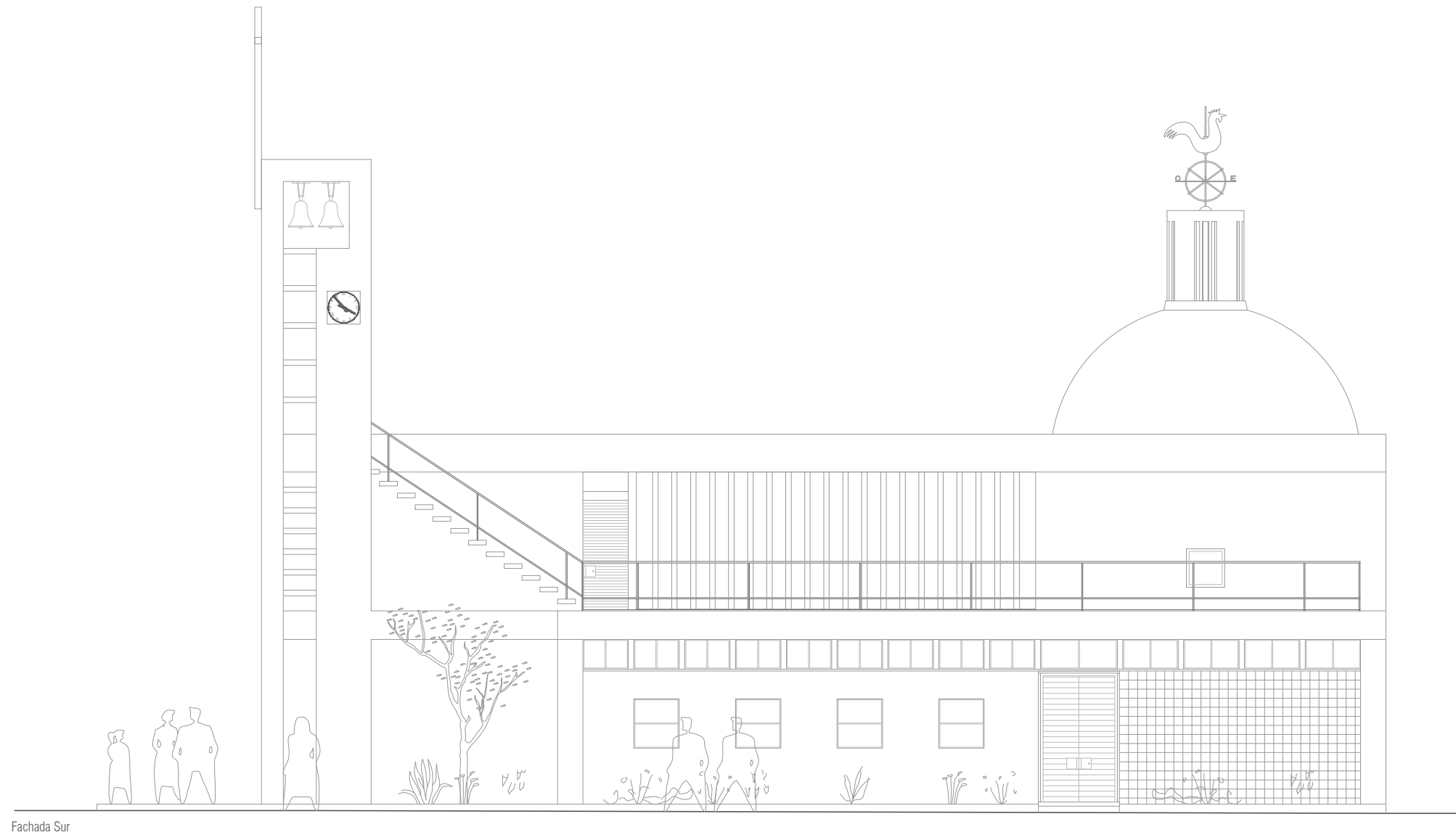

Iglesia da Santa Luzia en Santa Luzia, Tavira, Portugal
 Proyecto de Manuel Gomes da Costa

PLANO 06 _ Fachada principal y posterior (1957)

Escala 1/100

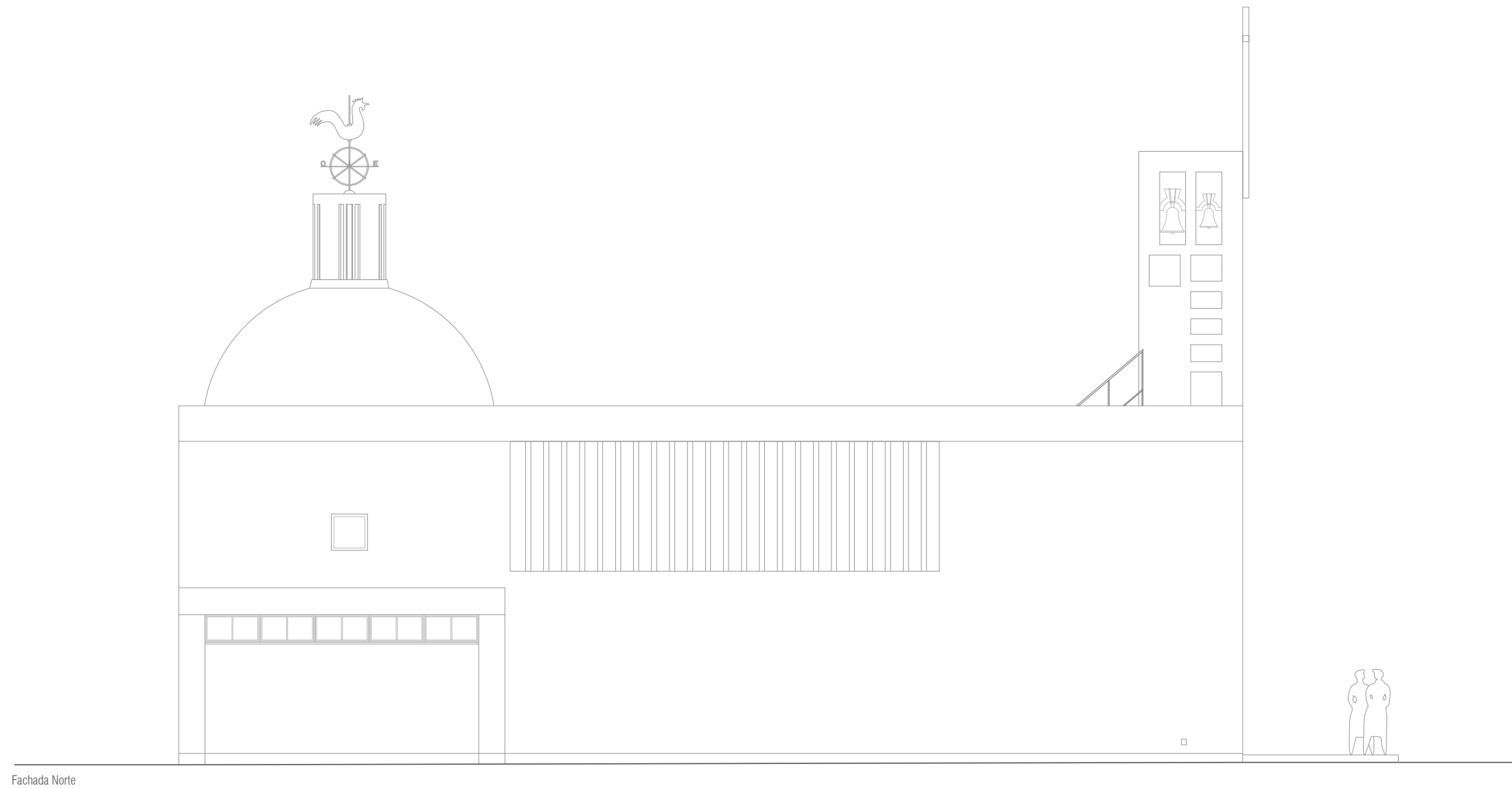

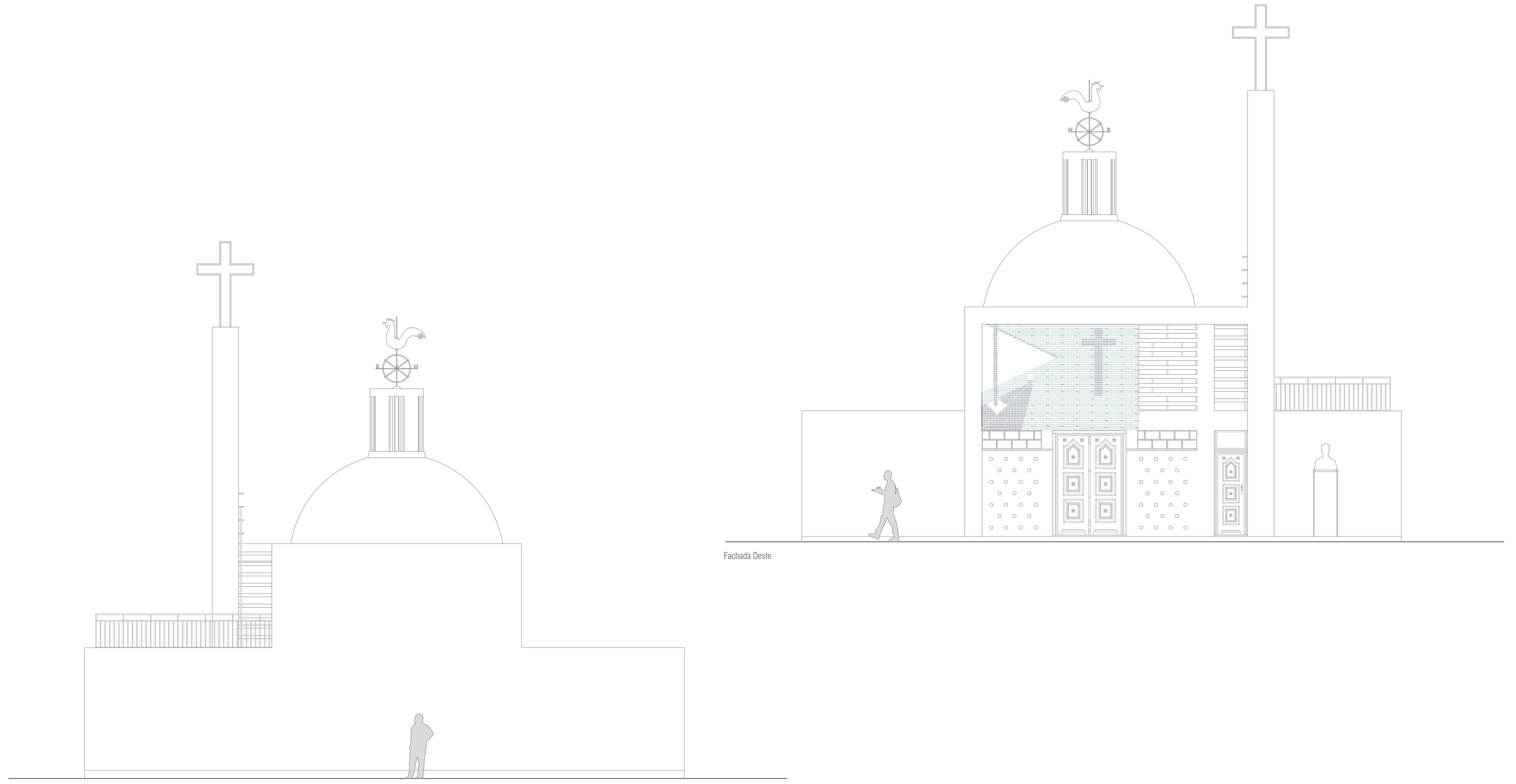

PLANO 07 _ Fachada Sur (1957)

Escala 1/100

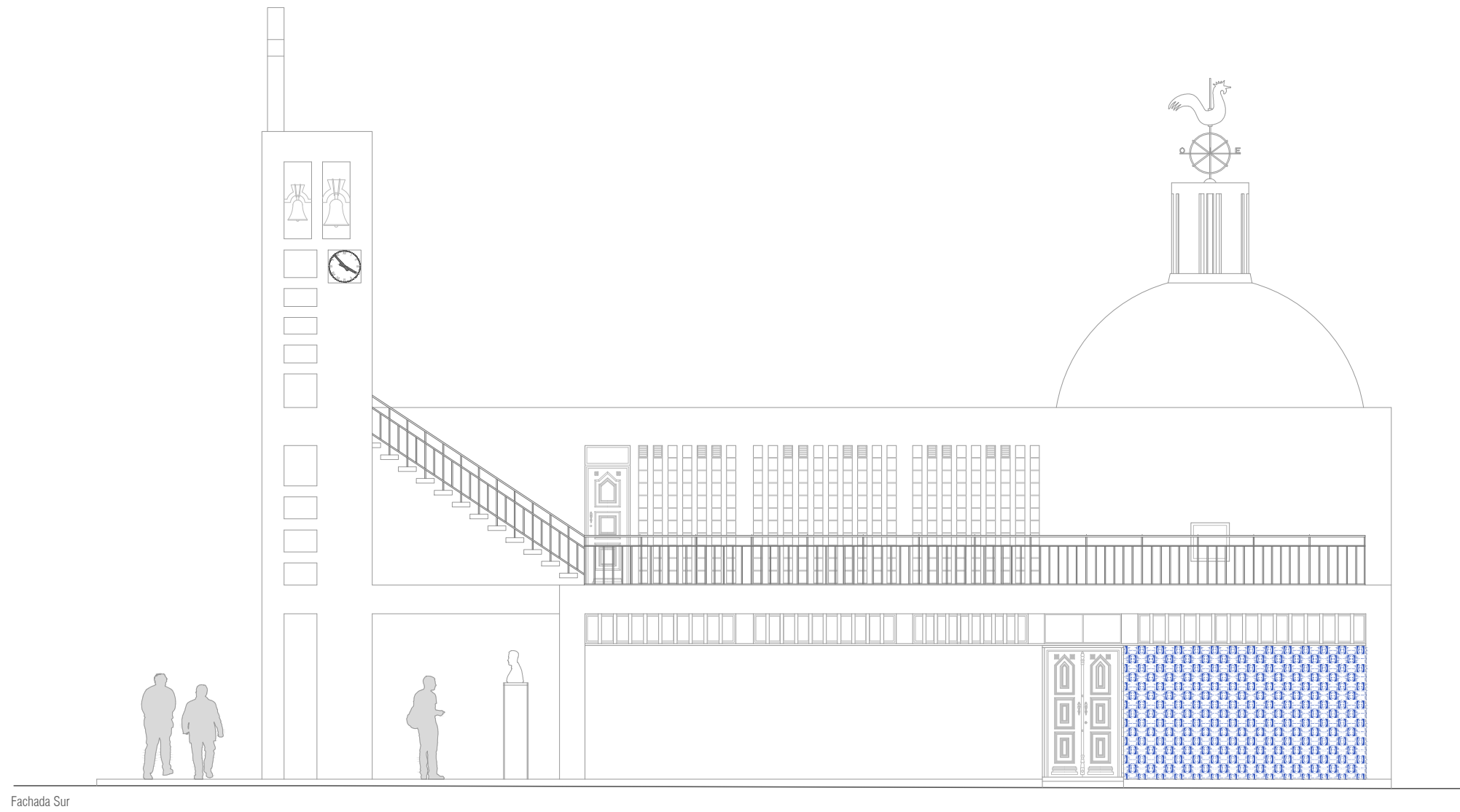

Fachada Este

Fachada Oeste

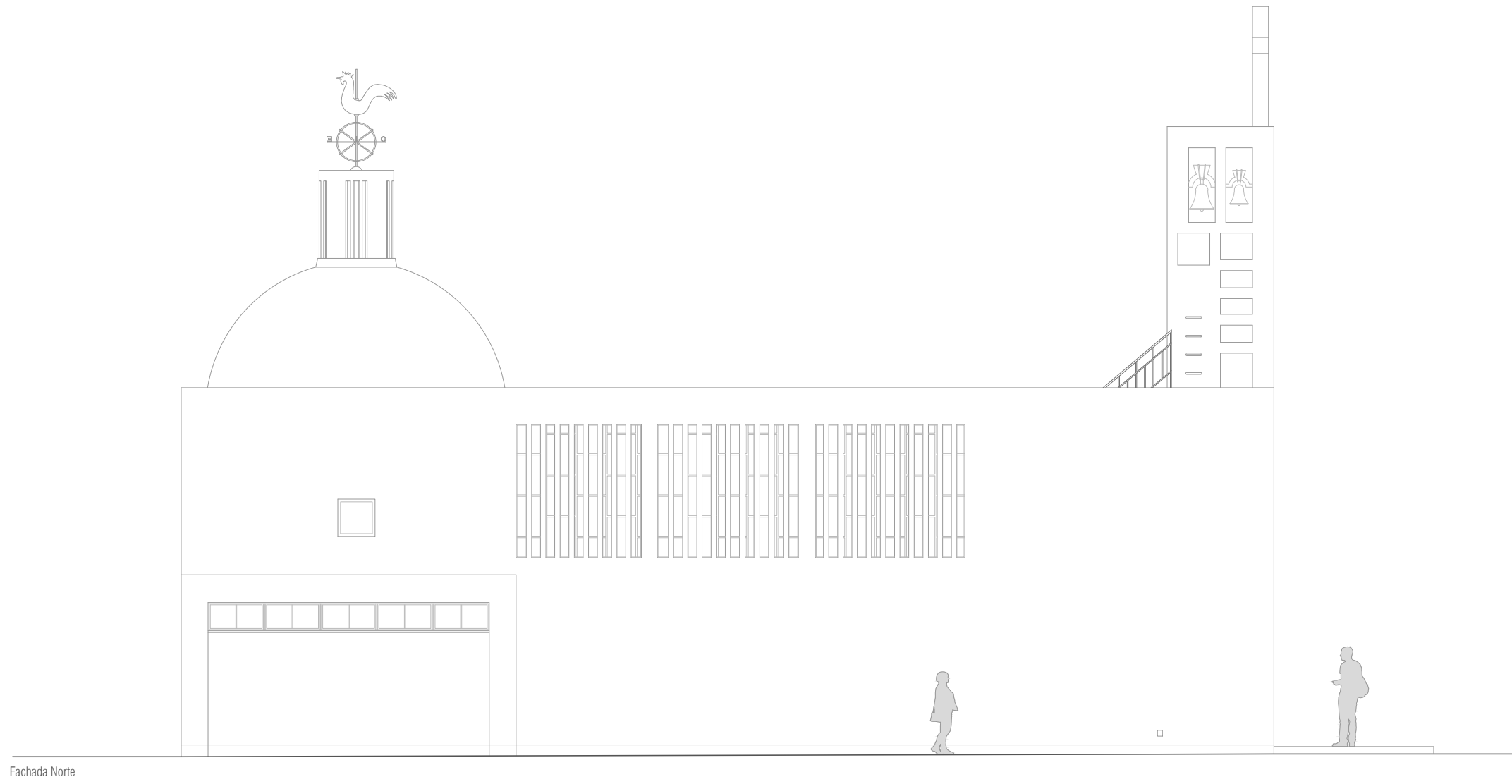

PLANO 10 _ Fachada Sur (2017)

Escala 1/100

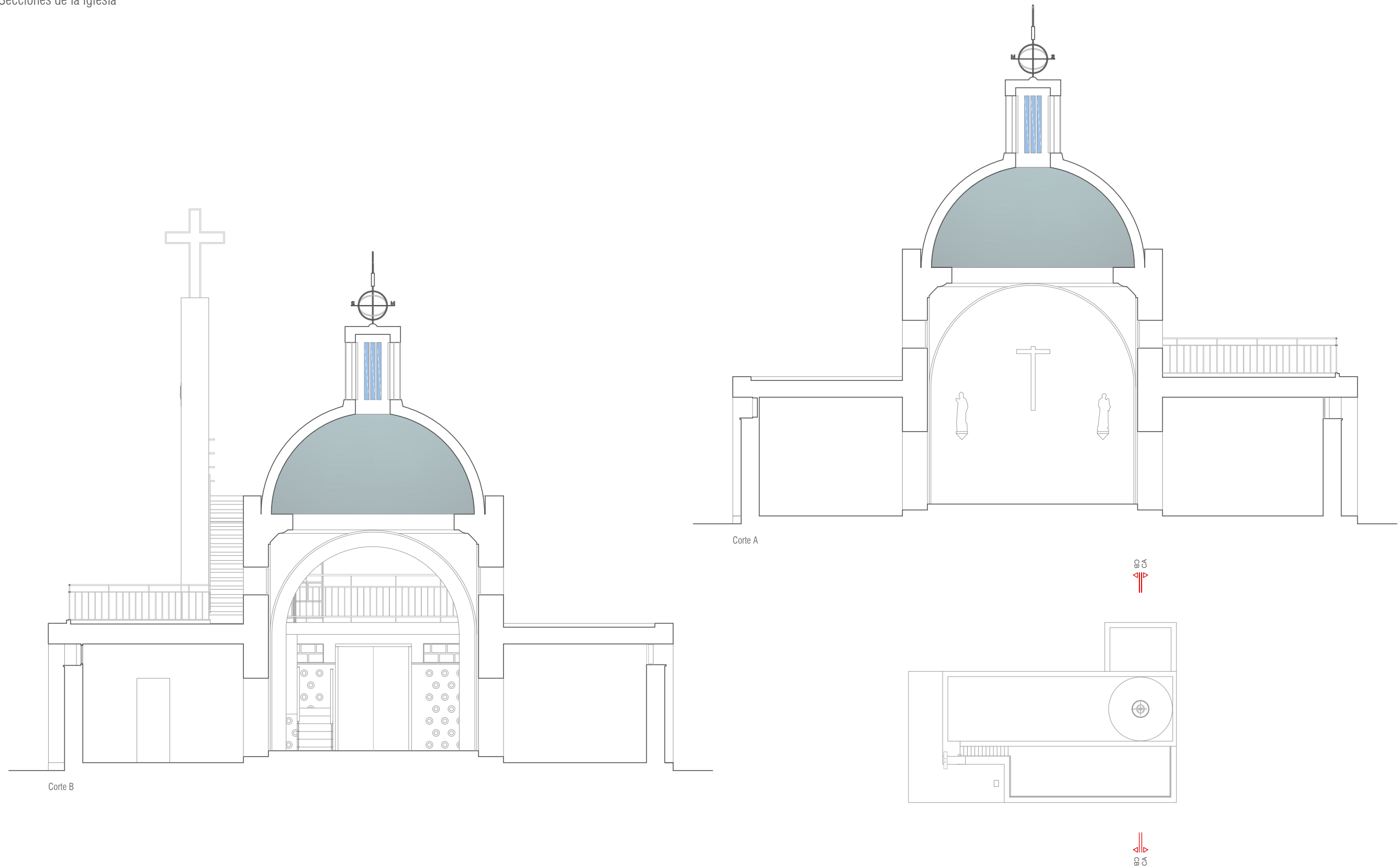

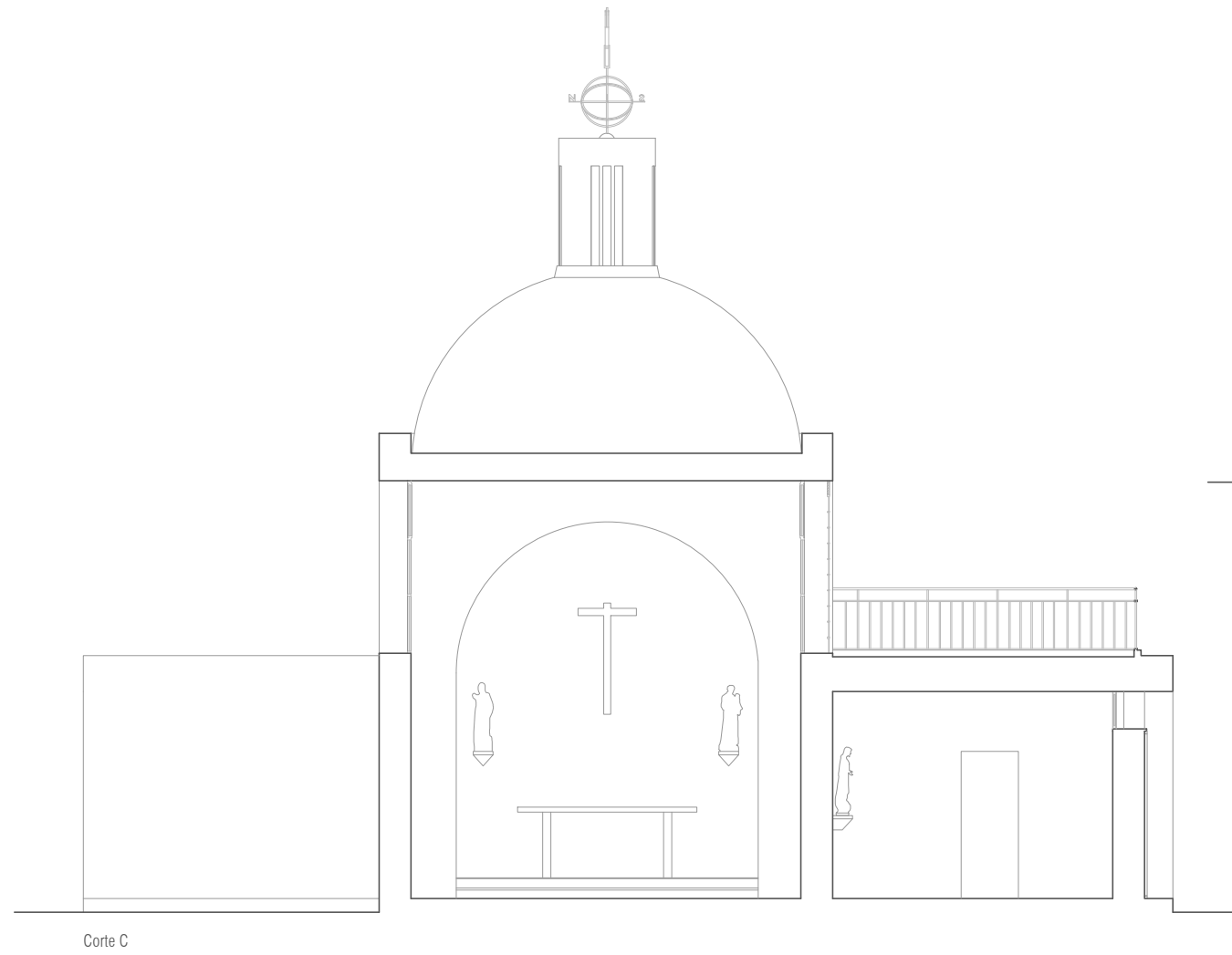
Fachada Norte

PLANO 11 _ Fachada Norte (2017)

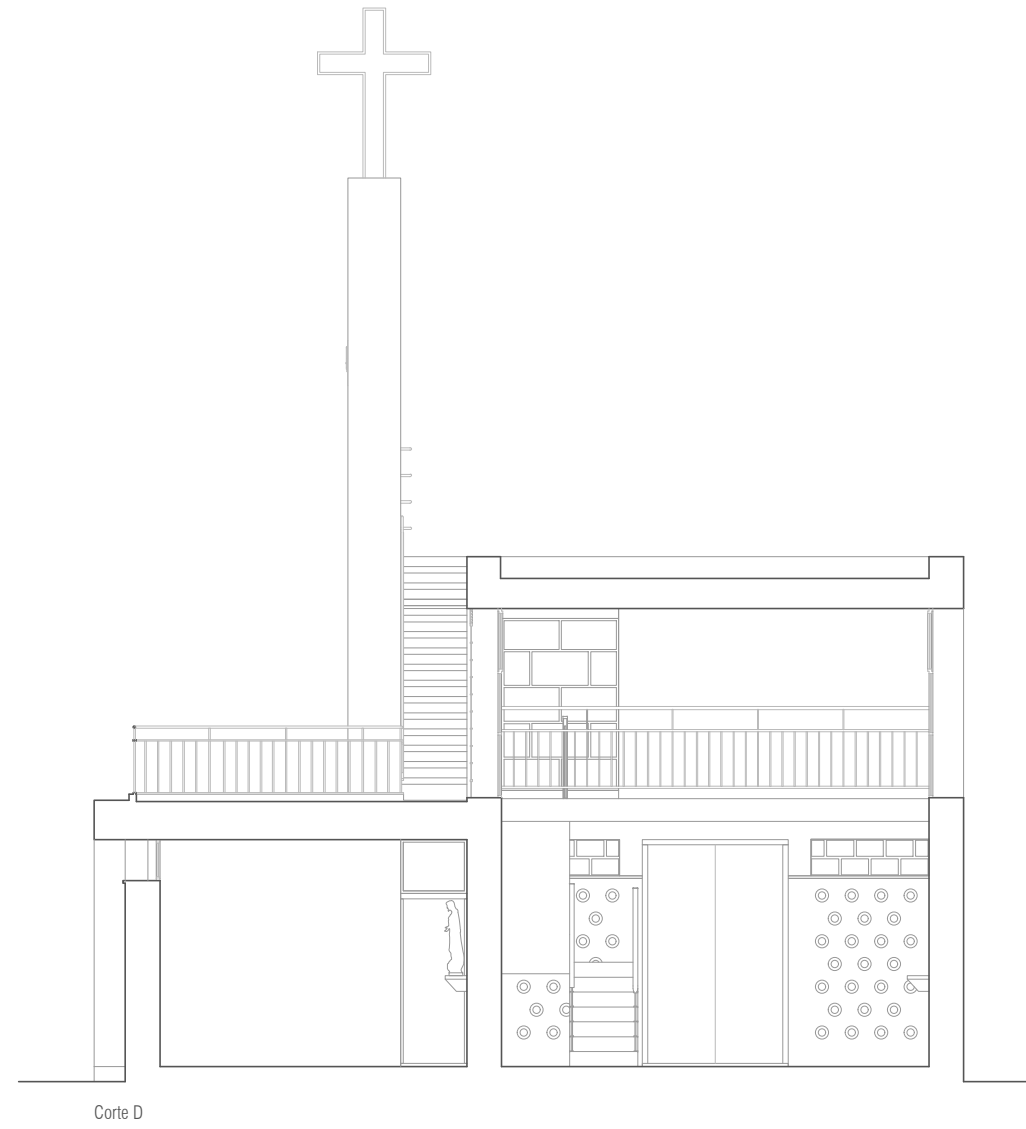

4.3. Secciones de la iglesia

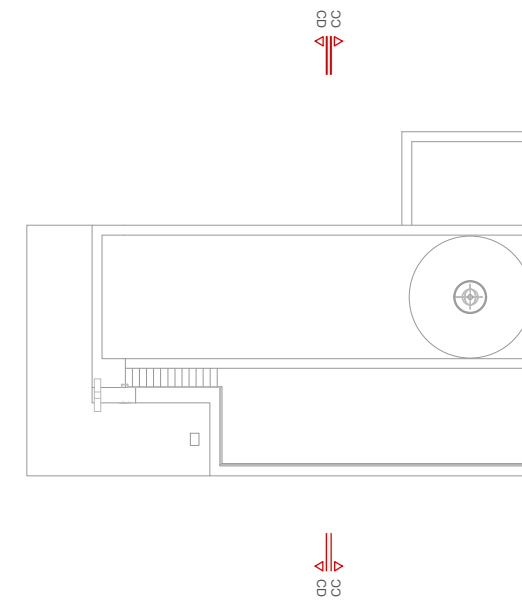

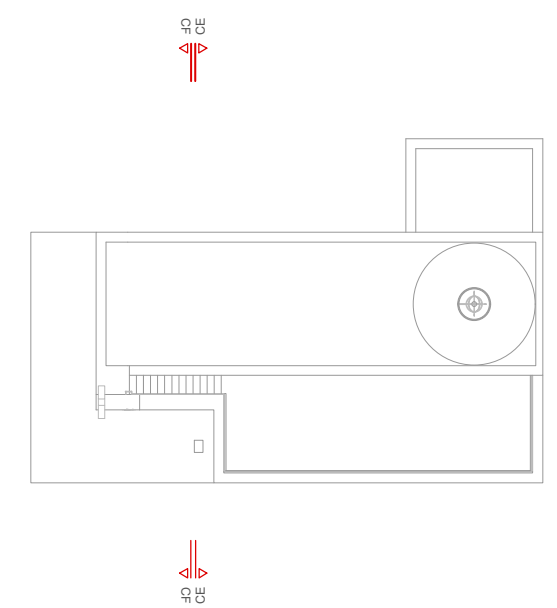
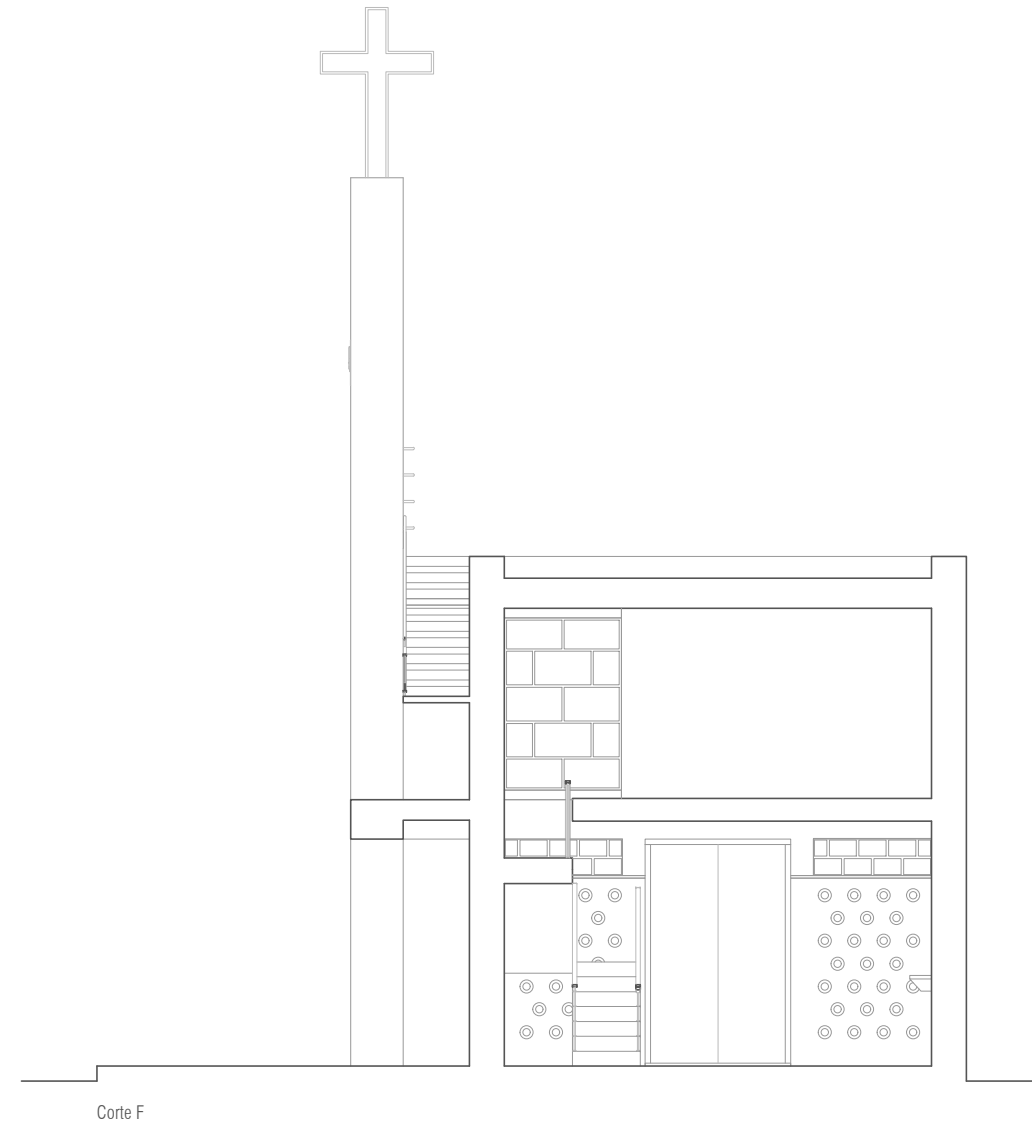
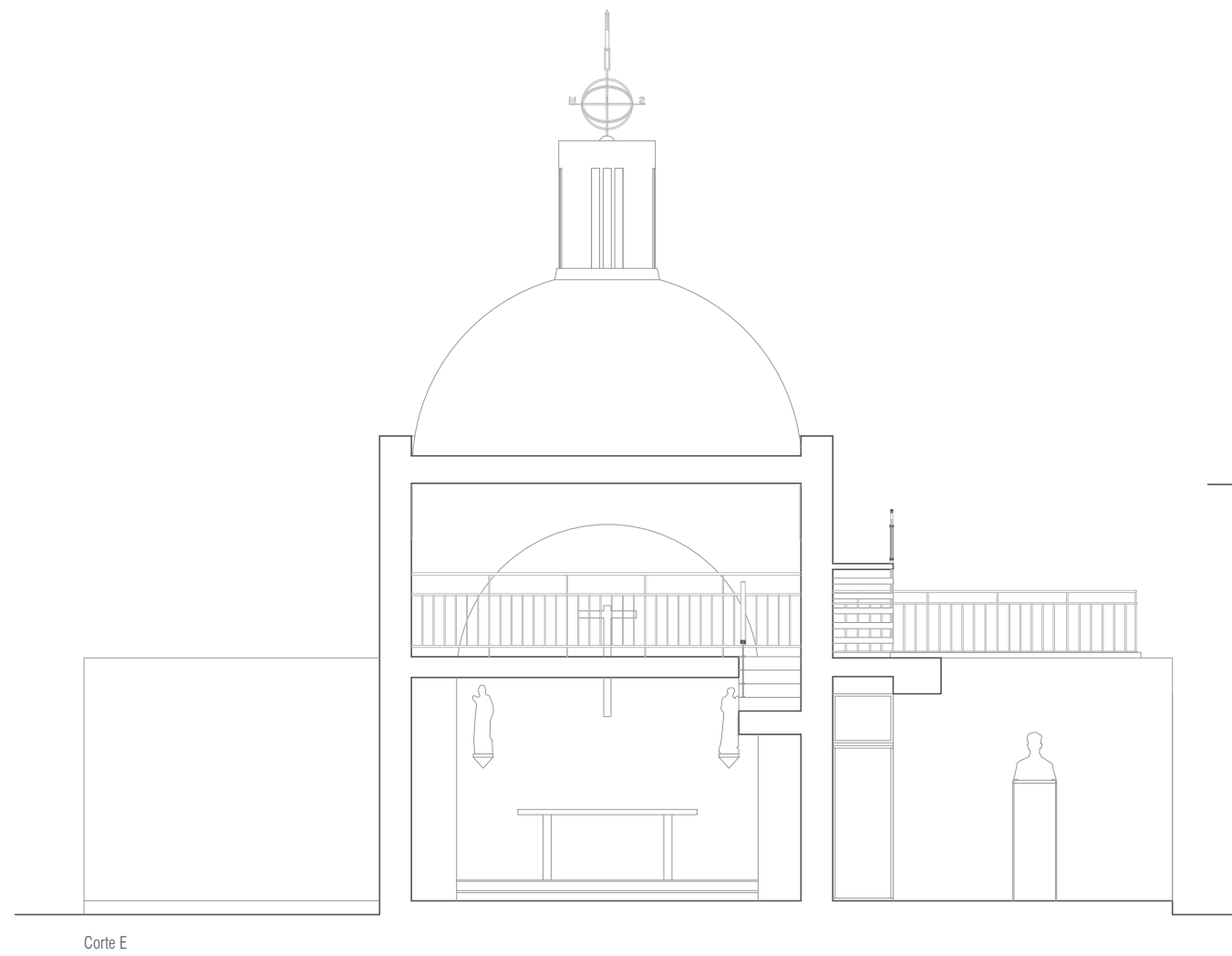

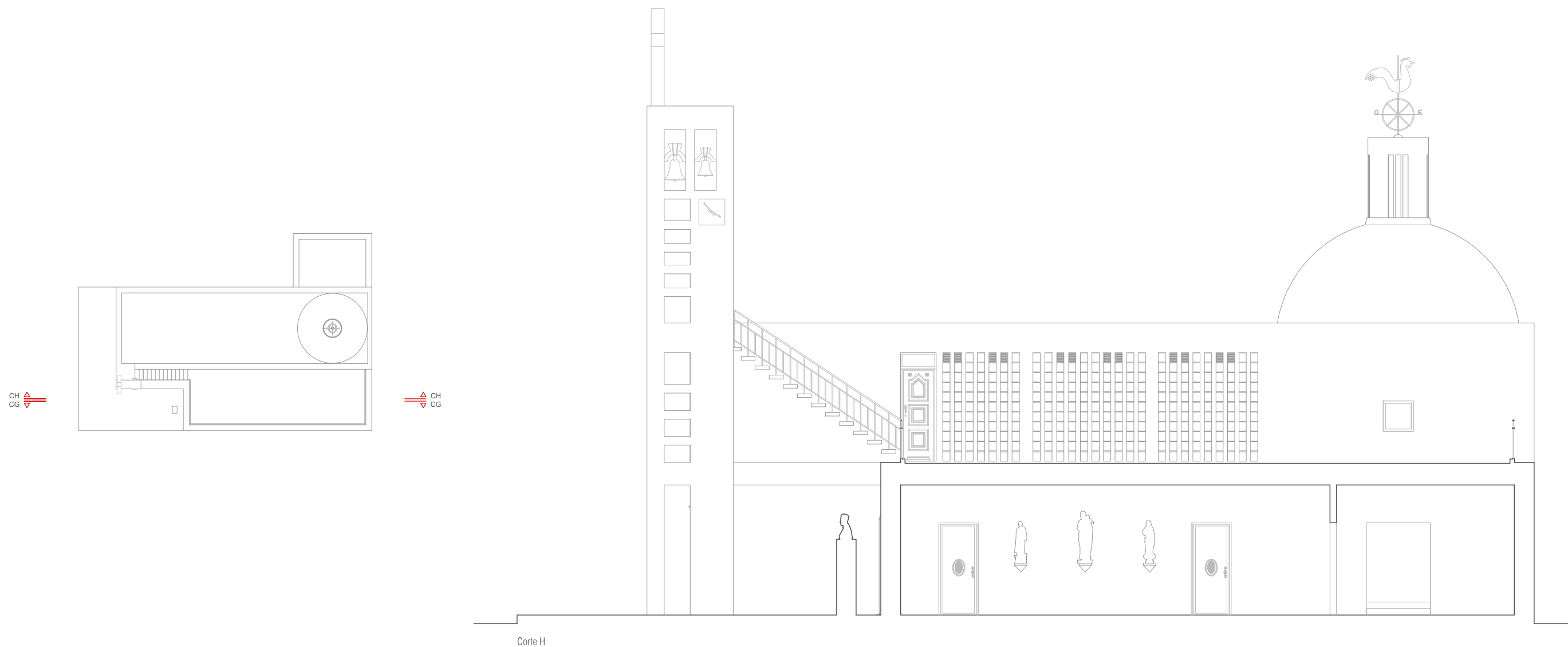
Corte C

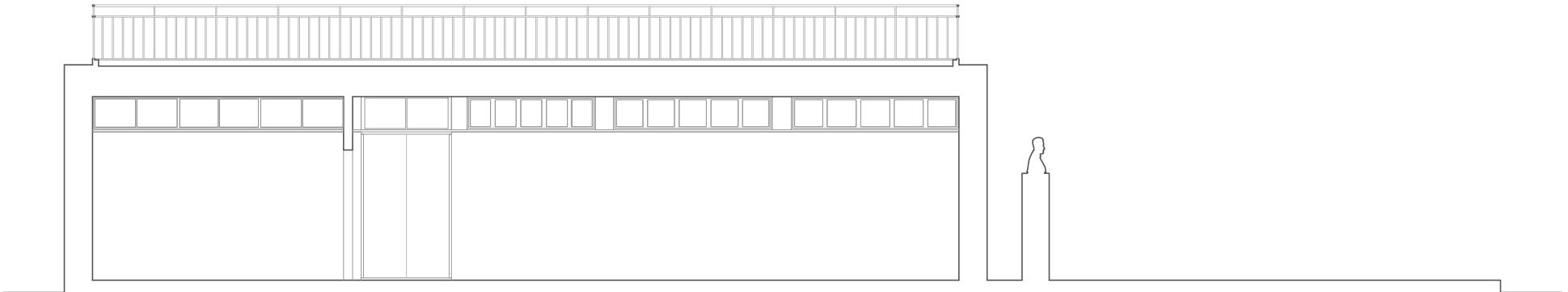
Corte D

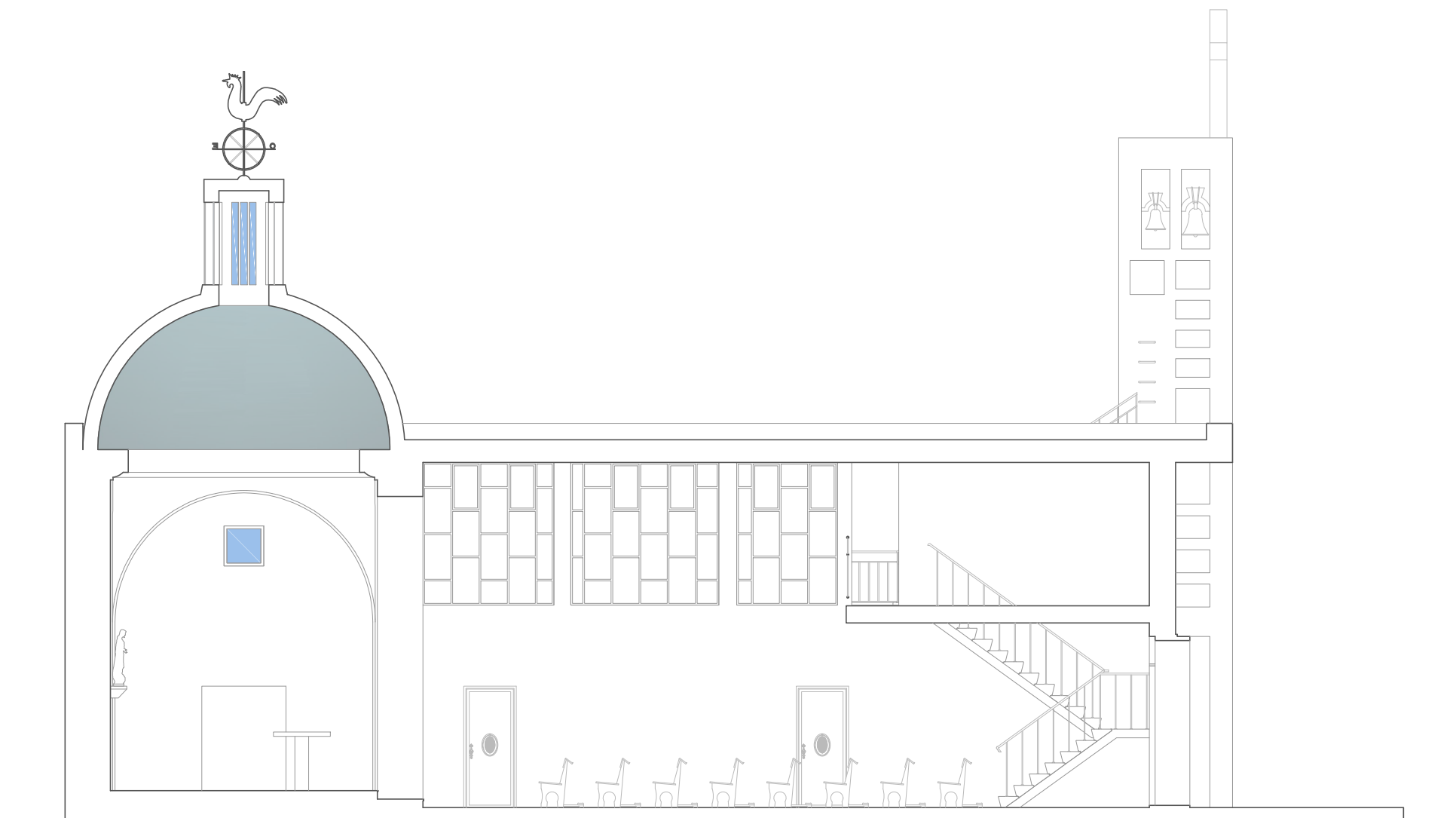

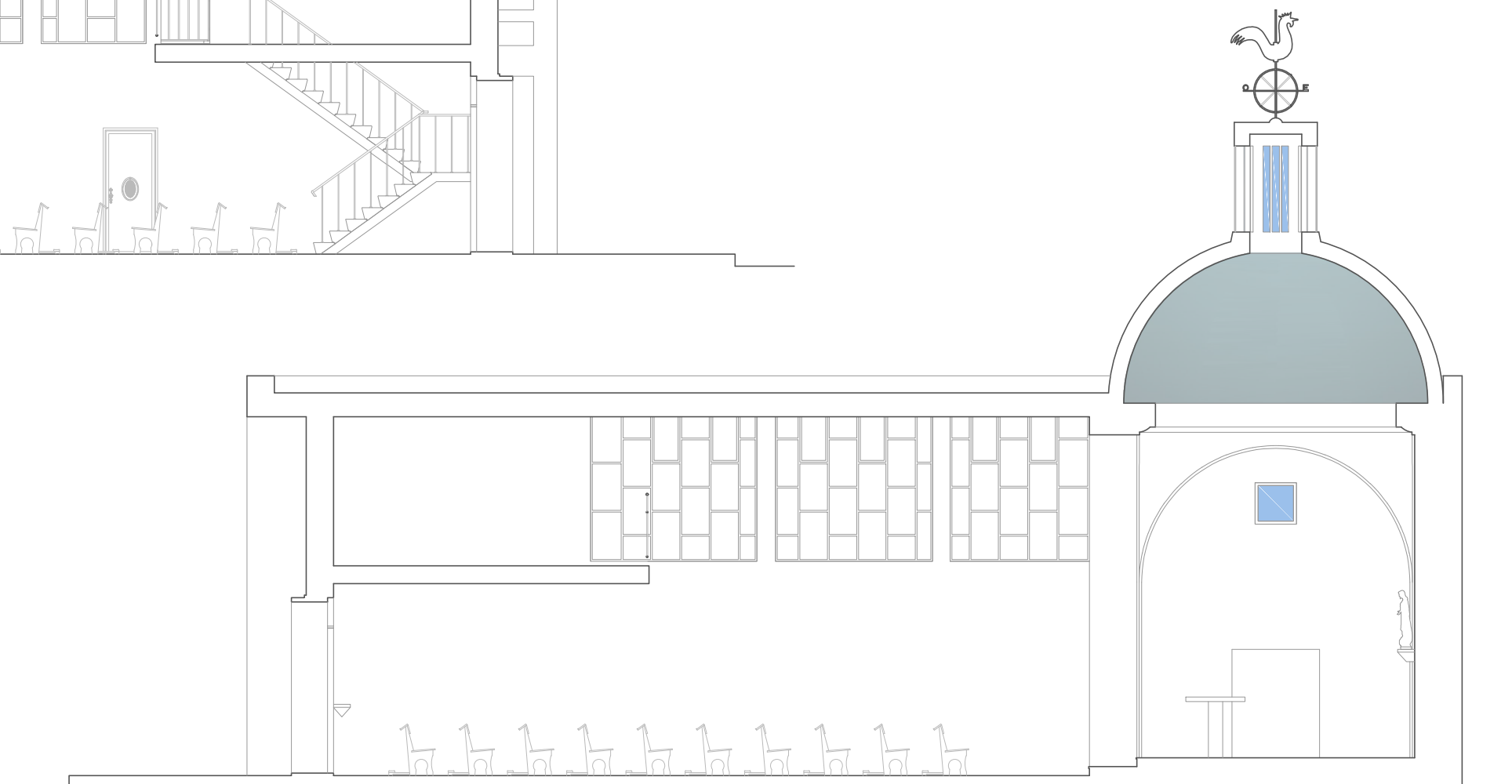
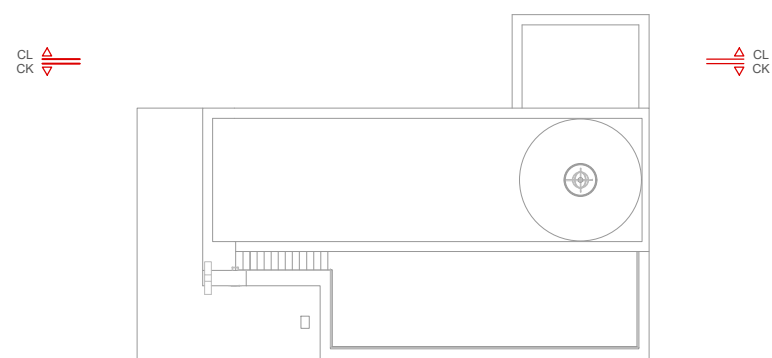
Corte H

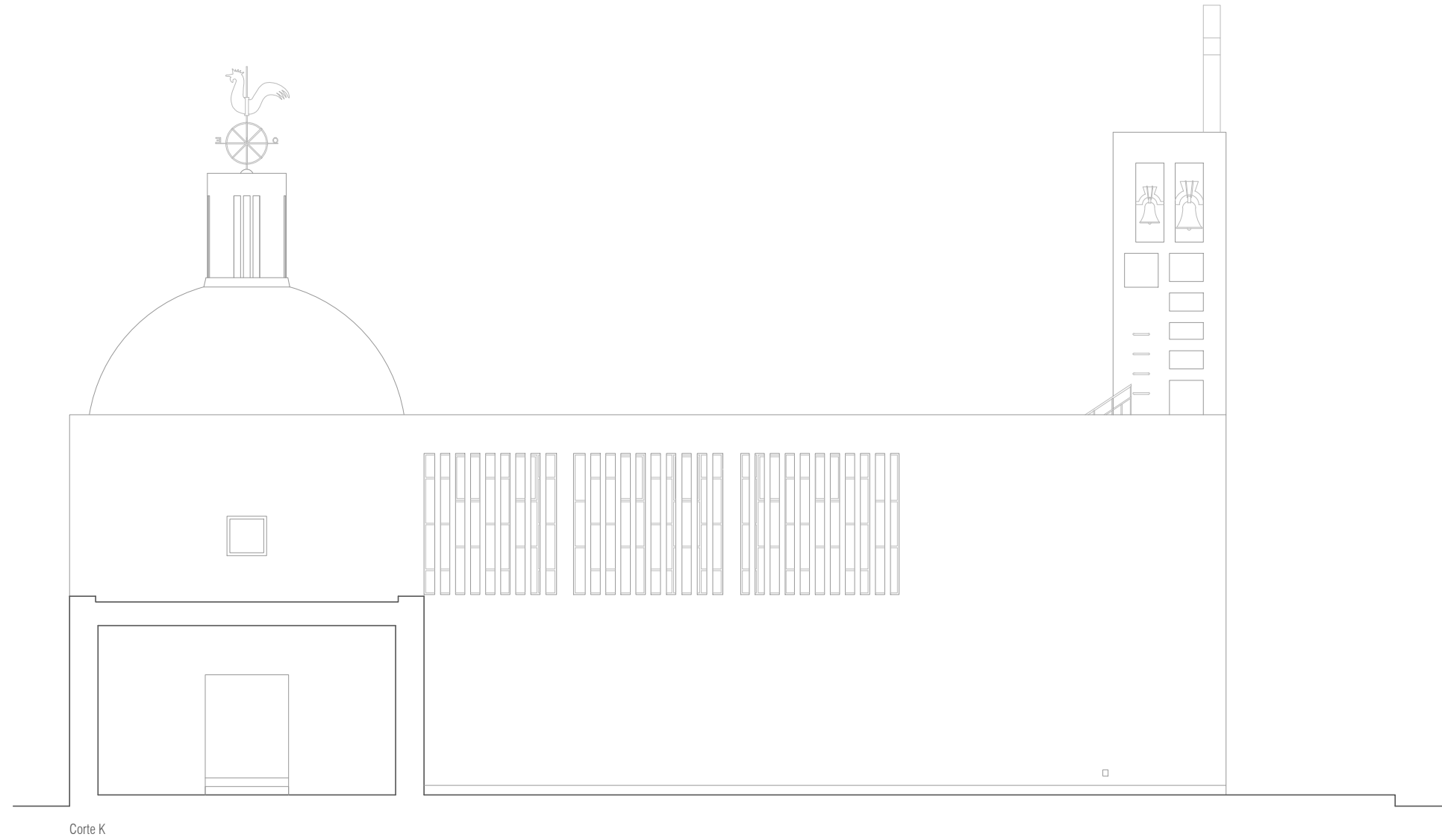
Corte G

Corte I

Corte J

Corte K

Corte L

La iglesia está compuesta por una nave central delimitada por dos muros de espesor 46 cm ocupando el mayor volumen de la iglesia. Esta nave se distribuye en planta baja con un total de 18 bancos, las escaleras que dan acceso al coro y cubierta de la planta alta.

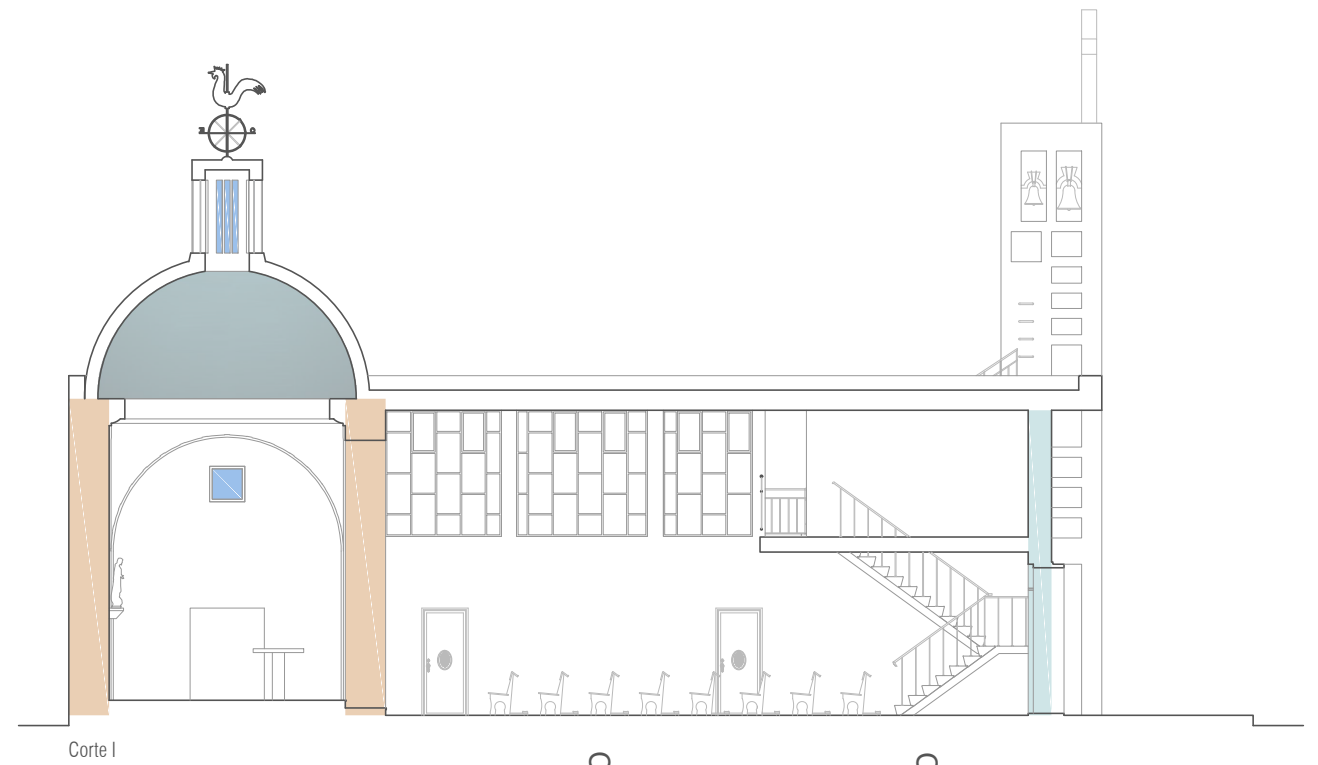
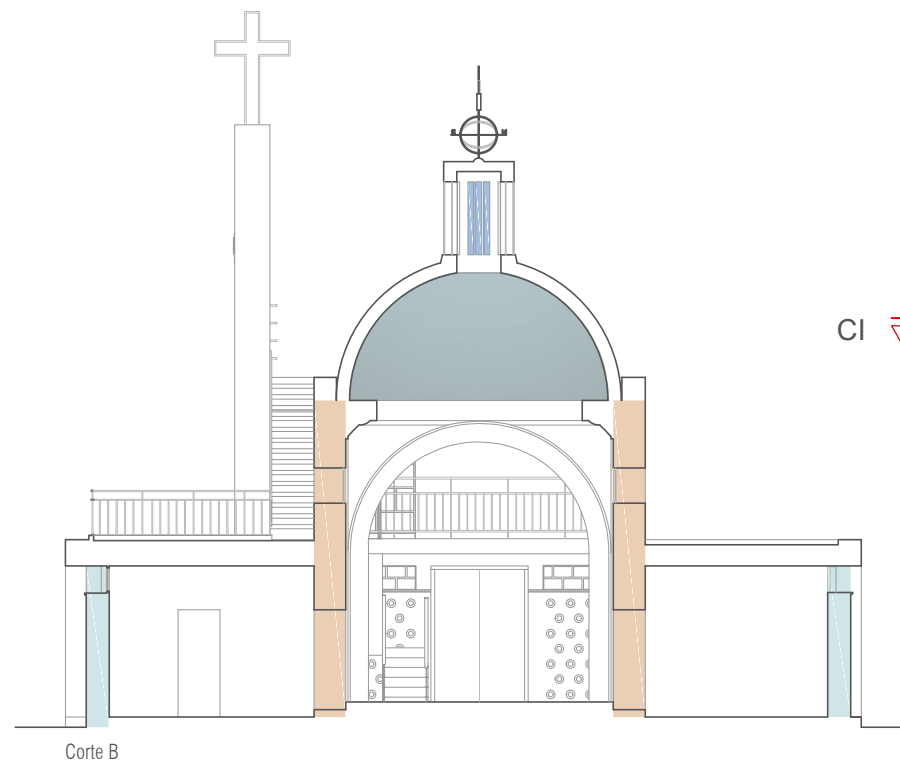
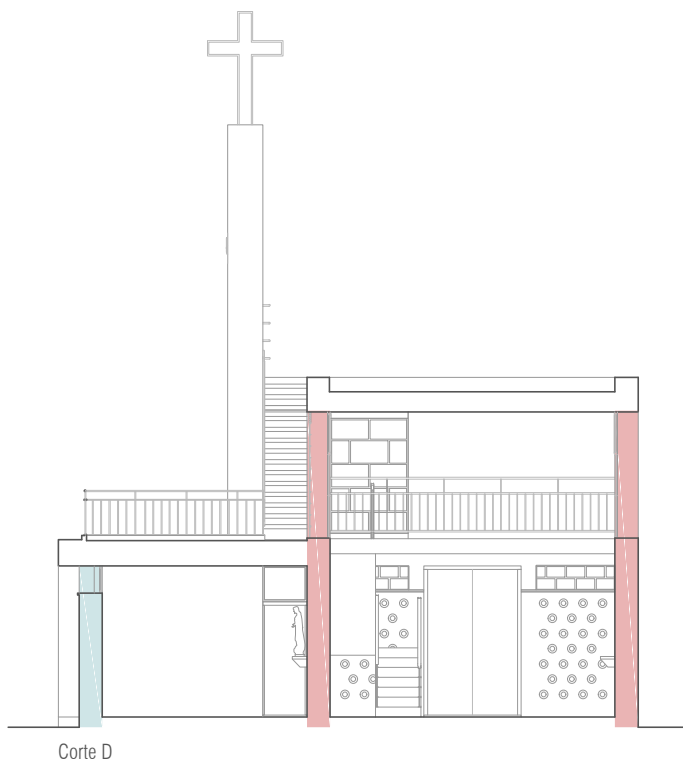
La cúpula descansa sobre unos muros de 80 cm de espesor simulando el recurso de crucero con sus pechinas. En cuanto a la planta, pude detectar esta estructura simulada al medir las distancias desiguales. El acabado de la viga de borde circular apoyada sobre los muros, se adorna de una moldura.

Los muros restantes son los de cerramiento, en los que la altura vuelve a disminuir a 46 cm creando dependencias del tipo sala de coro.

El campanario se encuentra arriostrado en dos direcciones, en sentido Norte y Sur, a través del forjado y al Este con el forjado de cubierta con una viga embrochada.

Escala: 1/150

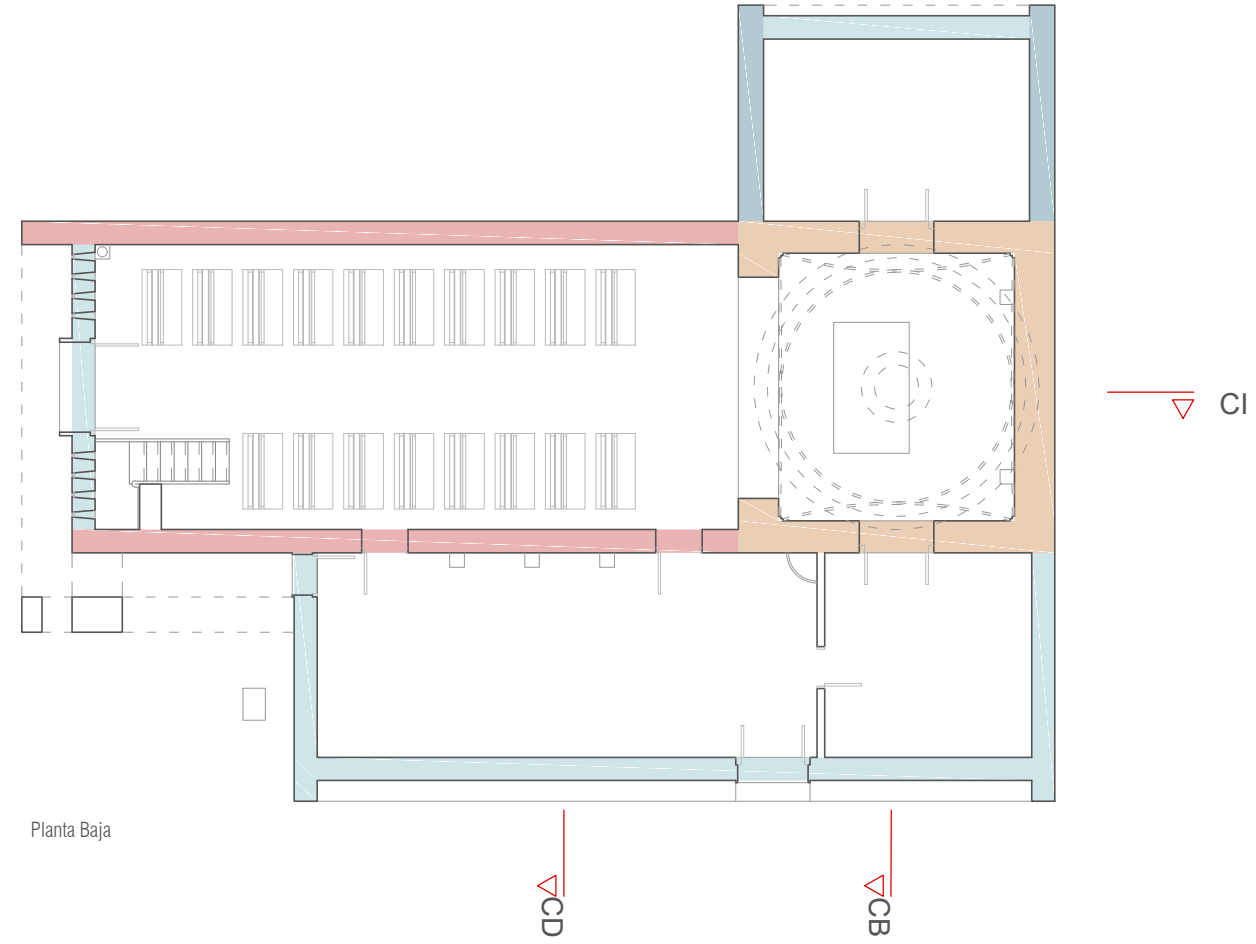
- Muro de cerramiento (e=46 cm)
- Muro de cerramiento (e=52 cm)
- Muro de falso crucero (e=80 cm)

Corte I

CD

CB

Planta Baja

CD

CB

CI

En primer lugar y como resumen de la

del edificio, se muestra una perspectiva de la ermita que

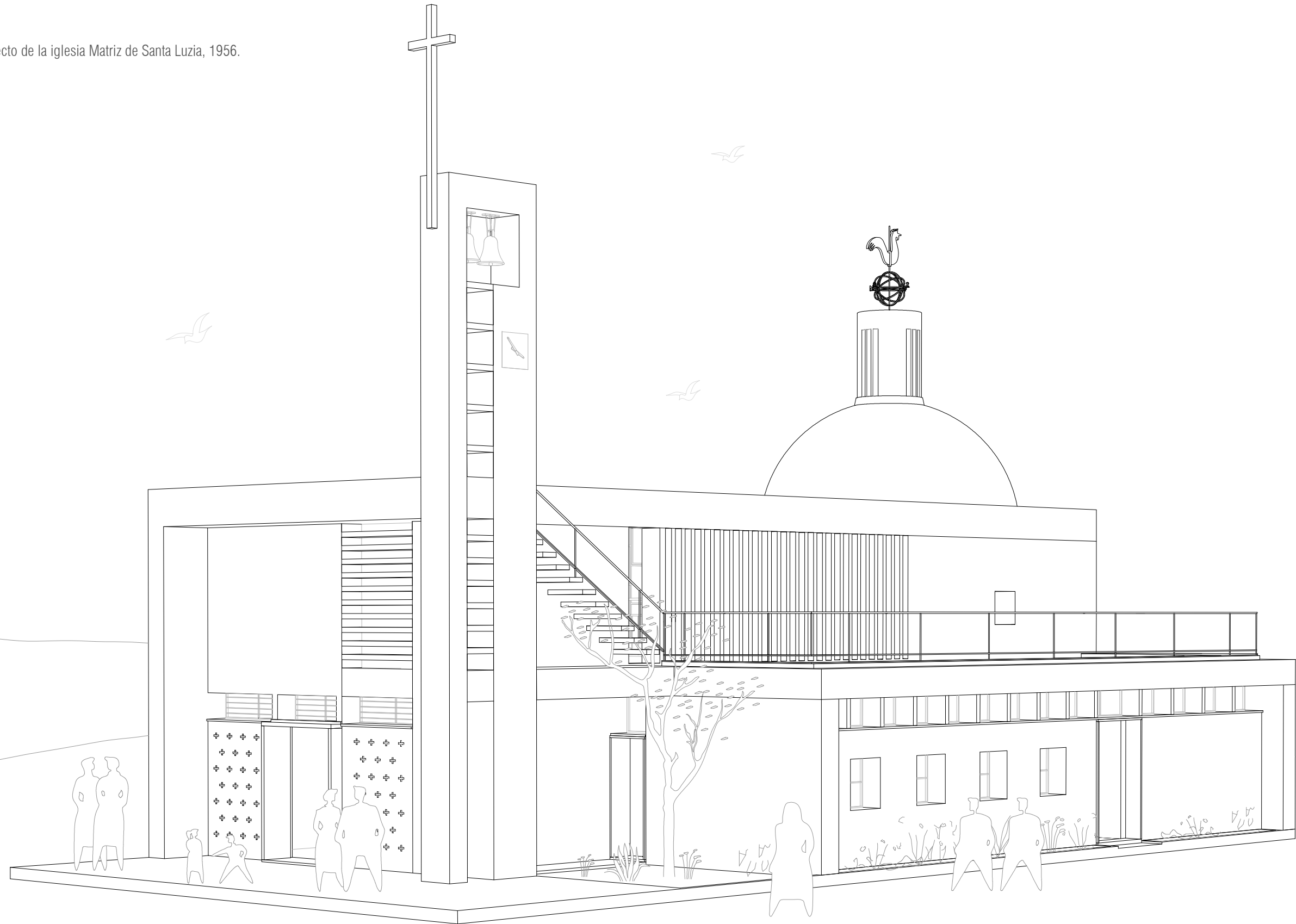
a la iglesia

Ermita de Santa Luzia, demolida en 1956.

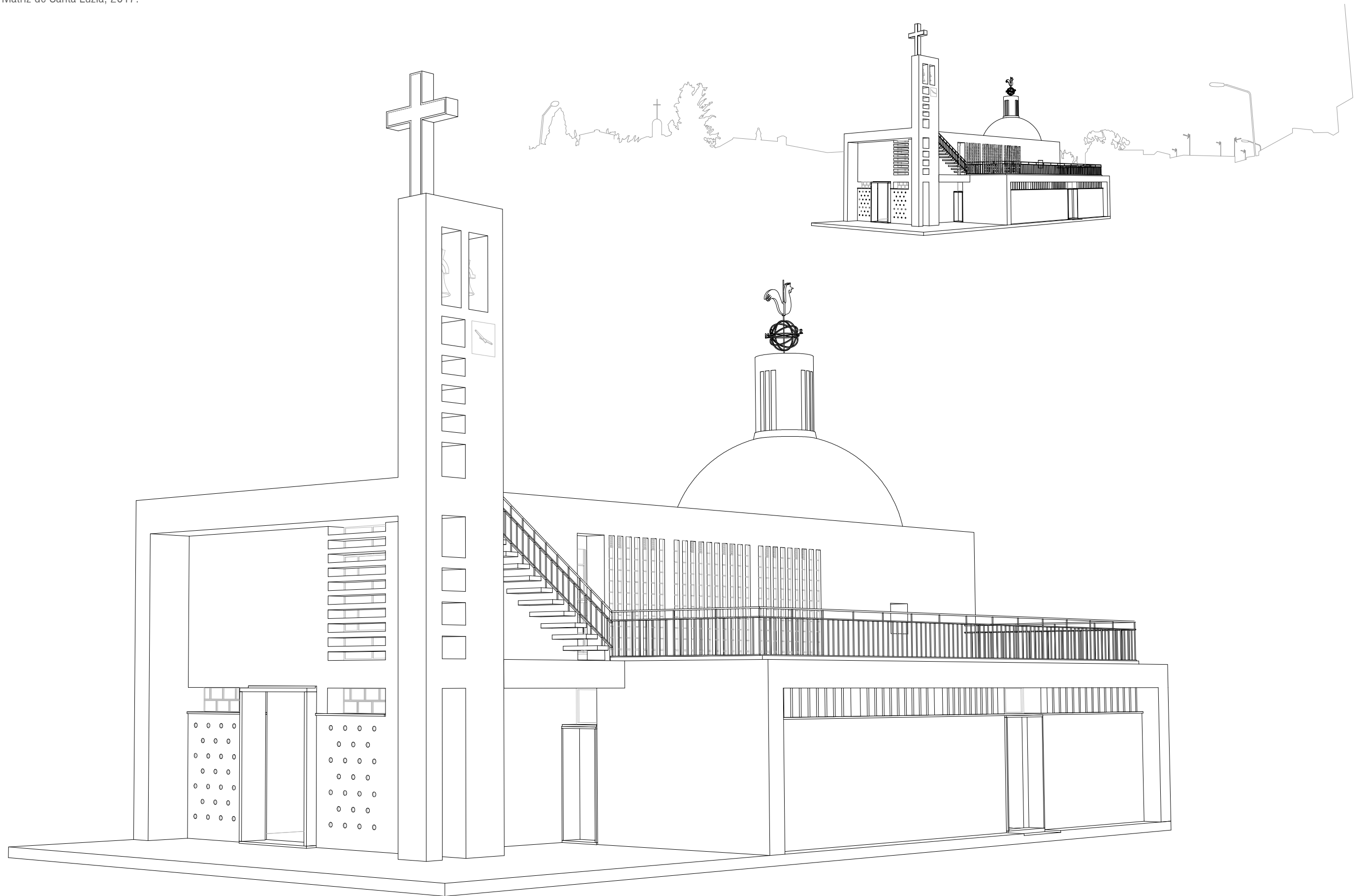

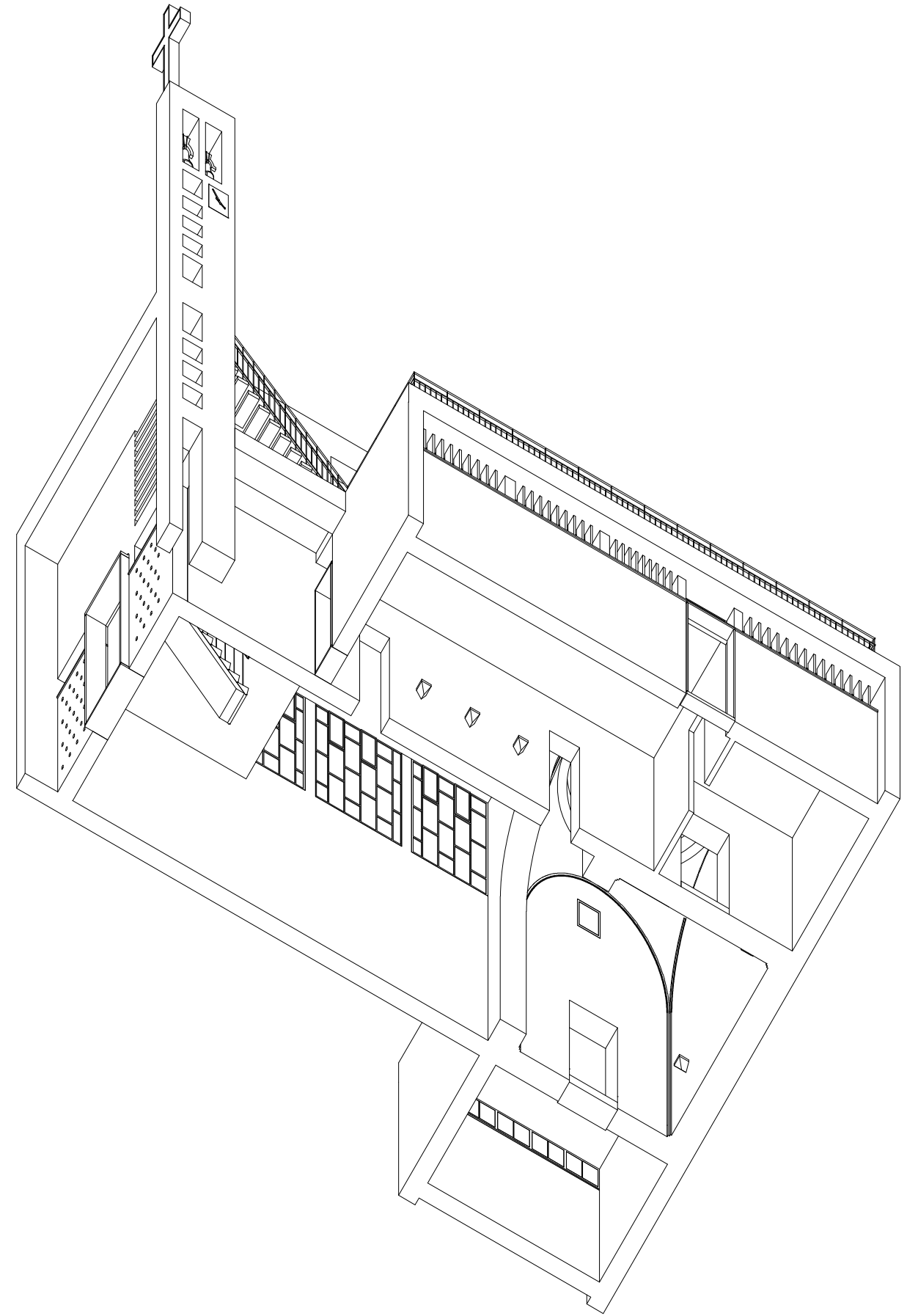
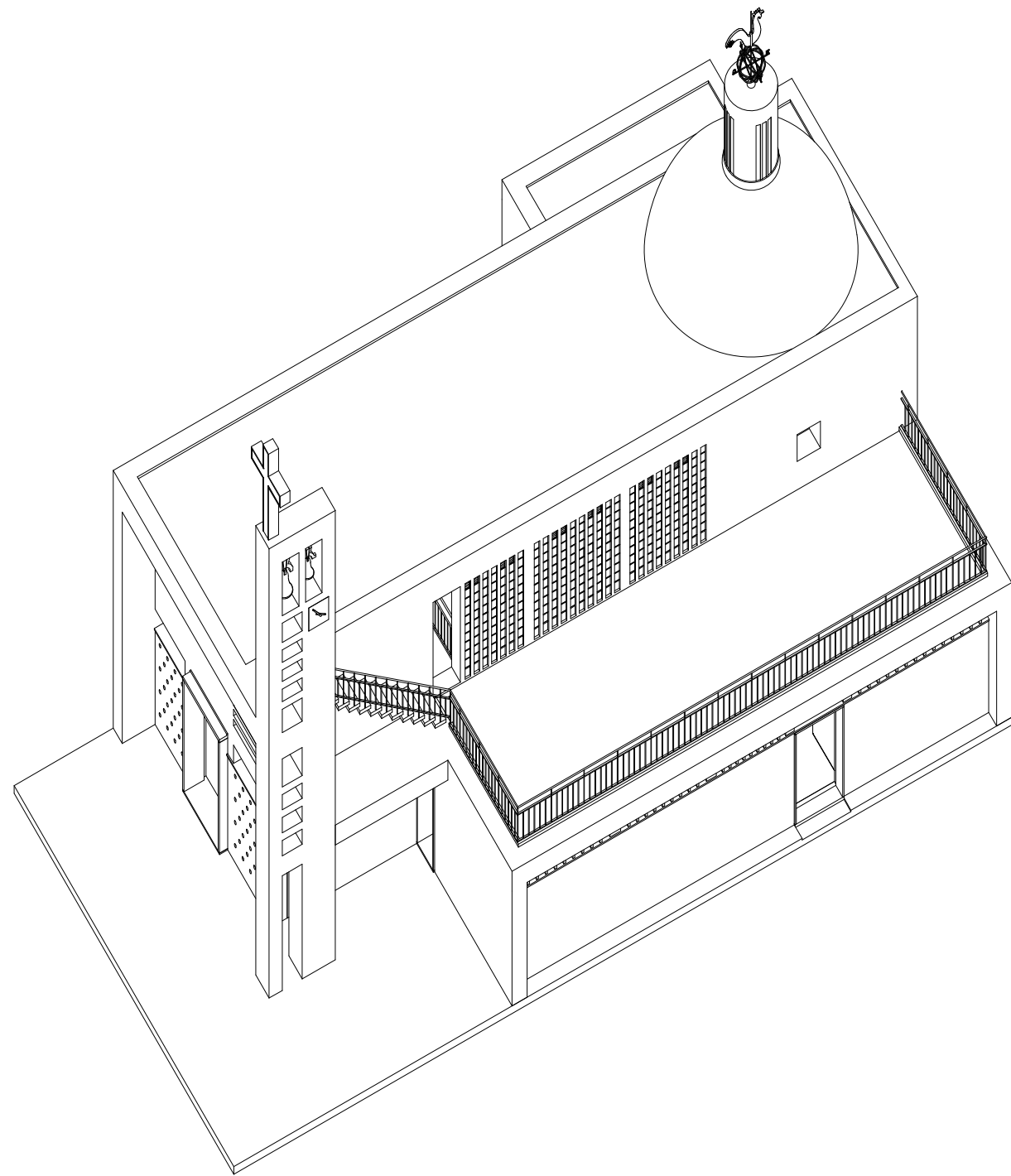
Como resultado final en el acercamiento a la obra del arquitecto y tras haber elaborado la me interesante la idea de hacer un modelo en tres dimensiones del que extraer esta perspectiva algo menos deformada respecto al dibujo original.

Proyecto de la iglesia Matriz de Santa Luzia, 1956.

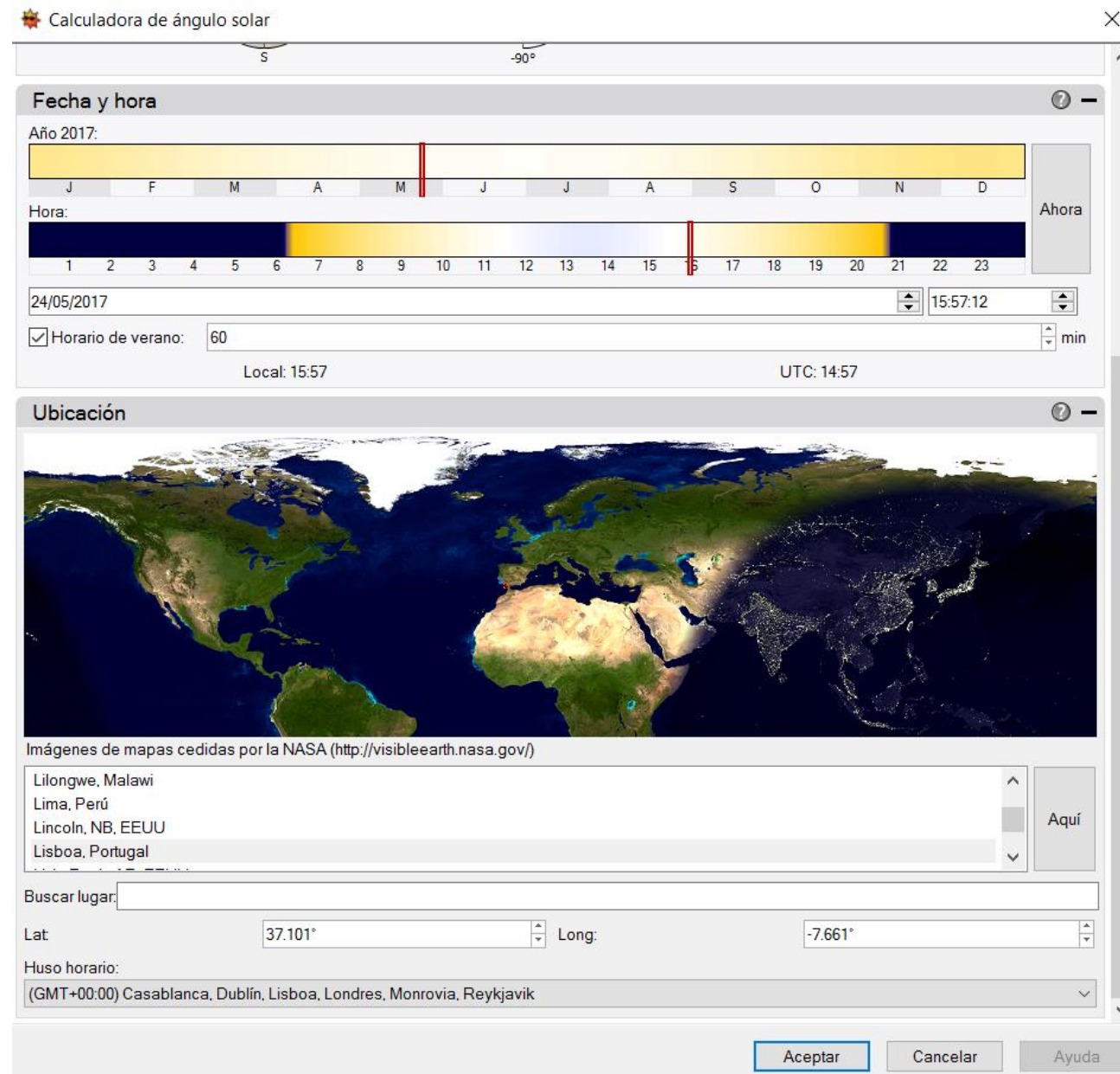

Iglesia Matriz de Santa Luzia, 2017.

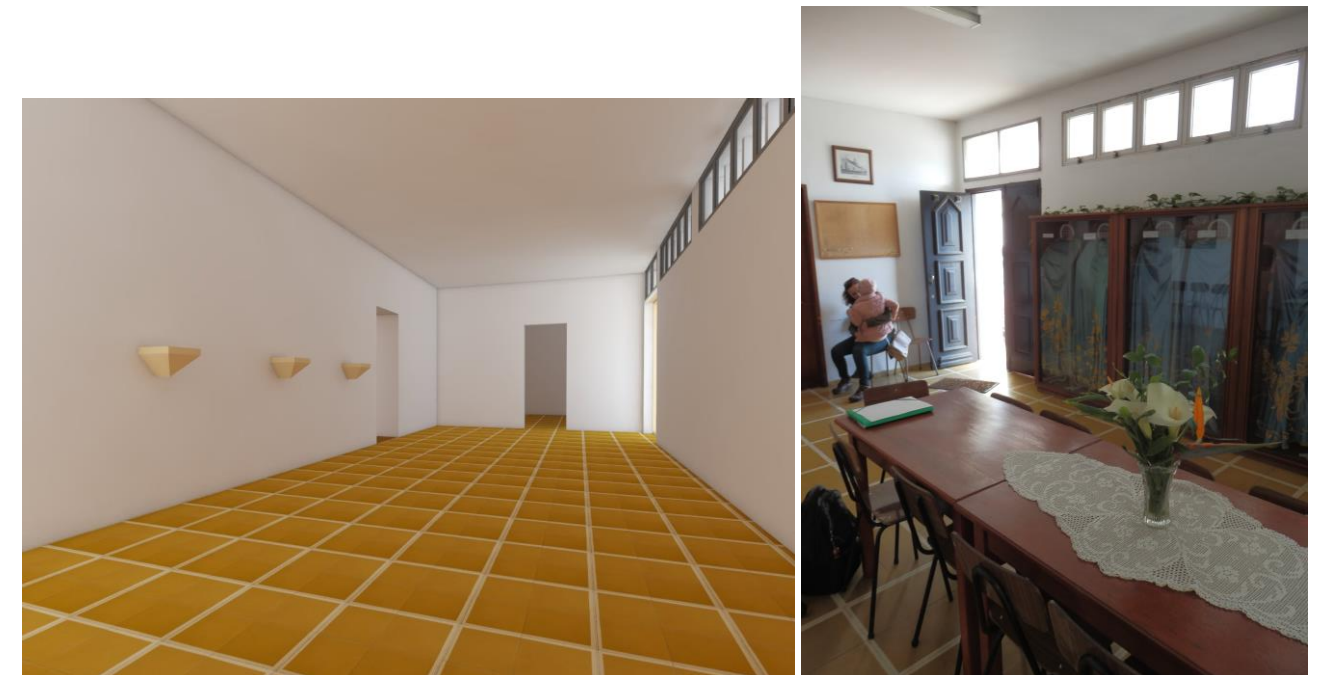

escojo la opción de poner el sol manualmente, la opción calculadora de ángulo solar me permite meter la latitud y longitud de la ubicación que necesito posicionar.

En la imagen superior se muestra la calculadora de la que estaba hablando, permite seleccionar el año, la hora (escogí la misma hora en la que estuve de visita), el día de mi visita (24 de Abril), horario de verano, ciudad y país, huso horario, etc.

LUZ INTERIOR

El ejercicio me permite eliminar todo el mobiliario y carpintería innecesaria, observando la iluminación que ofrece las pequeñas ventanas altas, brindando la privacidad necesaria en la sala parroquial y en mi opinión otorgando a la sala una luz etérea.

Como curiosidad, los pedestales donde apoyan las imágenes son diseño y forman parte del proyecto de Manuel Gomes da Costa, así como el suelo amarillo con finas líneas blancas.

La mayoría de la carpintería de toda la iglesia, por no decir toda, ha sido sustituida por ventanas de aluminio.

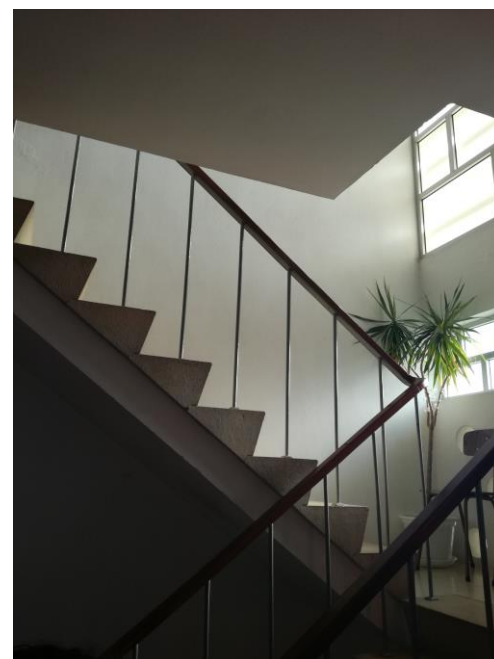

Fig. 34. Escaleras de acceso al coro en planta alta.

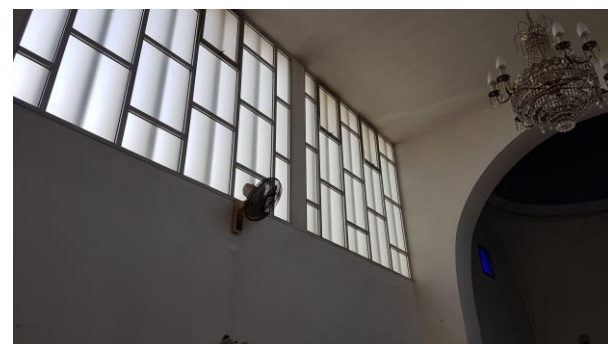

Fig. 35. Render vista desde el coro, en la imagen de la derecha uno de los grandes ventanales.

En estas dos últimas imágenes, podemos ver una de las ideas claves de proyecto. MGdC con las lamas verticales exteriores (marcadas en el cristal, protege de una luz directa consiguiendo con ello una luz homogéneo en la nave central. Estos ventanales han sido sustituidos por los que se ven en la imagen, siguen una idea de celosía muy característica del arquitecto. Lamentablemente no he podido obtener información sobre la carpintería original que se colocó en la ejecución de obra.

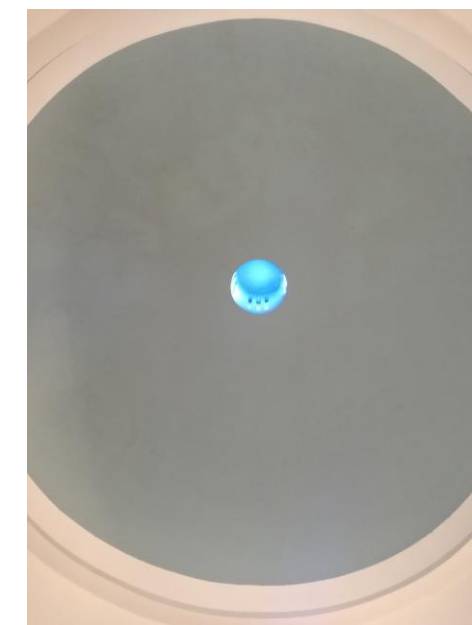

Fig. 36. Vista desde el altar hacia la cúpula.

Fig. 37. Vista hacia la entrada principal de la iglesia.

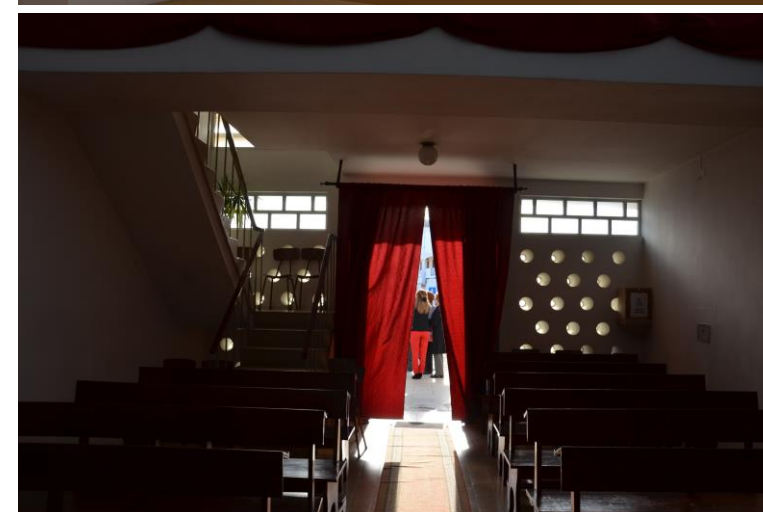
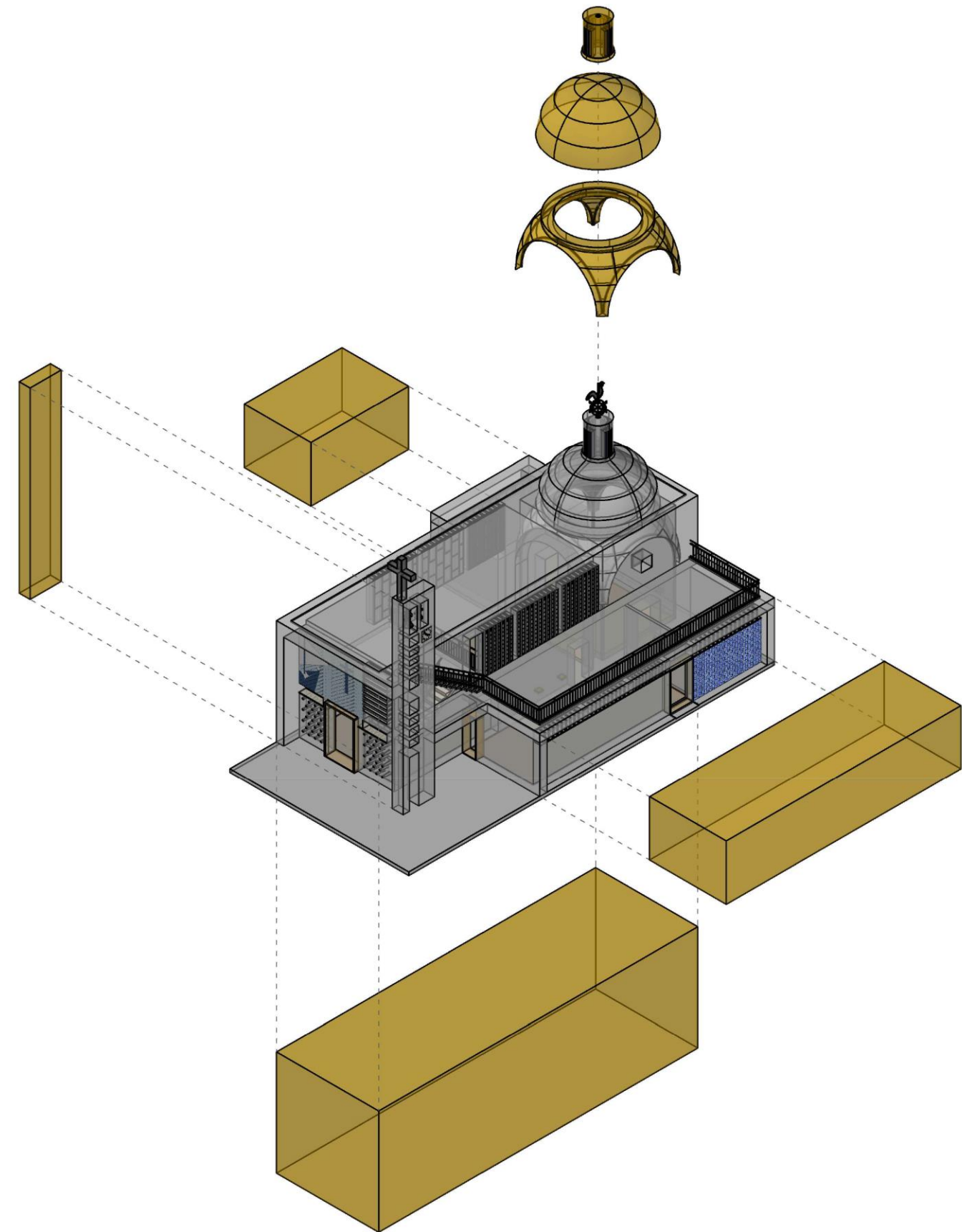
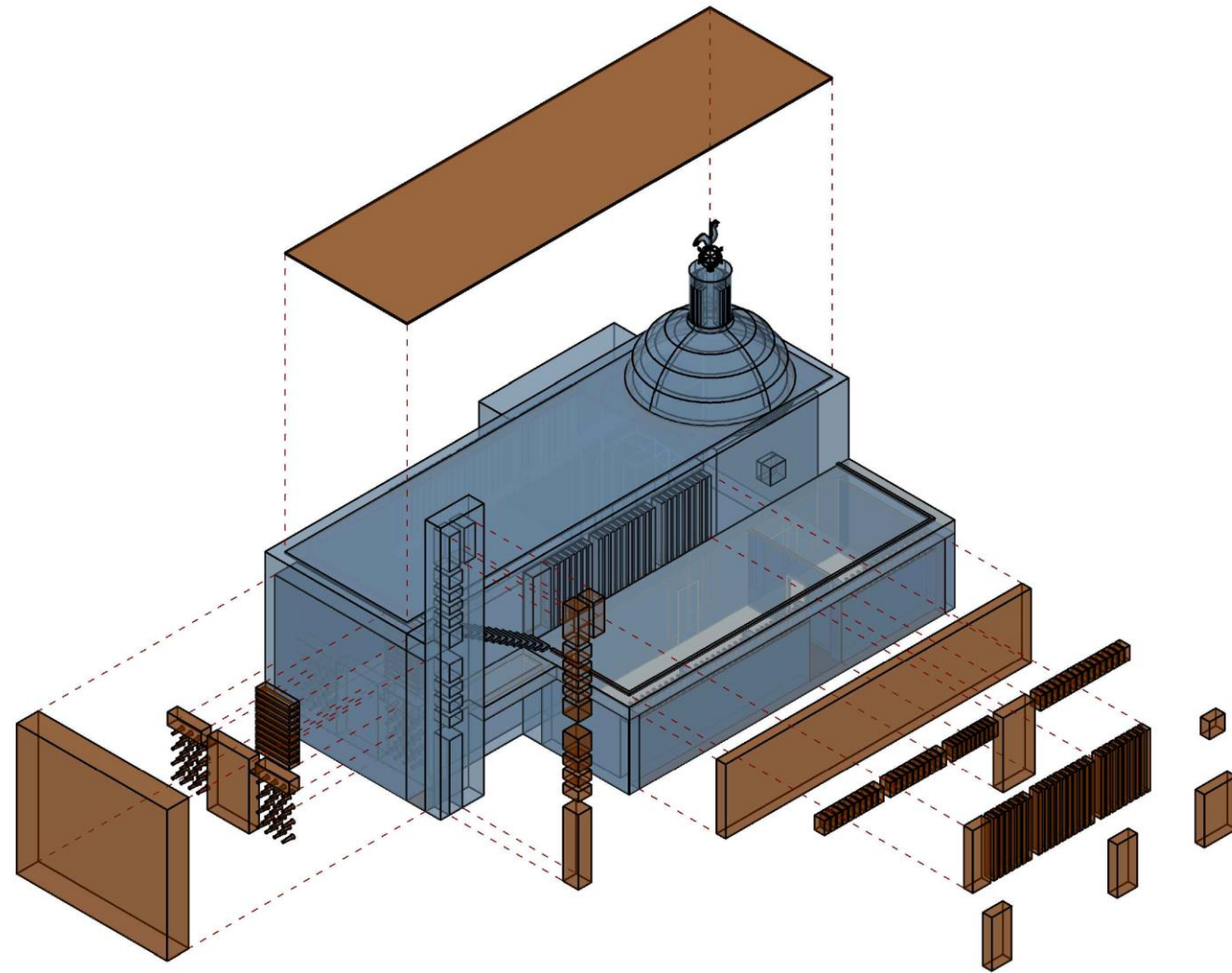

Fig. 38. Entrada de la iglesia desde el pasillo central.

5.3. Juego de volúmenes y efectos de la luz

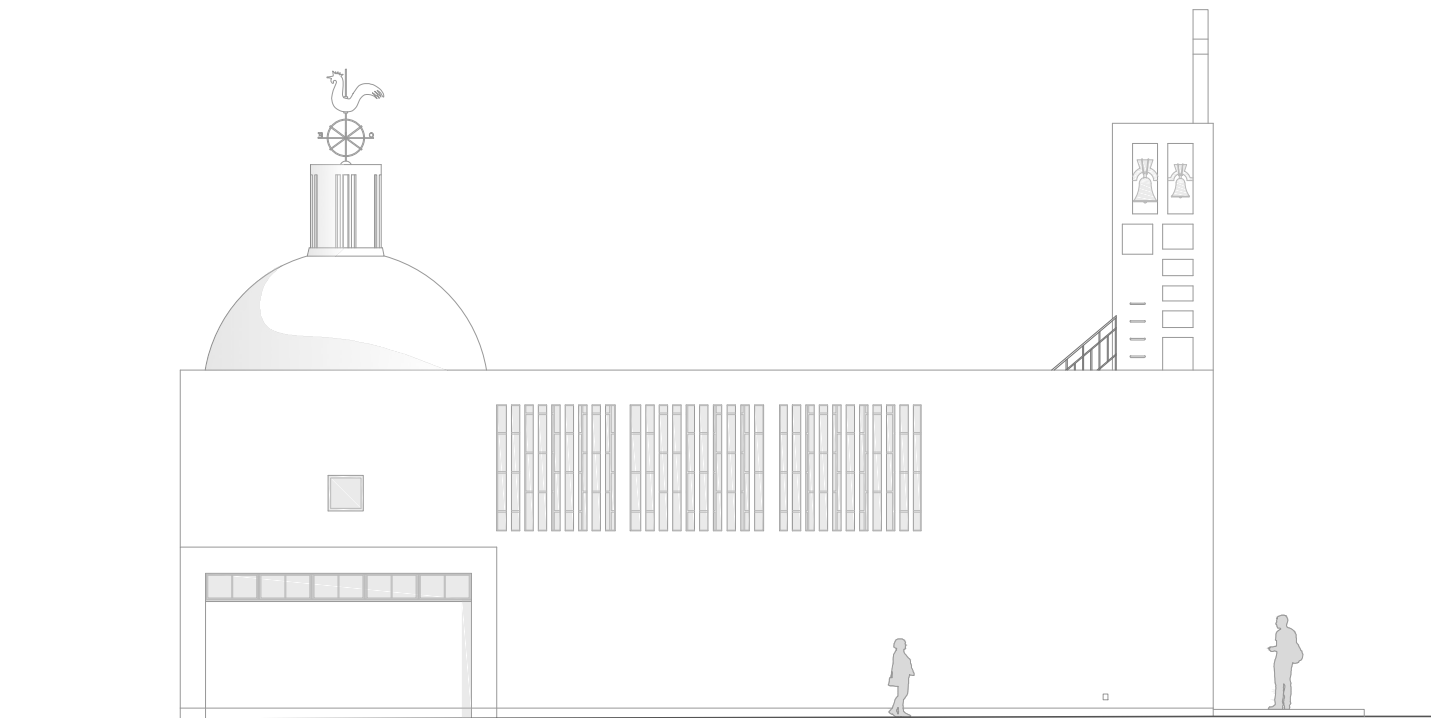

En este juego de volúmenes se descompone la iglesia en los negativos o huecos que se sustraen, como proceso de análisis de piezas suman o restan dando como resultado la forma coloreada en azul y en marrón las que se restan al volumen capaz.

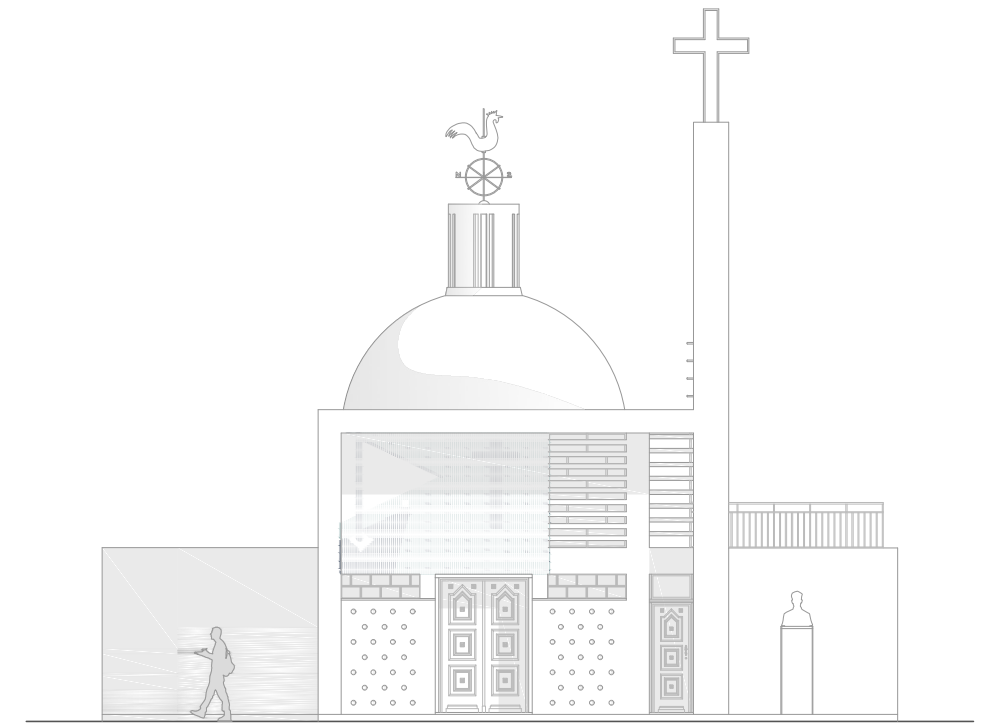
En la imagen de al lado ocurriría el proceso contrario, la iglesia se analiza como cuatro volúmenes principales, la nave central siendo el de mayor capacidad, siguiéndole la sala parroquial, dependencias del párroco y campanario, quedando la cúpula con su falso crucero y linterna como elementos de distinta geometría.

Alzados con sombras

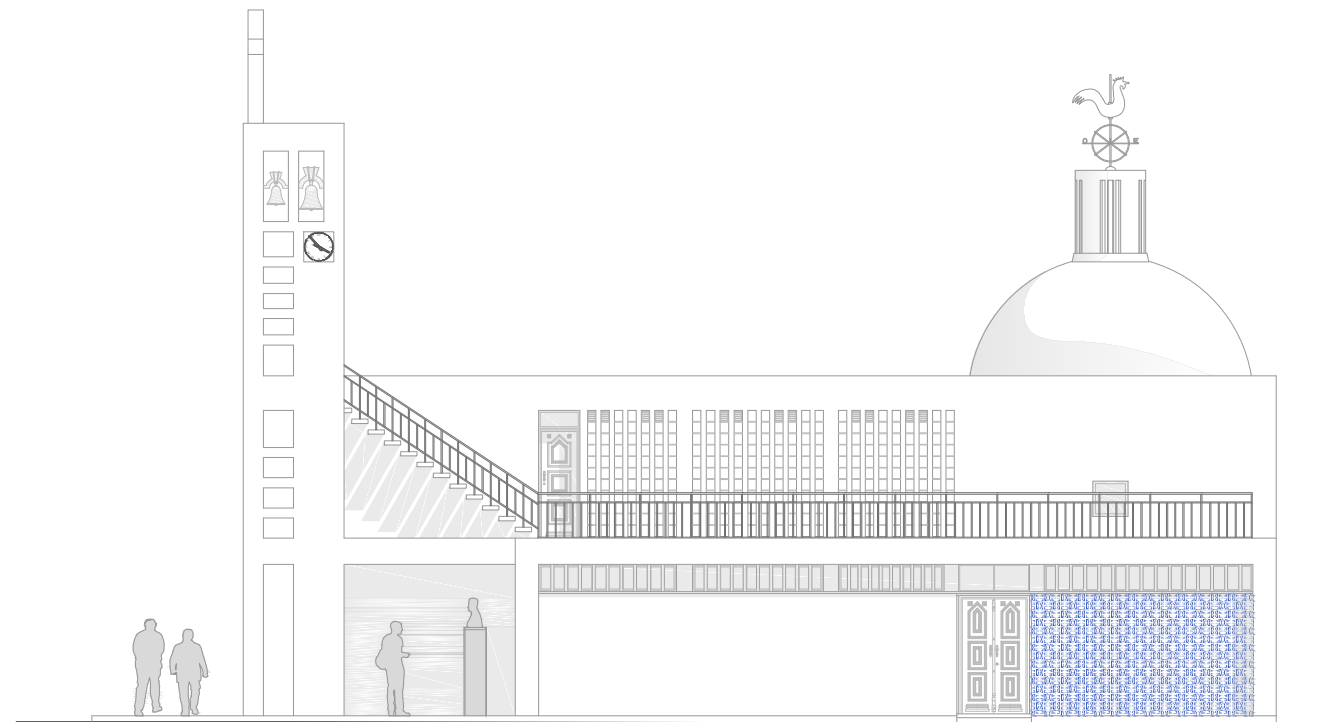
Escala: 1/150

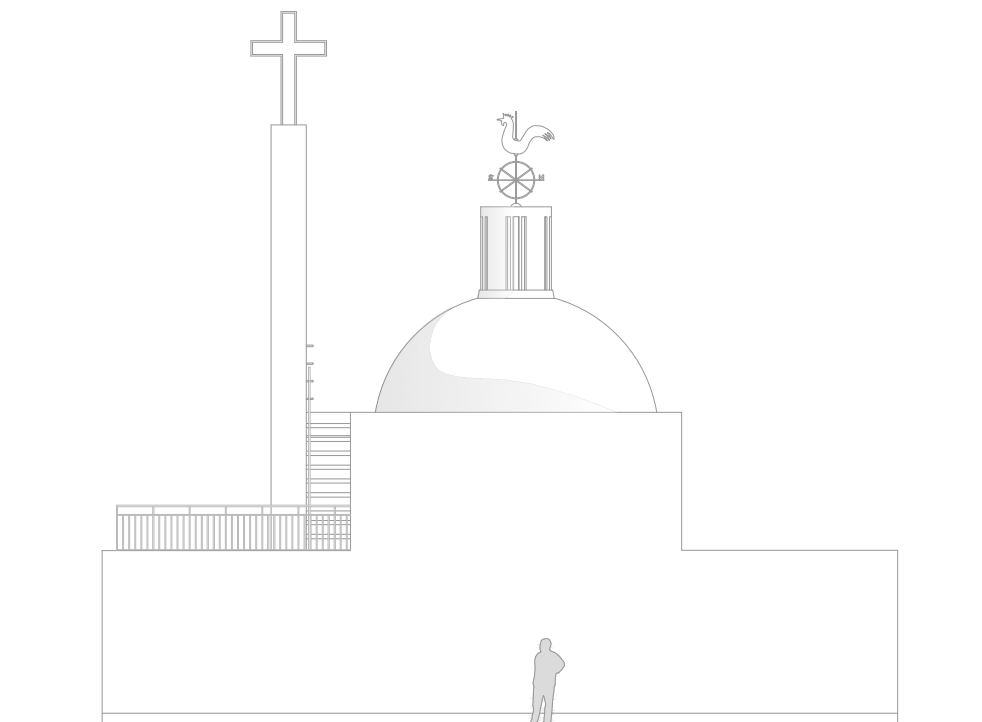
Fachada Norte

Fachada Oeste

Fachada Sur

Fachada Este

LUZ EXTERIOR

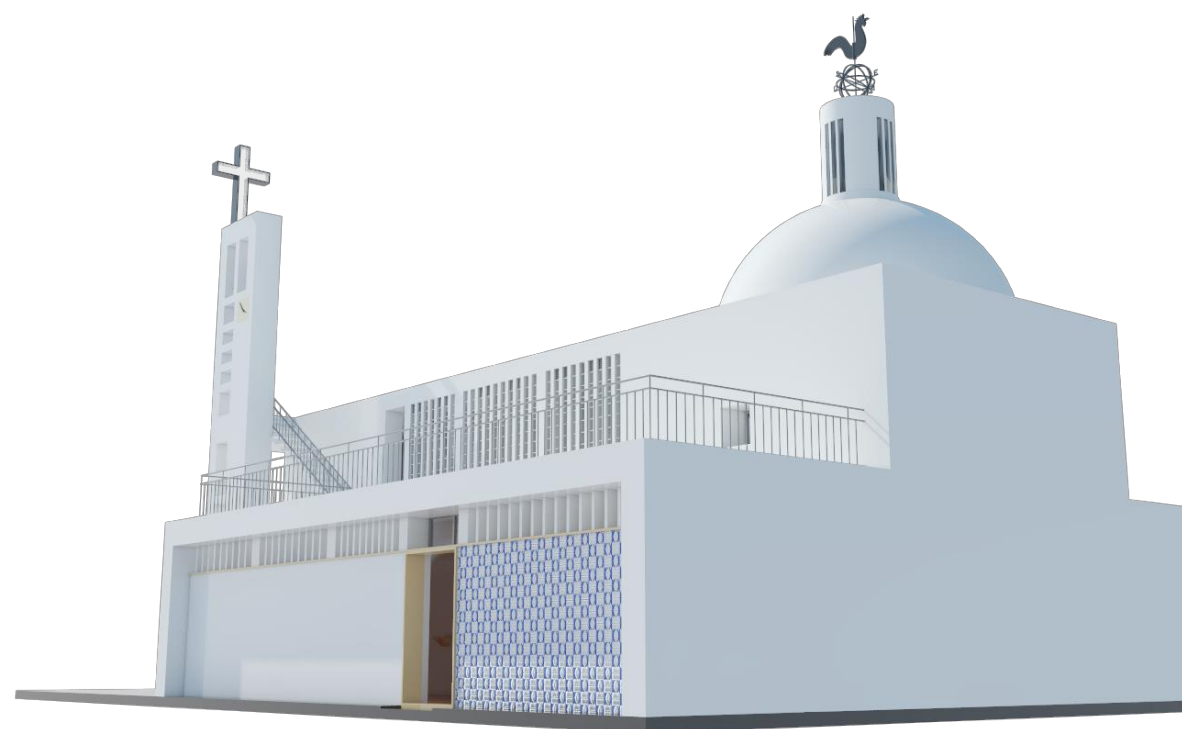

Fig. 39. Volumen general de la iglesia con sombras.

Fig. 41. Alzado oeste.

Fig. 40. Alzado norte.

Fig. 42. Alzado sur.

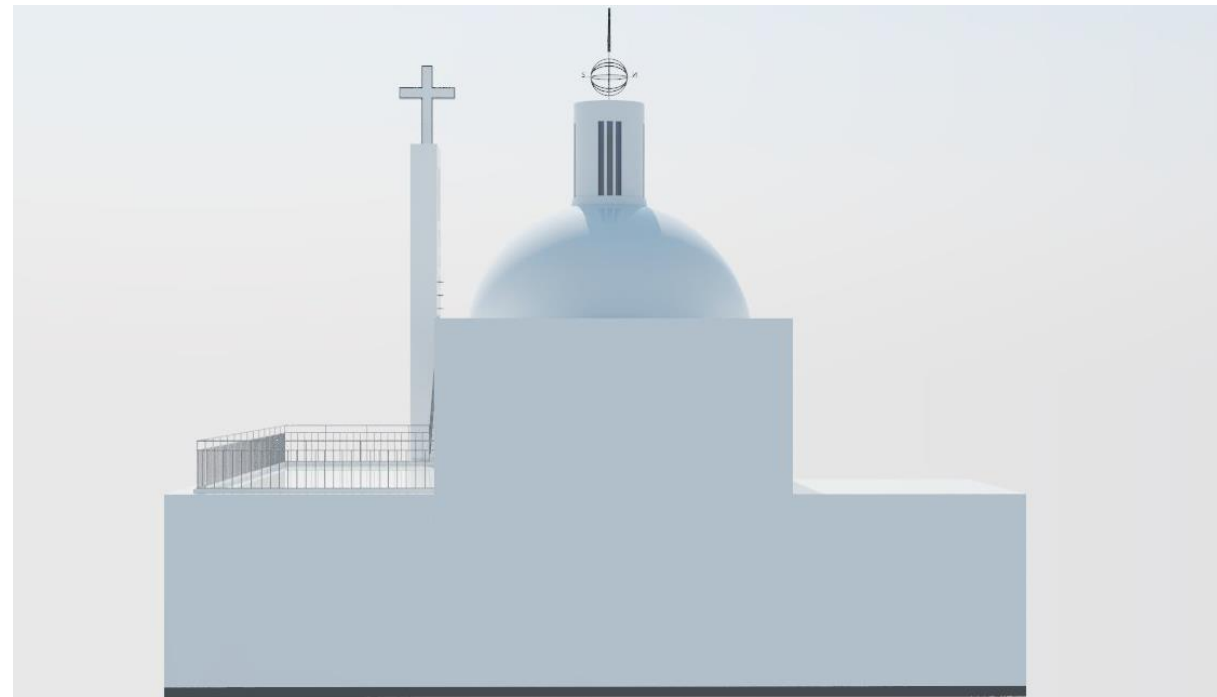
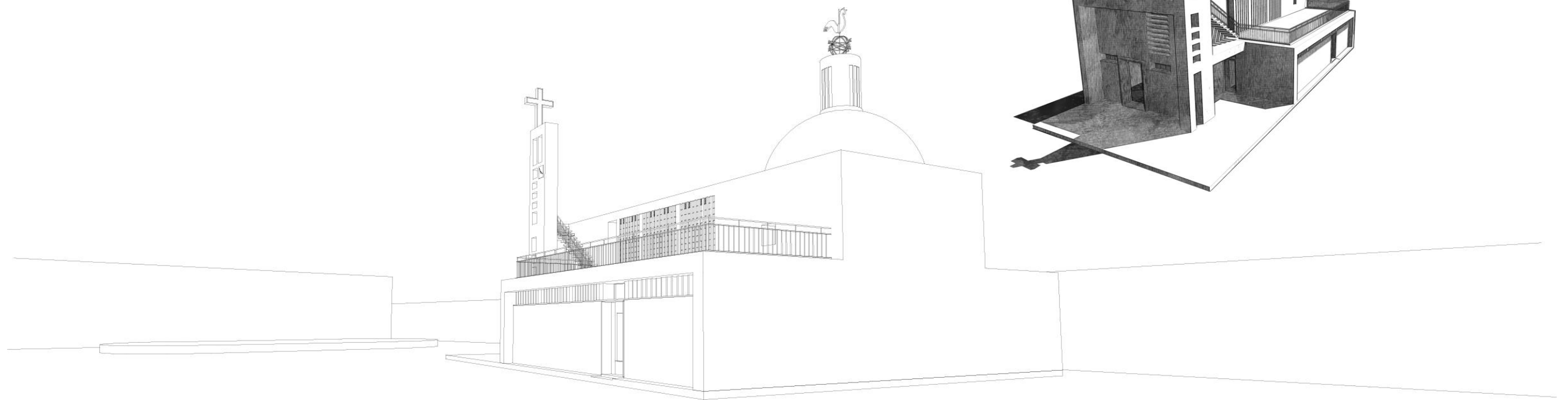
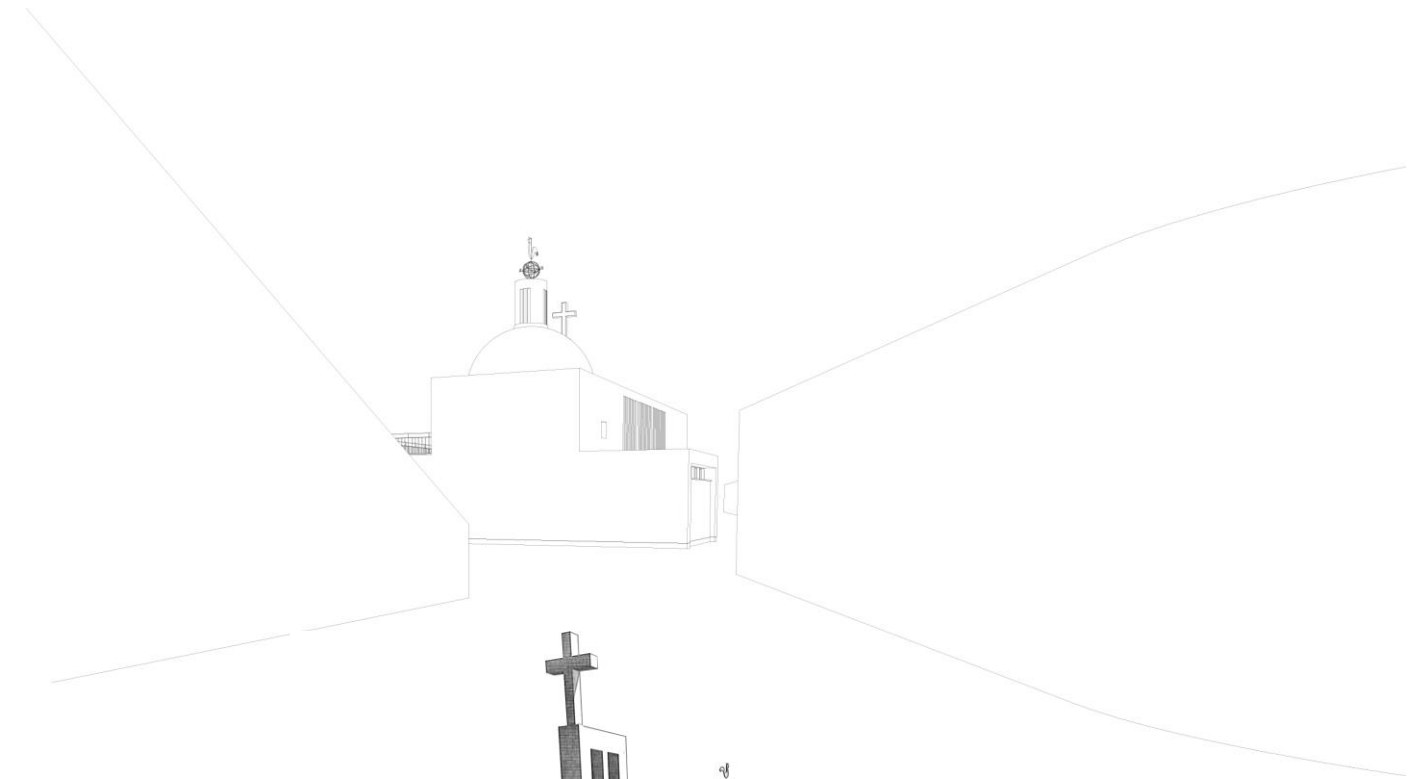
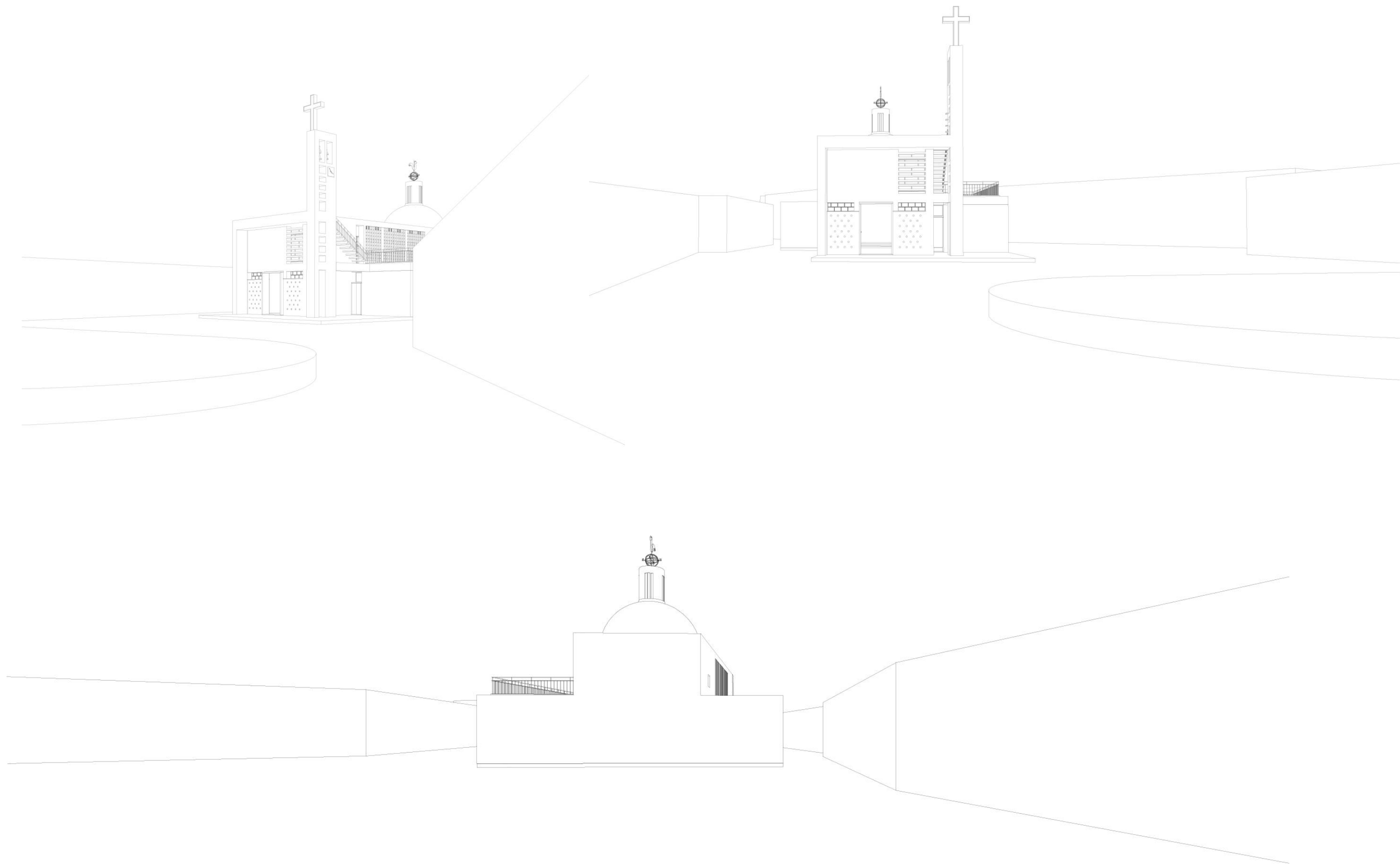

Fig. 43. Alzado este.

6. Percepción visual

7. Conclusie

In mijn ervaring in Tavira, Santa Luzia en tijdens het schrijfproces van deze TFG, kan ik zeggen dat er vanaf het begin van deze cursus tot nu toe een opmerkelijke evolutie is geweest in termen van mijn kennis van de architect Gomes da Costa.

Architectuur is niet alleen het projecteren van aantrekkelijke gebouwen die zichtbaar zijn vanaf het eerste contact, architectuur is de plaats die het bevat en zijn intrinsieke relatie met de mens. Het werk van Manuel Gomes da Costa definieert vrij nauwkeurig dit leerproces dat ik de afgelopen jaren heb opgedaan en heeft me specifiek geholpen bij een aantal barrières.

Op het gebied van architecturale grafische expressie die de architect mij heeft geleerd te waarderen, wordt rekening gehouden met een creatief, communicatief, gevoelig proces en vooral met de bereidheid om te experimenteren met het gereedschap dat we het meest gebruiken: tekenen.

Om dit veldwerk uit te voeren, was het, ondanks de schaarste aan informatie waartoe ik mijn toevlucht heb kunnen nemen, onvermijdelijk om andere projecten van de architect te lezen, de communicatie van zijn werk in de eerste persoon en enkele tekeningen maken deel uit van de basis om zijn werken en ideeën te koppelen.

Manuel Gomes da Costa is geen architect die zijn werken in tijdschriften publiceert, zijn projecten worden in veel gevallen bewaard in historische archieven. Maar zijn tekeningen geven informatie die vandaag verloren is gegaan door automatisering. De regel op papier heeft me een interpretatie gegeven in andere van zijn projecten die ik niet had verwacht, de projectie van een idee dat minutieus is bestudeerd en weergegeven.

Concluderend, de kennis die deze architect mij heeft gegeven is zeer interessant geweest en zal ongetwijfeld tot de meest opmerkelijke behoren die ik tot nu toe ken. De reis naar de stad Tavira, het verblijf in de plaats en de nieuwe banden die ik heb gelegd met deze ervaring zullen ongetwijfeld op de een of andere manier aanwezig zijn.